

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА

Е
НАЦРТ

ЗАКОН
О РАЧУНОВОДСТВУ И РЕВИЗИЈИ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Бања Лука, октобар 2025. године

ЗАКОН О РАЧУНОВОДСТВУ И РЕВИЗИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се област рачуноводства и ревизије, а која обухвата питања од значаја за организацију и функционисање система рачуноводства, припрему и презентацију финансијских извјештаја, организацију и рад Савјета за рачуноводство и ревизију Републике Српске, ревизију финансијских извјештаја, стицање звања, сертификацију и лиценцирање, надзор и контролу квалитета, као и друга питања од значаја за рачуноводство и ревизију.

Члан 2.

(1) Појмови коришћени у овом закону имају следеће значење:

1) рачуноводство је систем чије функционисање обезбјеђује информације о приносном, имовинском и финансијском положају, токовима готовине, промјенама на властитом капиталу и другим финансијским и нефинансијским информацијама значајним за екстерне и интерне кориснике финансијских извјештаја,

2) књиговодство је дио рачуноводственог система, који обухвата прикупљање, класификовање, евидентирање и сумирање пословних трансакција, те чување оригиналне пословне документације која пружа доказе о тим трансакцијама,

3) пословна година представља обрачунски период за који се сачињава и презентује финансијски извјештај и једнака је календарској години, изузев у случајевима дефинисаним овим законом,

4) правно лице је профитно или непрофитно правно лице са сједиштем у Републици Српској (у даљем тексту: Република) или у иностранству,

5) матично правно лице је правно лице које контролише једно или више зависних правних лица,

6) зависно правно лице је правно лице које је под контролом матичног правног лица, укључујући сва зависна правна лица крајњег матичног правног лица,

7) група представља једну економску цјелину коју чине матично правно лице и сва његова зависна правна лица,

8) повезана правна лица су било која два или више правних лица у оквиру групе,

9) предузетник је физичко лице регистровано за обављање предузетничке дјелатности,

10) стандарди су рачуноводствени стандарди и стандарди ревизије, пратећа упутства, објашњења и смјернице и начела професионалне етике прописана овим законом,

11) пословни приход представља износ прихода од продаје производа, робе и пружања услуга након што се одбију попусти, порез на додату вриједност и остали

порези директно повезани с приходом, укључујући и друге пословне приходе, у складу са примијењеним оквиром финансијског извјештавања,

12) привредно друштво за пружање рачуноводствених услуга је правно лице са сједиштем у Републици, које посједује рјешење о упису у одговарајући регистар који води Министарство финансија (у даљем тексту: Министарство) у складу са овим законом,

13) пословна јединица за пружање рачуноводствених услуга је пословна јединица регистрована у Републици за пружање рачуноводствених услуга правног лица са сједиштем изван Републике, које посједује рјешење о упису у одговарајући регистар који води Министарство у складу са овим законом,

14) предузетник за пружање рачуноводствених услуга је физичко лице регистровано за обављање предузетничке дјелатности у Републици, које посједује рјешење о упису у одговарајући регистар који води Министарство у складу са овим законом,

15) извјештавање о одрживости је процес креирања и објављивања информација о одрживости од стране правног лица о утицају који има на животну средину, друштвено окружење и начин управљања, а с циљем унапређења пословања и успостављања одрживости правног лица и друштвеног система,

16) фактори одрживости обухватају факторе животне средине, социјалне факторе, факторе у подручју људских ресурса, управљачке факторе, као и питања која се односе на поштовање људских права, борбу против корупције и подмићивања,

17) Јединствени регистар финансијских извјештаја Републике Српске (у даљем тексту: Регистар финансијских извјештаја) представља централни извор информација о пословању и бонитету правних лица и предузетника који пословне књиге воде по систему двојног књиговодства на обрачунској основи у Републици, успостављен у складу са прописима којима се уређује регистар финансијских извјештаја,

18) Савјет за рачуноводство и ревизију Републике Српске је тијело Министарства формирано у складу са овим законом,

19) професионално удружење је невладина, добровољна, професионална асоцијација рачуновођа и ревизора у Републици,

20) сертификат је јавна исправа коју издаје професионално удружење дефинисано овим законом, а којим се доказује да је лице стекло одговарајуће стручно звање,

21) лиценца је јавна исправа која представља дозволу за рад физичком лицу коју, у складу са овим законом и Међународним стандардима едукације за професионалне рачуновође и ревизоре, издаје Министарство, односно професионално удружење,

22) сертификовани рачуновођа је физичко лице које посједује сертификат издат од професионалног удружења у складу са овим законом,

23) сертификовани рачуноводствени техничар је физичко лице које посједује сертификат издат од професионалног удружења у складу са овим законом,

24) овлашћени ревизор је физичко лице које посједује сертификат издат од професионалног удружења, у складу са овим законом,

25) лиценцирани овлашћени ревизор је физичко лице које посједује важећу лиценцу за обављање послова ревизије финансијских извјештаја, издату од Министарства у складу са овим законом,

26) ревизија финансијских извјештаја је испитивање и изражавање мишљења о томе да ли су они припремљени и презентовани на истинит и фер начин, у складу са Међународним рачуноводственим стандардима – MPC (енгл. International Accounting Standards – IAS), Међународним стандардима финансијског извјештавања – МСФИ (енгл. International Financial Reporting Standards – IFRS), Међународним стандардом финансијског извјештавања за мале и средње ентитете – МСФИ за МСЕ (енгл.

International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized entities – IFRS for SMEs) и другим одговарајућим прописима,

27) законска ревизија је ревизија годишњих и консолидованих финансијских извјештаја, обвезника ревизије, као и ревизија финансијских извјештаја субјеката који нису обвезници ревизије, ако се обавља у складу са овим законом,

28) обвезник ревизије је правно лице или предузетник чији финансијски извјештаји подлијежу ревизији у складу са овим законом,

29) привредно друштво за ревизију је правно лице које посједује дозволу за пружање услуга ревизије, коју издаје Министарство у складу са овим законом,

30) ревизор групе је привредно друштво за ревизију које обавља законску ревизију консолидованих финансијских извјештаја,

31) мрежа означава организацију којој припадају привредна друштва за ревизију, а која за циљ има:

1. међусобну сарадњу,

2. расподјелу добити или трошкова, или заједничко власништво, контролу или управу, или има заједничке политике и процедуре контроле квалитета обављања ревизије, заједничку пословну стратегију, коришћење заједничког имена или значајног дијела стручних ресурса,

32) повезано друштво привредног друштва за ревизију је привредно друштво без обзира на његов правни облик које је повезано с привредним друштом за ревизију путем заједничког власништва, надзора или управе,

33) извјештај о ревизији је извјештај о обављеној ревизији, који издаје привредно друштво за ревизију, у складу са овим законом и Међународним стандардима ревизије,

34) надлежно тијело, у смислу овог закона, јесте министарство надлежно за регулисање и спровођење надзора над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора,

35) главни ревизорски партнер на ревизорском ангажману је лиценцирани овлашћени ревизор ког:

1. привредно друштво за ревизију именује за одређени ревизорски посао као главно и одговорно лице за вршење законске ревизије у име привредног друштва за ревизију и који потписује ревизорски извјештај, или

2. привредно друштво за ревизију именује као главно и одговорно лице за вршење законске ревизије на нивоу групе и који потписује извјештај о ревизији групе,

36) субјект надзора, у смислу овог закона, јесте привредно друштво за ревизију и лиценцирани овлашћени ревизор, привредно друштво и предузетник за пружање рачуноводствених услуга и пословна јединица правног лица са сједиштем изван Републике за пружање рачуноводствених услуга,

37) држава чланица је држава чланица Европске уније.

(2) Поједини изрази употребљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумевају оба пола.

Члан 3.

Прописи из области рачуноводства и ревизије који се у смислу овог закона примјењују у Републици подразумевају: Међународне рачуноводствене стандарде – MPC (енгл. International Accounting Standards – IAS), Међународне стандарде финансијског извјештавања – МCFИ (енгл. International Financial Reporting Standards – IFRS), Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете – МCFИ за MCE (енгл. International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized entities – IFRS for SMEs), Међународне стандарде ревизије – MCP (енгл.

International Standards on Auditing – ISA), Међународне стандарде контроле квалитета – МСКК (енгл. International Standard on Quality Control – ISQC) и са њима повезани ставови и стандарди које је објавио Одбор за међународне стандарде ревизије и услуга увјеравања (енгл. International Auditing and Assurance Standards Board – IAASB) Међународне федерације рачуновођа (енгл. International Federation of Accountants – IFAC), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор – MPC JC (енгл. International Public Sector Accounting Standards – IPSAS), Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Међународне стандарде едукације, Међународни етички кодекс за професионалне рачуновође (у даљем тексту: Кодекс) и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (IASB), као и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (IFAC).

Члан 4.

(1) Правна лица и предузетници који воде двојно књиговодство сачињавају финансијске извјештаје у складу са прописима из члана 3. овог закона, који су преведени на један од језика у службеној употреби у Републици.

(2) Превођење прописа из члана 3. овог закона врши надлежно професионално удружење, у складу са потписаним споразумима и овлашћењима, те доноси одлуку којом се одређује и датум почетка њихове примјене, а која се, заједно са текстом стандарда, објављује на интернет страници Министарства и професионалног удружења.

(3) Изузетно од става 1. овог члана, финансијски извјештаји могу се сачињавати у складу са прописима који нису преведени и објављени од надлежног професионалног удружења ако се ради о:

1) правним лицима чије је пословање уређено посебним прописима на основу којих је орган надлежан за обављање надзора над њиховим пословањем прописао обавезу примјене прописа из члана 3. овог закона, а који нису преведени и објављени, или

2) правним лицима чије је матично правно лице или крајње матично правно лице са сједиштем у иностранству.

Члан 5.

(1) Одредбе овог закона примјењују се на све облике правних лица која, у смислу овог закона, обухватају привредна друштва, друштва за осигурање, банке, микрокредитна друштва, лизинг друштва, инвестиционе фондове, добровољне пензијске фондове, друштва за управљање инвестиционим, односно добровољним пензијским фондовима, брокерско-дилерска друштва, берзе и друге финансијске организације, задруге, заједнице етажних власника, синдикалне организације, удружења грађана, као и друга профитна и непрофитна правна лица са сједиштем у Републици, те предузетнике који своје пословне књиге воде по систему двојног књиговодства, на обрачунској основи.

(2) Одредбе овог закона примјењују се и на правна лица и друге облике организовања које је правно лице са сједиштем у Републици основало у иностранству, ако за њих прописима тих држава није утврђена обавеза вођења пословних књига и сачињавања финансијских извјештаја.

(3) Одредбе овог закона примјењују се на организационе дијелове правних лица са сједиштем изван Републике, ако се посредством тих организационих јединица остварује приход у Републици.

(4) Одредбе овог закона сходно се примјењују и на кориснике прихода буџета Републике, буџета општина, градова и фондова утврђених прописима којима се уређује буџетски систем Републике.

Члан 6.

(1) Предузетници своје пословне књиге воде у складу са законом који уређује порез на доходак (просто књиговодство) или у складу са овим законом по систему двојног књиговодства на обрачунској основи.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, предузетници чији су укупни наплаћени приходи у посљедњем пореском периоду већи од 500.000 КМ обавезни су да своје пословне књиге воде у складу са овим законом, по систему двојног књиговодства на обрачунској основи.

(3) Став 2. овог члана примјењује се од првог наредног обрачунског периода у односу на порески период у којем је предузетник испунио прописани услов.

(4) Обавјештење о вођењу пословних књига по систему двојног књиговодства предузетник је дужан да достави Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге (у даљем тексту: Агенција) најкасније до истека рока за предају годишњег финансијског извјештаја, као и Пореској управи Републике Српске (у даљем тексту: Пореска управа) најкасније до истека рока за подношење годишње пореске пријаве за порез на доходак.

(5) Предузетници који у току године започну обављање дјелатности и одлуче се на вођење књига по систему двојног књиговодства, дужни су да обавјештење о томе доставе Агенцији и Пореској управи, најкасније у року од 30 дана од дана почетка обављања дјелатности.

(6) Предузетник може одустати од вођења пословних књига по систему двојног књиговодства:

1) ако се то захтијева прописима којима се уређују области рачуноводства или опорезивања дохотка од самосталне дјелатности физичких лица,

2) у случају престанка испуњавања услова из става 2. овог члана,

3) ако донесе такву одлуку, а коју не може донијети прије истека рока од пет обрачунских, односно пореских периода.

(7) Министар финансија (у даљем тексту: министар) доноси правилник којим се уређују питања од значаја за успостављање система двојног књиговодства код предузетника, као и општи методолошки поступци помоћу којих предузетници пословне приходе и пословне расходе признате на обрачунском основу у пореском периоду кроз систем двојног књиговодства прерачунавају на износе пореских допуштених расхода, односно опорезивих прихода, у складу са прописима којим се уређује опорезивање дохотка од самосталне дјелатности физичких лица.

Члан 7.

Правна лица и предузетници који воде двојно књиговодство (у даљем тексту: предузетници) дужни су да воде пословне књиге прописане овим законом, да сачињавају и презентују финансијске извјештаје, као и нефинансијске извјештаје, те да врше ревизију финансијских извјештаја у складу са овим законом и другим одговарајућим прописима.

Члан 8.

(1) Правна лица и предузетници, у смислу овог закона, разврставају се у зависности од следећих критеријума који се утврђују на основу података из годишњег финансијског извјештаја:

1) просјечног броја запослених, који се израчунава тако што се укупан збир запослених на крају сваког мјесеца, укључујући и запослене изван територије Републике, подијели са бројем мјесеци у обрачунском периоду (у даљем тексту: просјечан број запослених),

2) билансне активе утврђене на дан сачињавања годишњег финансијског извјештаја (у даљем тексту: билансна актива),

3) укупног годишњег пословног прихода (у даљем тексту: укупан пословни приход).

(2) На основу критеријума из става 1. овог члана правна лица и предузетници се разврставају на микро, мала, средња и велика правна лица.

(3) У микроправна лица разврставају се она правна лица и предузетници који не прелазе граничне вриједности код најмање два од следећих критеријума:

1) просјечан број запослених – десет,

2) вриједност билансне активе – 350.000 КМ,

3) укупан пословни приход – 700.000 КМ.

(4) У мала правна лица разврставају се она правна лица и предузетници који прелазе граничне вриједности код најмање два критеријума из става 3. овог члана, али не прелазе граничне вриједности код два од следећих критеријума:

1) просјечан број запослених – 50,

2) вриједност билансне активе – до 4.000.000 КМ,

3) укупан годишњи пословни приход – 8.000.000 КМ.

(5) У средња правна лица разврставају се она правна лица и предузетници који прелазе граничне вриједности код два критеријума из става 4. овог члана, али не прелазе граничне вриједности код два од следећих критеријума:

1) просјечан број запослених – 250,

2) вриједност билансне активе – 20.000.000 КМ,

3) укупан пословни приход – 40.000.000 КМ.

(6) У велика правна лица разврставају се правна лица и предузетници који прелазе граничне вриједности код најмање два критеријума из става 5. овог члана.

(7) Новооснована правна лица, односно предузетници разврставају се у складу са ст. 3, 4, 5. и 6. овог члана, на основу података из финансијских извјештаја за пословну годину у којој су основани, сразмјерно броју мјесеци пословања.

(8) Независно од критеријума из ст. 3, 4, 5. и 6. овог члана, банке, микрокредитна друштва, штедно-кредитне задруге, осигуравајућа друштва, лизинг друштва, друштва за управљање инвестиционим фондовима, инвестициони фондови, добровољни пензијски фондови, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, берзе, брокерско-дилерска друштва, факторинг друштва и друге финансијске организације се у смислу овог закона сматрају великим правним лицима.

(9) Управа правног лица, односно предузетник на дан сачињавања финансијских извјештаја врши разврставање у складу са овим чланом.

(10) Обавјештење о разврставању правног лица и предузетника у категорију микро, малих, средњих или великих правних лица, извршено у складу са овим законом, правно лице, односно предузетник дужан је да достави Агенцији уз годишње финансијске извјештаје, која верификује достављено обавјештење о разврставању.

(11) Изузетно од става 10. овог члана, уколико правно лице, односно предузетник разврставање изврши путем софтверске апликације Агенције за унос и обраду финансијских извјештаја, сматра се да је извршио разврставање у складу са овим чланом.

(12) Подаци о разврставању правног лица и предузетника који су верификовани, односно утврђени од Агенције, користе се за наредну пословну годину, изузев ако се ради о новооснованом правном лицу, односно предузетнику, када се подаци о разврставању користе и за текућу и наредну пословну годину.

Члан 9.

(1) Групе правних лица, у смислу овог закона, разврставају се у зависности од критеријума прописаних у члану 8. став 1. овог закона, који се утврђују на основу података из консолидованог годишњег финансијског извјештаја – на мале, средње и велике групе правних лица.

(2) У мале групе правних лица разврставају се оне групе које се састоје од матичног правног лица и зависних правних лица која подлијежу консолидацији финансијских извјештаја и које, на консолидованој основи, не прелазе граничне вриједности код два од слједећих критеријума:

- 1) просјечан број запослених – 50,
- 2) вриједност билансне активе – 4.000.000 КМ,
- 3) укупан пословни приход – 8.000.000 КМ.

(3) У средње групе правних лица разврставају се групе које нису мале групе и које се састоје од матичног правног лица и зависних правних лица која подлијежу консолидацији финансијских извјештаја и које, на консолидованој основи, не прелазе граничне вриједности код два од слједећих критеријума:

- 1) просјечан број запослених – 250,
- 2) вриједност билансне активе – 20.000.000 КМ,
- 3) укупан пословни приход – 40.000.000 КМ.

(4) У велике групе правних лица разврставају се групе које се састоје од матичног правног лица и зависних правних лица која подлијежу консолидацији финансијских извјештаја и које, на консолидованој основи, прелазе граничне вриједности код најмање два критеријума из става 3. овог члана.

(5) Разврставање групе у складу са наведеним критеријумима врши матично правно лице, самостално на дан сачињавања консолидованих годишњих финансијских извјештаја.

(6) Обавјештење о разврставању групе правних лица, извршено у складу са овим законом, матично правно лице је дужно да достави Агенцији уз консолидовани годишњи финансијски извјештај, која верификује достављено обавјештење о разврставању групе.

(7) Изузетно од става 6. овог члана, уколико матично правно лице разврставање изврши путем софтверске апликације Агенције за унос и обраду финансијских извјештаја, сматра се да је извршило разврставање у складу са овим чланом.

(8) Подаци о разврставању групе правних лица који су верификовани, односно утврђени од Агенције, користе се за текућу пословну годину.

Члан 10.

Субјекти од јавног интереса, у смислу овог закона, јесу:

1) правна лица чијим се хартијама од вриједности тргује или се врши припрема за њихово емитовање на организованом тржишту хартија од вриједности,

2) банке, микрокредитна друштва, друштва за осигурање, лизинг друштва, берзе, брокерско-дилерска друштва, друштва за управљање инвестиционим фондовима, инвестициони фондови, добровољни пензијски фондови, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и друге финансијске организације,

3) јавна предузећа, дефинисана у складу са прописима којима се уређују пословање и управљање јавним предузећима,

4) сва правна лица од посебног значаја за Републику, независно од њихове величине, правне форме и облика организовања, у складу са актом Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада) којим се уређују правна лица од посебног значаја на приједлог ресорно надлежног министарства.

Члан 11.

(1) За признавање, вредновање, презентацију и објелодањивање позиција у финансијским извјештајима велика правна лица, правна лица која имају обавезу сачињавања консолидованих финансијских извјештаја и правна лица која су субјекти од јавног интереса, независно од њихове величине, примјењују МСФИ/МРС.

(2) За признавање, вредновање, презентацију и објелодањивање позиција у финансијским извјештајима микро, мала и средња правна лица примјењују МСФИ за МСЕ.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, микро, мала и средња правна лица могу да одлуче да за признавање, вредновање, презентацију и објелодањивање позиција у финансијским извјештајима примјењују МСФИ/МРС, с тим да су дужни да их примјењују у континуитету, најмање пет година од почетка њихове примјене.

(4) Министар доноси упутство којим се дају смјернице за примјену Међународног стандарда финансијског извјештавања за мале и средње ентитете.

ГЛАВА II

ОРГАНИЗАЦИЈА СИСТЕМА КЊИГОВОДСТВА И РАЧУНОВОДСТВА

Члан 12.

(1) Правно лице, односно предузетник доноси интерне акте којима се уређују успостављање и функционисање система књиговодства и рачуноводства у том правном лицу, односно предузетнику.

(2) Под интерним актима из става 1. овог члана сматрају се Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама и сва друга акта којима управа правног лица, односно предузетник, у складу са законским и професионалним правилима, уређује успостављање и функционисање система књиговодства и рачуноводства.

(3) Правно лице, односно предузетник својим интерним актом, у складу са овим законом, уређује:

1) организацију система књиговодства и рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и откривање и спречавање погрешно евидентираних пословних догађаја,

2) интерне рачуноводствене контролне поступке,

3) рачуноводствене политике и рачуноводствене процјене,

4) одређује лица која су одговорна за законитост и правилност настанка пословних догађаја, као и сачињавање и контролу књиговодствених исправа о тим догађајима,

5) кретање књиговодствених исправа и утврђује рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење,

6) поступке припреме, сачињавања и презентације финансијских извјештаја,

7) поступке прикупљања, обраде и презентације података у вези са припремом и сачињавањем годишњих извјештаја о пословању, те финансијских података за статистичке, пореске и друге потребе,

8) друга питања од значаја за успостављање ефикасног система књиговодства и рачуноводства у правном лицу, односно предузетнику.

(4) Правно лице, односно предузетник дужан је да организује прикупљање и сачињавање књиговодствених исправа, вођење пословних књига, сачињавање годишњих финансијских извјештаја у складу са овим законом и одговарајућим подзаконским прописима, поштујући при томе усвојене рачуноводствене стандарде, рачуноводствена начела и принципе уредног књиговодства.

(5) Правно лице, односно предузетник који врши обраду података путем рачуноводственог софтвера, дужан је да користи рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних догађаја.

1. Књиговодствене исправе

Члан 13.

(1) Књиговодствена исправа је писани документ у материјалном или електронском облику о насталом пословном догађају којим су обухваћени сви подаци неопходни за књижење у пословним књигама, потписан од лица која су овлашћена за сачињавање и контролу књиговодствених исправа.

(2) Књиговодствене исправе се сачињавају на мјесту и у вријеме настанка пословног догађаја, изузев оних исправа које се сачињавају у књиговодству правног лица, односно предузетника.

(3) Фото-копија књиговодствене исправе може бити основ за књижење пословног догађаја само под условом да је на њој наведено мјесто чувања оригиналне вјеродостојне исправе.

(4) Књиговодствена исправа примљена у електронском облику сматра се вјеродостојном ако је потписана на прописан начин.

(5) Изузетно од става 1. овог члана, књиговодствена исправа која се односи на рачун сачињен у складу са прописима који уређују фискализацију у Републици, није обавезно да буде потписана.

Члан 14.

(1) Књиговодствена исправа обавезно је потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа.

(2) Контролу књиговодствених исправа не могу да врше лица која су материјално задужена за имовину на коју се исправе односе.

(3) Лица одговорна за сачињавање и контролу књиговодствених исправа својим потписом потврђују да је књиговодствена исправа потпуна, истинита и рачунски тачна, те да одражава суштину пословног догађаја на који се односи.

(4) Правно лице је дужно одредити одговорна лица која својим потписом потврђују исправност и потпуност књиговодствене исправе, као и суштину пословног

догађаја, односно одобравају унос података из књиговодствене исправе у пословне књиге.

(5) Лица која сачињавају и врше пријем књиговодствених исправа дужна су да потписану исправу и другу документацију у вези са насталим пословним догађајем књиговодству доставе одмах након израде, односно пријема, а најкасније у року од три дана од дана када је пословна промјена настала, односно дана када је књиговодствена исправа примљена.

(6) Лица која воде пословне књиге дужна су да књиговодствене исправе у пословним књигама прокњиже наредног дана, а најкасније у року од осам дана од дана њиховог пријема.

2. Пословне књиге

Члан 15.

(1) Пословне књиге представљају једнообразне евиденције о стању и промјенама на имовини, обавезама и властитом капиталу, као и оствареним приходима и насталим расходима.

(2) Пословне књиге чине:

- 1) дневник,
- 2) главна књига,
- 3) помоћне књиге.

(3) Дневник и главна књига воде се по систему двојног књиговодства.

(4) Дневник је пословна књига у коју се пословни догађаји настали у току обрачунског периода уносе хронолошки, према редослиједу њиховог настанка.

(5) Главна књига је систематска евиденција у којој се приказују стање и промјене на имовини, обавезама, властитом капиталу, приходима и расходима у току обрачунског периода и која представља основу за израду финансијских извјештаја.

(6) Помоћне књиге су аналитичке евиденције које се воде за нематеријална средства, непокретности, постројења и опрему, инвестиционе некретнине, финансијске пласмане, залихе, потраживања, готовину и готовинске еквиваленте, обавезе, капитал и друге билансне позиције.

(7) Број и садржај помоћних књига, начин њиховог вођења и повезивања са главном књигом и слично, правно лице или предузетник уређују својим интерним актом у складу са овим законом.

(8) Дневник благајне је помоћна књига у којој се приказују стање и промјене на готовини и еквивалентима готовине, која се закључује на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни, а књиговодству на књижење доставља се најкасније наредног дана.

Члан 16.

(1) Пословне књиге се отварају почетком пословне, односно календарске године или неког другог утврђеног обрачунског периода у складу са овим законом, а на основу биланса стања и закључног листа у којим је приказано стање средстава и извора средстава на дан када је окончан претходни обрачунски период.

(2) Новооснована правна лица и предузетници своје пословне књиге отварају на основу биланса оснивања, који се сачињава након пописа имовине и обавеза новооснованог правног лица, односно предузетника са стањем на дан оснивања.

(3) Пословна година једнака је календарској години.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, пословна година обухвата и период који није једнак календарској години у случају оснивања и престанка пословања правног лица или предузетника, статусних промјена, промјене пословне године у складу са овим законом, те отварања и закључења стечајног или ликвидационог поступка.

(5) У пословне књиге подаци се уносе искључиво на основу вјеродостојних књиговодствених исправа.

(6) Пословне књиге се воде на начин да обезбиједи контролу и исправност унесених података, њихово чување, могућност коришћења података, могућност добијања увида у промет и стања на рачунима главне књиге, те могућност увида у временски редослијед извршеног уноса пословних догађаја.

(7) Пословне књиге се закључују након свих потребних књижења, укључујући предзакључна и закључна књижења, а најкасније до рока за предају годишњих финансијских извјештаја, на дан настанка статусних промјена, на дан обустављања пословања и у другим случајевима у складу са законом.

Члан 17.

(1) Правно лице и предузетник интерним актом, у складу са овим законом, прописују потребан степен школске спреме, радно искуство и остале услове за лице у радном односу које обавља рачуноводствене послове.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, лице које сачињава финансијске извјештаје обавезно је квалификовано лице.

(3) Квалификовано лице, у смислу овог закона, јесте лице које посједује лиценцу сертификованог рачуноводственог техничара или сертификованог рачуновође.

(4) Квалификовано лице из става 3. овог члана које посједује лиценцу сертификованог рачуноводственог техничара може сачињавати и потписивати финансијске извјештаје за правна лица и предузетнике који су разврстани у категорију микро и малих правних лица.

(5) Изузетно од става 4. овог члана, квалификовано лице које посједује лиценцу сертификованог рачуноводственог техничара може сачињавати и потписивати финансијске извјештаје и за правна лица и предузетнике који су разврстани у категорију средњих и великих правних лица у периоду од пет обрачунских периода од дана ступања на снагу овог закона.

(6) Одредба ст. 4. и 5. овог члана односи се и на привредна друштва и предузетнике регистроване за пружање рачуноводствених услуга, пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике регистроване за пружање рачуноводствених услуга, као и на повезана правна лица којима се повјерава вођење пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја у складу са овим законом.

3. Повјеравање вођења пословних књига и сачињавања финансијских извјештаја

Члан 18.

(1) Вођење пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја може уговором бити повјерено привредном друштву или предузетнику са сједиштем у Републици, регистрованим за пружање рачуноводствених услуга, или пословној јединици правног лица са сједиштем изван Републике регистрованој за пружање рачуноводствених услуга, а који су уписани у одговарајући регистар који води Министарство.

(2) Уговором о услугама вођења пословних књига и сачињавања финансијских извјештаја, између осталог, обавезно се утврђује и износ накнаде за пружене услуге.

(3) Изузетно од става 1. овог члана, повезана правна лица могу уговором повјерити вођење пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја свом повезаном правном лицу са сједиштем у Републици које у радном односу има квалификована лица из члана 17. овог закона која испуњавају и друге услове предвиђене овим законом.

(4) Повезана правна лица, у смислу овог члана, су било која два или више правних лица у оквиру групе (матична и зависна), при чему је основ повезаности (контроле) учешће у капиталу.

(5) Ст. 1. и 3. овог члана не примјењују се на банке, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, микрокредитна друштва, као и на друге финансијске организације којима је прописима који уређују њихово пословање забрањено повјеравање вођења пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја другом лицу.

Члан 19.

(1) Привредна друштва и предузетници региструју се за пружање рачуноводствених услуга у складу са овим законом и законом којим се уређују оснивање, пословање и престанак пословања привредних друштава у Републици, односно законом који уређује регистрацију и пословање предузетника у Републици.

(2) Пословна јединица правног лица са сједиштем изван Републике региструје се за пружање рачуноводствених услуга у складу са прописима о регистрацији пословних јединица ако правно лице чији је она организациони дио има као основну (претежну) дјелатност регистровану дјелатност за пружање рачуноводствених услуга (шифра која обухвата рачуноводствене послове).

(3) Привредна друштва и предузетници, као и пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике за пружање рачуноводствених услуга као основну (претежну) дјелатност обавезно имају регистровану дјелатност за пружање рачуноводствених услуга (шифра која обухвата рачуноводствене послове).

(4) Предузетници који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга дужни су да дјелатност обављају у одговарајућим просторијама, намијењеним искључиво за обављање регистроване дјелатности, а које могу бити смјештене у стамбеној згради, пословној згради или породичној кући.

(5) Надлежни инспекцијски орган, у инспекцијском прегледу, провјерава испуњеност посебних услова из става 4. овог члана.

(6) Привредна друштва и предузетници, као и пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике регистровани за пружање рачуноводствених услуга обавезни су да у радном односу на пуно радно вријеме имају запослено квалификовано лице из члана 17. овог закона.

(7) Изузетно од става 6. овог члана, предузетник који је квалификовано лице, нема обавезу запошљавања квалификованог лица ако предузетничку дјелатност обавља као основно занимање, односно не може запошљавати квалификовано лице ако предузетничку дјелатност обавља као допунско занимање.

(8) Привредна друштва и предузетници, као и пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга, интерним актом одређују лице које је одговорно за вођење пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја за сваког клијента којем пружа те услуге.

4. Успостављање и вођење регистара субјеката који пружају рачуноводствене услуге

Члан 20.

Министарство успоставља и води Регистар привредних друштава за пружање рачуноводствених услуга и Регистар предузетника за пружање рачуноводствених услуга.

Члан 21.

(1) Привредна друштва, као и пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга, дужни су да се упишу у Регистар привредних друштава за пружање рачуноводствених услуга (у даљем тексту: Регистар привредних друштава), који води Министарство.

(2) Рјешење о упису у Регистар привредних друштава може се издати привредном друштву за пружање рачуноводствених услуга ако испуњава сљедеће услове:

1) да је регистровано у складу са законом којим се уређују оснивање, пословање и престанак пословања привредних друштава,

2) да има регистровану претежну дјелатност за пружање рачуноводствених услуга,

3) да физичко лице које је оснивач привредног друштва, као и лице овлашћено за заступање није осуђено за кривична дјела против привреде и платног промета, против службене дужности и против правног саобраћаја, као и за свако друго кривично дјело које га чини неподобним за обављање послова рачуноводства,

4) да правно лице, које је оснивач привредног друштва, у кривичном поступку није осуђено правоснажном пресудом за кривична дјела организованог криминала, корупцију, превару или прање новца, у складу са прописима у земљи у којој је регистрован и да над њим није отворен стечајни поступак или поступак ликвидације, односно да је у току поступак обустављања пословне дјелатности у складу са важећим прописима земље у којој је регистрован,

5) да има у радном односу на неодређено вријеме са пуним радним временом квалификовано лице из члана 17. овог закона.

(3) Уз захтјев за упис у Регистар привредних друштава, привредно друштво је дужно да достави документацију којом се потврђује испуњеност услова из става 2. овог члана.

(4) Министар доноси рјешење о упису у Регистар привредних друштава у року од десет дана од дана подношења потпуног захтјева.

(5) У случају настанка промјене у вези са условима из става 2. овог члана, као и података уписаних у Регистар привредних друштава, овлашћено лице привредног друштва је дужно да информацију о насталим промјенама и документацију која то потврђује достави Министарству у року од десет дана од дана настале промјене.

(6) Регистар привредних друштава има својство јавне књиге и подаци који су уписани објављују се на интернет страници Министарства.

(7) Одредбе овог члана сходно се примјењују и на пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга.

Члан 22.

(1) Министарство, по службеној дужности, електронским путем, од надлежних органа преузима податке који су неопходни за успостављање и вођење Регистра предузетника за пружање рачуноводствених услуга (у даљем тексту: Регистар предузетника).

(2) Надлежни органи из става 1. овог члана дужни су Министарству омогућити преузимање и размјену свих података и информација који су неопходни за успостављање и вођење Регистра предузетника.

(3) Министар доноси рјешење о упису у Регистар предузетника ако предузетник испуњава следеће услове:

1) да је регистрован за обављање предузетничке дјелатности код јединице локалне самоуправе,

2) да има регистровану претежну дјелатност за пружање рачуноводствених услуга,

3) да је квалификовано лице или у радном односу на пуно радно вријеме има квалификовано лице, ако дјелатност обавља као основно занимање,

4) да је квалификовано лице, ако дјелатност обавља као допунско занимање,

5) да у радном односу на пуно радно вријеме има квалификовано лице, ако дјелатност обавља као додатно занимање.

(4) Регистар предузетника објављује се на интернет страници Министарства.

Члан 23.

(1) Привредно друштво, односно предузетник који пружа рачуноводствене услуге брише се из одговарајућег регистра у случајевима ако:

1) престане да испуњава услове за упис у регистар,

2) је упис у регистар извршен на основу неистинитих података,

3) донесе одлуку о престанку обављања дјелатности рачуноводства,

4) поступа супротно прописима којима се уређује спречавање прања новца и финансирање тероризма, на образложен приједлог органа који је овлашћен за послове надзора над овом групом обвезника у Републици,

5) не поступи по мјерама надзора изреченим рјешењем Министарства о отклањању утврђених незаконитости,

6) престане да постоји као привредно друштво или предузетник у складу са прописима којима се уређује престанак пословања привредног друштва, односно предузетника.

(2) Министар доноси рјешење о брисању из Регистра привредних друштава и Регистра предузетника.

(3) Рјешење из члана 21. став 4. и члана 22. став 3. овог закона, као и става 2. овог члана је коначно у управном поступку и против њега није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор.

(4) Одредбе овог члана сходно се примјењују и на пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга.

Члан 24.

Министар доноси правилник којим се уређују садржај и начин вођења Регистра привредних друштава и Регистра предузетника, начин и поступак уписа у наведене

регистре, промјене и брисање података, употреба и начин увида у податке регистара, као и друга питања од значаја за вођење ових регистара.

5. Контни оквир и попис имовине и обавеза

Члан 25.

(1) Пословне промјене књиже се на аналитичким рачунима који по својој садржини и билансној припадности одговарају рачунима из прописаног контног оквира.

(2) Министар доноси правилнике којим се прописује контни оквир и садржина рачуна у контном оквиру за сва правна лица и предузетнике.

(3) Детаљан контни план прописује се интерним актом правног лица, односно предузетника, који је усклађен са прописаним одговарајућим контним оквиром.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, министар доноси правилник којим се прописује детаљан контни план за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова.

Члан 26.

(1) Правно лице и предузетник дужни су да на почетку пословања, као и најмање једном годишње, са стањем на дан када се завршава пословна година или неки други обрачунски период одређен у складу са овим законом, изврше попис имовине и обавеза, те ванбилансне имовине и ванбилансних обавеза с циљем да утврде њихово стварно стање, те да стање у пословним књигама ускладе са стварним стањем утврђеним пописом.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, правно лице може својим интерним актом прописати дужи период за вршење пописа имовине, као што су књиге, филмови, архивска грађа и слично, с тим да тај период не може бити дужи од рока за спровођење обавезне редовне ревизије наведене грађе, прописане одговарајућим материјалним прописима.

(3) У зависности од начина обраде података, усклађивање промета главне књиге са прометом приказаним у дневнику, као и промета и стања помоћних књига са прометом и стањем у главној књизи врши се континуирано, а најкасније непосредно прије пописа имовине и обавеза, односно прије сачињавања финансијских извјештаја.

(4) Поред пописа у роковима из ст. 1. и 2. овог члана, правно лице и предузетник попис и усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем врши и приликом примопредаје дужности рачунополагача, промјене цијена производа и робе, статусних промјена, отварања стечајног поступка и поступка ликвидације, као и у другим случајевима прописаним законом.

(5) Изузетно од става 4. овог члана, попис имовине није неопходан код промјене цијена производа и робе ако се у књиговодственим евиденцијама могу обезбиједити подаци о количини и вриједности производа и робе на залихи.

(6) Министар доноси правилник којим се прописују начин и рокови вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Члан 27.

(1) Правна лица и предузетници су дужни да прије сачињавања годишњих финансијских извјештаја обавезно изврше усаглашавање међусобних потраживања и обавеза, што се доказује одговарајућом књиговодственом исправом.

(2) Усаглашавање из става 1. овог члана се врши на начин да повјерилац доставља дужнику захтјев за усаглашавање, изузев ако су се повјерилац и дужник другачије договорили.

(3) Правно лице и предузетник су дужни да одговоре на захтјев привредног друштва за ревизију у вези са потврдом стања обавеза и потраживања, као и стања осталих билансних позиција које су неопходне за обављање поступка ревизије.

(4) Правно лице и предузетник из става 3. овог члана су дужни да одговор на захтјев привредног друштва за ревизију за потврду стања обавеза и потраживања, као и стања осталих билансних позиција доставе привредном друштву за ревизију у року од осам дана од дана пријема захтјева.

(5) Правно лице и предузетник су дужни да у напоменама уз финансијске извјештаје презентују сва неусаглашена салда потраживања и обавеза, као и разлоге зашто усаглашавање није извршено.

ГЛАВА III

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И НЕФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

1. Финансијски и консолидовани финансијски извјештаји

Члан 28.

(1) Правно лице, односно предузетник сачињава и презентује јавности финансијски извјештај за пословну годину завршену 31. децембра текуће године са упоредним подацима за претходну годину.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, Министарство може на захтјев зависног правног лица, чије матично правно лице са сједиштем у иностранству има пословну годину различиту од календарске године, донијети рјешење којим се одобрава да то зависно правно лице може да сачињава и презентује финансијски извјештај за период који је различит од периода из става 1. овог члана.

(3) Зависно правно лице из става 2. овог члана је обавезно да примјењује пословну годину различиту од календарске у континуитету, најмање пет година од почетка примјене пословне године која је различита од календарске.

(4) Уз захтјев за одобрење за сачињавање и презентацију финансијског извјештаја за период који је различит од календарске године, зависно правно лице из Републике доставља доказе који потврђују да је зависно правно лице чије је матично правно лице са сједиштем у иностранству, те да матично правно лице са сједиштем у иностранству укључује финансијске извјештаје зависног правног лица у своје консолидоване финансијске извјештаје и да се они сачињавају за период који је различит од календарске године.

(5) Правно лице из става 2. овог члана којем је одобрена промјена извјештајног периода, дужно је да сачини и финансијски извјештај са даном који претходи дану промјене извјештајног периода, односно за период који није обухваћен посљедњим сачињеним и презентованим годишњим финансијским извјештајем.

(6) Правно лице из става 2. овог члана које престане да примјењује пословну годину различиту од календарске године у складу са овим чланом, дужно је да сачини и финансијски извјештај са 31. децембром, за период који није обухваћен посљедњим сачињеним и презентованим годишњим финансијским извјештајем.

(7) Правно лице код кога настану статусне промјене, као и правно лице над којим је отворен стечајни или ликвидациони поступак, поред финансијског извјештаја из става

1. овог члана сачињава и презентује финансијски извјештај сачињен на дан статусне промјене, као и на дан отварања и закључења стечајног или ликвидационог поступка.

(8) Пословне промјене настале између дана биланса и дана уписа у регистар пословних субјеката обухваћене су у пословним књигама претходног правног лица или новог правног лица, што се утврђује одлуком о статусној промјени.

(9) Годишњи финансијски извјештај чине:

- 1) Биланс стања – Извјештај о финансијском положају на крају периода,
- 2) Биланс успеха – Извјештај о укупном резултату за период,
- 3) Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине,
- 4) Извјештај о промјенама на капиталу,
- 5) Напомене уз финансијске извјештаје.

(10) Изузетно од става 9. овог члана, микроправна лица, као и предузетници разврстани у микро и мала правна лица годишњи финансијски извјештај презентују кроз:

- 1) Биланс стања – Извјештај о финансијском положају на крају периода,
- 2) Биланс успеха – Извјештај о укупном резултату за период,
- 3) Напомене уз финансијске извјештаје.

(11) Предузетници разврстани у категорију средњих и великих правних лица годишњи финансијски извјештај презентују кроз:

- 1) Биланс стања – Извјештај о финансијском положају на крају периода,
- 2) Биланс успеха – Извјештај о укупном резултату за период,
- 3) Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине,
- 4) Напомене уз финансијске извјештаје.

(12) Уз годишњи финансијски извјештај корисницима финансијских извјештаја се презентује и посебан извјештај сачињен према захтјеву Републичког завода за статистику.

(13) Правна лица чије је пословање уређено посебним прописима на основу којих је орган, односно организација надлежна за обављање надзора над њиховим пословањем прописала обавезу сачињавања и презентације периодичних финансијских извјештаја, дужна су да те извјештаје сачињавају и у складу с тим прописима.

(14) Финансијске извјештаје правног лица, односно предузетника потписује лице овлашћено за заступање уписано у одговарајући регистар, односно предузетник и квалификовано лице из члана 17. овог закона.

(15) Лице овлашћено за заступање уписано у одговарајући регистар, орган управљања и надзорни орган правног лица у складу са законом, односно предузетник, поступајући у оквиру надлежности које су им утврђене законом и интерним актима правног лица, односно предузетника, колективно су одговорни за истиниту и фер презентацију:

- 1) годишњег финансијског извјештаја и годишњег извјештаја о пословању,
- 2) консолидованог годишњег финансијског извјештаја и консолидованог годишњег извјештаја о пословању.

Члан 29.

(1) Консолидовани финансијски извјештаји су финансијски извјештаји групе у којима су имовина, обавезе, властити капитал, приходи, расходи и токови готовине матичног правног лица и његових зависних правних лица презентовани као да су једна економска цјелина.

(2) Групу чине матично правно лице и његова зависна правна лица над којима матично правно лице остварује контролу, у складу са МРС, односно МСФИ.

(3) Матична правна лица имају обавезу да сачињавају, презентују, објављују и достављају консолидоване финансијске извјештаје у складу са одговарајућим МРС, односно МСФИ и одредбама овог закона.

(4) Ако се структура друштва унутар групе која је обухваћена консолидацијом значајно промијени током пословне године, консолидовани финансијски извјештај додатно садржи информације које омогућавају поређење узастопних консолидованих финансијских извјештаја групе и оне се објелодањују у Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје.

(5) Обавеза из става 4. овог члана се испуњава сачињавањем упоредног усклађеног Биланса стања и упоредног усклађеног Биланса успјеха, ради адекватног поређења података у сачињеном консолидованом Билансу стања и консолидованом Билансу успјеха, као да се структура групе није значајно промијенила.

(6) Обавеза сачињавања и презентовања консолидованог финансијског извјештаја настаје у години у којој матично правно лице оствари контролу над зависним правним лицем или више зависних правних лица, а престаје достављањем консолидованог финансијског извјештаја за годину у којој је матичном правном лицу престала контрола над свим зависним правним лицима.

Члан 30.

(1) Матично правно лице није дужно да сачињава, презентује, објављује и доставља консолидовани финансијски извјештај, ако је група правних лица којој припада то матично правно лице разврстана у складу са овим законом у малу групу правних лица, изузев ако је матично правно лице или неко од зависних правних лица у оквиру те групе субјект од јавног интереса.

(2) Матично правно лице, укључујући и субјект од јавног интереса, које је истовремено зависно у вишој економској цјелини (изузето правно лице), изузев ако је то матично правно лице емитент чијим се хартијама од вриједности тргује или се врши припрема за њихово емитовање на организованом тржишту хартија од вриједности, није дужно да сачињава, презентује, објављује и доставља консолидовани финансијски извјештај ако су испуњени следећи услови:

1) матично правно лице (изузето правно лице) је у 100% власништву другог матичног правног лица, при чему се не узима у обзир власништво које посједују чланови његових управљачких тијела у складу са законском обавезом или обавезом у оснивачком акту или статуту правног лица, или

2) матично правно лице (изузето правно лице) је 90% или више у власништву другог матичног правног лица, при чему су остали акционари или чланови правног лица обавезни у писаној форми одобрити изузеће од састављања консолидованог финансијског извјештаја.

(3) Изузеци из става 2. овог члана примјењују се када су испуњени следећи услови:

1) финансијски извјештај изузетог матичног правног лица и финансијски извјештаји свих његових зависних правних лица која би оно иначе укључило у свој консолидовани финансијски извјештај консолидују се у финансијском извјештају веће групе правних лица на чије се матично правно лице примјењује овај закон,

2) консолидовани финансијски извјештај из тачке 1) овог става саставља матично правно лице веће групе правних лица, у складу са прописима из области рачуноводства који су наведени у члану 3. овог закона,

3) изузето правно лице, односно крајње матично правно лице, ако је ријеч о ситуацији из тачке 1) овог става, објављује консолидовани финансијски извјештај из

тачке 2) овог става и ревизорски извјештај на језику који је у службеној употреби у Републици у роковима и на начин прописан овим законом.

(4) Изузето правно лице у Напоменама уз своје финансијске извјештаје објављује следеће информације:

1) пословно име и сједиште матичног правног лица које саставља консолидовани финансијски извјештај из става 3. тачка 3) овог члана,

2) изузеће од обавезе састављања консолидованог финансијског извјештаја са образложењем разлога за то изузеће.

(5) Правно лице, укључујући и субјект од јавног интереса, није потребно укључити у консолидоване финансијске извјештаје ако је испуњен најмање један од следећих услова:

1) информације потребне за састављање консолидованог финансијског извјештаја у складу с овом законом нису доступне,

2) акције или удјели тог правног лица држе се искључиво с циљем њихове накнадне препродаје (матично правно лице може да докаже да активно ради на продаји тих акција, односно удјела), или

3) постоје разлози који дугорочно онемогућавају матично правно лице у остварењу својих права над имовином или управљањем тим правним лицем или спровођење јединственог управљања тим правним лицем.

(6) Матично правно лице, укључујући и субјект од јавног интереса, није дужно да сачињава, презентује, објављује и доставља консолидовани финансијски извјештај, ако:

1) има зависна правна лица која нису материјално значајна, било појединачно или као цјелина,

2) се сва зависна правна лица могу изузети од консолидације на основу става 5. овог члана.

(7) Под материјално значајним зависним правним лицем из става 6. тачка 1) овог члана сматра се оно правно лице код којег билансна актива износи 5% или више билансне активе матичног правног лица, или укупан приход износи 5% или више укупног прихода матичног правног лица.

(8) Услови из става 7. овог члана се примјењују и на утврђивање материјалног значаја више зависних правних лица у оквиру групе, који се посматрају као цјелина.

Члан 31.

(1) Министар доноси правилнике којим се прописују садржина и форма финансијских извјештаја, који се сачињавају и презентују у складу са овим законом.

(2) Предузетници који, у складу са овим законом, пословне књиге воде по систему двојног књиговодства на обрачунској основи, финансијске извјештаје припремају на одговарајућим обрасцима финансијских извјештаја прописаним за правна лица.

Члан 32.

(1) Пословне књиге, финансијски извјештаји, консолидовани финансијски извјештаји, извјештај о пословању, извјештај о извршеној ревизији и друге финансијске информације презентоване од лица на која се односе одредбе овог закона сачињавају се на језику који је у службеној употреби у Републици.

(2) Износи у пословним књигама, финансијским извјештајима, консолидованим финансијским извјештајима, извјештају о пословању као и другим нефинансијским

извјештајима, те друге финансијске информације из става 1. овог члана изражавају се у новчаној јединици која је у службеној употреби у Републици.

2. Извјештај о пословању, извјештај о корпоративном управљању и консолидовани извјештај о пословању

Члан 33.

(1) Правно лице је обавезно да сачињава годишњи извјештај о пословању који даје објективан приказ пословања правног лица и његов положај, укључујући и опис главних ризика и неизвјесности са којима се суочава.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, микро и мало правно лице није дужно да сачињава годишњи извјештај о пословању, изузев ако се ради о субјекту од јавног интереса, с тим да је обавезно да информације о откупу сопствених акција, односно удјела објелодани у Напоменама уз финансијски извјештај.

(3) Годишњи извјештај о пословању треба да даје свеобухватну анализу развоја и резултата пословања правног лица, те његовог положаја, у складу са обимом и сложености пословања.

(4) Анализа развоја и резултата пословања правног лица, те његовог положаја из става 3. овог члана треба да укључи финансијске и, према потреби, кључне нефинансијске показатеље успјешности који су битни за одређену дјелатност, укључујући информације које се односе на питања животне средине и кадровска питања.

(5) У оквиру анализе из става 3. овог члана, годишњи извјештај о пословању укључује упућивање на износе исказане у годишњем финансијском извјештају и додатна објашњења тих износа.

(6) Годишњи извјештај о пословању обавезно садржи и:

1) све значајне догађаје настале у периоду од завршетка пословне године до датума предаје финансијског извјештаја,

2) процјену очекиваног будућег развоја правног лица,

3) најважније активности у вези са истраживањем и развојем,

4) информације о откупу властитих акција и удјела,

5) информације о пословним сегментима правног лица,

6) коришћене финансијске инструменте, ако је то значајно за процјену финансијског положаја и успјешности пословања правног лица,

7) циљеве и политике правног лица у вези са управљањем финансијским ризицима, заједно са политикама заштите од ризика за сваку планирану трансакцију за коју је неопходна заштита,

8) изложеност правног лица цјеновном, кредитном, тржишном и валутном ризику, ризику ликвидности и другим ризицима присутним у пословању правног лица.

Члан 34.

(1) Правна лица чијим се хартијама од вриједности тргује или се врши припрема за њихово емитовање на организованом тржишту хартија од вриједности дужна су да сачине извјештај о корпоративном управљању.

(2) Извјештај о корпоративном управљању из става 1. овог члана саставни је дио годишњег извјештаја о пословању као посебан дио и садржи најмање следеће информације:

1) упућивање на:

1. кодекс, односно стандарде корпоративног управљања којима правно лице подлијеже,

2. кодекс, односно стандарде о корпоративном управљању које је правно лице добровољно одлучило да примјењује,

3. све релевантне информације о пракси корпоративног управљања које нису захтијеване релевантним прописима,

2) ако правно лице у складу с прописима дјелимично одступа од обавезног или добровољно прихваћеног кодекса, односно стандарда корпоративног управљања, дужан је навести дијелове кодекса, односно стандарда корпоративног управљања од којих одступа те објаснити разлоге за одступање, а ако правно лице у потпуности одступа од обавезног или добровољно прихваћеног кодекса, односно стандарда корпоративног управљања, дужан је образложити разлоге због којих тако поступа,

3) опис основних елемената система интерних контрола и опис начина управљања ризицима правног лица у вези са поступком финансијског извјештавања,

4) информације о понудама за преузимање, било да је привредно друштво предмет преузимања, било да је обвезник објављивања понуде за преузимање, и то о:

1. директном или индиректном учествовању у капиталу привредних друштава (укључујући индиректно учешће у том капиталу путем пирамидалних структура и узајамних учешћа),

2. имаоцима било којих хартија од вриједности које је друштво емитовало са посебним контролним правима и описом тих права,

3. свим ограничењима гласачких права, као што су ограничења гласачких права имаоца одређеног процента или броја гласова, рокови трајања тих ограничења и разлози због којих су права која произлазе из хартија од вриједности одвојена од држања тих хартија,

5) правила која су мјеродавна за именовање и опозив чланова управе правног лица и измјену статута или оснивачког акта,

6) овлашћења чланова управе правног лица, а посебно овлашћења у области издавања или откупа хартија од вриједности,

7) састав и рад органа управљања и њихових одбора,

8) опис политике разноликости која се примјењује у вези са органима управљања правног лица с обзиром на аспекте (као што су нпр. животна доб, пол или образовање и стручна спрема), као и на вођење циљева политике разноликости, начина на који се она спроводи и резултате у извјештајном периоду, а ако се таква политика не спроводи, извјештај обавезно садржи образложење неспровођења.

(3) Код упућивања на кодекс, односно стандарде о корпоративном управљању из става 2. тачка 1) подт. 1. и 2. овог члана, правно лице наводи мјесто гдје су они јавно доступни.

(4) Код упућивања на информације из става 2. тачка 1) подтачка 3. овог члана, правно лице је дужно да обезбиједи да кодекс, односно стандарди корпоративног управљања буду јавно доступни.

(5) Извјештај о корпоративном управљању микро, малих и средњих правних лица није обавезно да садржи податке из става 2. тачка 8) овог члана.

Члан 35.

(1) Обавезу сачињавања консолидованог годишњег извјештаја о пословању има матично правно лице које у складу са овим законом има обавезу да сачини консолидовани годишњи финансијски извјештај.

(2) Консолидовани годишњи извјештај о пословању садржи информације прописане у члану 33. овог закона, као и у члану 34. овог закона, ако се на извјештавање може примијенити, узимајући у обзир неопходна усклађивања која су потребна да би се олакшала оцјена финансијског стања правних лица која су укључена у консолидацију као цјелина:

1) при извјештавању о детаљима стечених сопствених акција у консолидованом годишњем извјештају о пословању наводи се број и номинална вриједност или, ако не постоји номинална вриједност, књиговодствена вриједност свих акција матичног правног лица које посједују то матично правно лице, зависна правна лица тог матичног правног лица или лица која дјелују у своје име, а за рачун тих правних лица,

2) у извјештају о корпоративном управљању при извјештавању о системима интерне контроле и управљању ризиком наводе се основна обиљежја система интерне контроле и управљања ризиком за правна лица која су укључена као цјелина у консолидоване финансијске извјештаје.

(3) Изузећа која се односе на обавезу сачињавања, презентацију, објављивање и достављање консолидованих финансијских извјештаја из члана 30. овог закона примјењују се и на консолидовани годишњи извјештај о пословању.

(4) Консолидовани годишњи извјештај о пословању из става 1. овог члана обавезно се доставља у Регистар финансијских извјештаја, који се води код Агенције, најкасније до краја јула текуће године за претходну годину.

3. Извјештај о плаћањима јавном сектору и консолидовани извјештај о плаћањима јавном сектору

Члан 36.

(1) Велика правна лица и субјекти од јавног интереса који послују у екстрактивној индустрији или сјечи примарних шума обавезни су да сачине и објаве извјештај о плаћањима јавном сектору на годишњој основи.

(2) Под јавним сектором Републике, у смислу овог закона, сматрају се слједеће организације јавног сектора: корисници средстава буџета Републике, корисници средстава буџета јединица локалне самоуправе, ванбуџетски фондови, агенције и друге институције, јавна предузећа, установе и организације у којима је Република већински власник.

(3) Извјештај о плаћањима јавном сектору из става 1. овог члана саставни је дио извјештаја о пословању.

(4) Под правним лицем које дјелује у екстрактивној индустрији, у смислу овог закона, сматра се правно лице чија дјелатност укључује истраживање, тражење, откривање, развој и вађење угља, сирове нафте и природног гаса, металних руда, руда обојених метала, остало рударство и вађење камена, пијеска, глине, шљунка и друго.

(5) Под правним лицем које обавља дјелатност сјече примарних шума, у смислу овог закона, сматра се правно лице које обавља дјелатност сјечења дрва у шуми (не укључује сјечење дрва у вишегодишњим засадима).

(6) Пројекат, у смислу овог закона, представља оперативне активности које су уређене једним уговором, лиценцом, закупом, концесијом или сличним споразумом и чини основу за плаћање обавеза према јавном сектору, а ако је више таквих уговора значајно међусобно повезано, они се сматрају једним пројектом.

(7) Плаћање, у смислу овог закона, јесте износ који је плаћен, било у новцу, роби, услугама или правима за активности правних лица из ст. 4. и 5. овог члана, а могу бити у облику:

- 1) права на производњу,
 - 2) пореза на добит правних лица, искључујући порезе на потрошњу као што је порез на додатну вредност, порез на доходак или акцизе,
 - 3) дивиденди,
 - 4) накнада за лиценце, накнаде за закуп, концесије и остала плаћања јавном сектору у складу са прописима који уређују ову област.
- (8) Плаћања која износе мање од 100.000 евра изражена у противвриједности валуте која је у употреби у Републици, било да су извршена као једнократно плаћање или као више повезаних плаћања, није обавезно приказати у извјештају из става 1. овог члана.
- (9) У извјештају из става 1. овог члана за сваку пословну годину објелодањују се следеће информације:
- 1) укупан износ плаћања извршеног према цјелокупном јавном сектору,
 - 2) укупан износ према врсти плаћања, прописаних у ставу 7. овог члана извршеног према цјелокупном јавном сектору,
 - 3) у случају када се та плаћања односе на одређени пројекат, за сваки пројекат наводе се укупна плаћања по врстама прописаних у ставу 7. овог члана, као и укупан износ тих плаћања.
- (10) Плаћање обавеза које су утврђене на нивоу правног лица могу се објелоданити на нивоу правног лица, а не на нивоу пројекта.
- (11) Ако су јавном сектору извршена плаћања у натури, о њима се извјештава по вриједности и, према потреби, по обиму, уз додатне напомене о начину за одређивање њихове вриједности.
- (12) Објављивање извјештаја о плаћањима јавном сектору из овог члана обавезно одражава суштину, а не облик предметног плаћања или дјелатности.
- (13) Правним лицима из става 1. овог члана је забрањено да плаћања и дјелатности дијеле или спајају ради избјегавања примјене одредаба овог закона.
- (14) Изузетно од става 1. овог члана, матично или зависно правно лице није дужно да сачињава извјештај о плаћањима јавном сектору ако су испуњени следећи услови:
- 1) матично правно лице је обвезник примјене овог закона,
 - 2) плаћања јавном сектору које је извршило правно лице укључена су у консолидовани извјештај о плаћањима јавном сектору које је израдило то матично правно лице у складу са овим законом.

Члан 37.

(1) Велика правна лица и субјекти од јавног интереса који су матична правна лица и који послују у екстрактивној индустрији или сјечи примарних шума, а који су обавезни да сачине консолидовани годишњи финансијски извјештај, дужни су да сачине консолидовани извјештај о плаћању јавном сектору на начин прописан у члану 36. овог закона.

(2) Консолидовани извјештај о плаћањима јавном сектору из става 1. овог члана саставни је дио консолидованог годишњег извјештаја о пословању.

(3) Матично правно лице послује у екстрактивној индустрији или сјечи примарних шума, у смислу овог закона, ако оно само или неко од његових зависних правних лица послује у екстрактивној индустрији или сјечи примарних шума.

(4) Консолидовани извјештај о плаћањима јавном сектору укључује само плаћања која су посљедица екстрактивних дјелатности, односно дјелатности које се односе на сјечу примарних шума.

(5) Обавеза састављања консолидованог извјештаја из става 1. овог члана не примјењује се на:

1) матично правно лице мале групе, изузев ако је неко од повезаних правних лица субјект од јавног интереса,

2) матично правно лице средње групе, изузев ако је неко од повезаних правних лица субјект од јавног интереса,

3) матично правно лице на које се примјењује овај закон, а које је истовремено и зависно правно лице у вишој економској цјелини, у случају када се на његово матично правно лице такође примјењује овај закон.

(6) Информације о плаћањима јавном сектору зависног правног лица, укључујући и субјект од јавног интереса, није потребно укључити у консолидовани извјештај о плаћањима јавном сектору у случају када је испуњен најмање један од сљедећих услова:

1) постоје разлози који дугорочно онемогућавају матично правно лице у остварењу својих права над имовином или управљањем тим правним лицем,

2) информације потребне за припрему консолидованог извјештаја о плаћањима јавном сектору у складу с овим законом нису доступне,

3) акције, односно удјели тог зависног правног лица држе се искључиво с циљем њихове накнадне продаје (матично правно лице може да докаже да активно ради на продаји тих акција, односно удјела).

(7) Изузетак прописан ставом 6. овог члана матично правно лице може да примјењује само ако тај изузетак користи приликом сачињавања консолидованог годишњег финансијског извјештаја.

4. Извјештај о одрживости и консолидовани извјештај о одрживости

Члан 38.

(1) Велика правна лица која су субјекти од јавног интереса дужна су сачинити и презентовати извјештај о одрживости.

(2) Извјештај о одрживости из става 1. овог члана саставни је дио извјештаја о пословању и обавезно је јасно истакнут као посебан одјељак.

(3) Извјештај о одрживости представља структурирани приказ информација о одрживости правног лица потребних за разумијевање учинка правног лица на питања одрживости, те информација потребних за разумијевање о утицају фактора одрживости на развој, пословне резултате и положај правног лица.

(4) У извјештају о одрживости приказују се и презентују информације о одрживости које утичу на развој, пословне резултате и положај правног лица, а које садрже:

1) кратак опис пословног модела и стратегије правног лица,

2) опис циљева с роковима који су повезани са питањима одрживости које је правно лице утврдило према факторима одрживости,

3) опис улоге административних, управљачких и надзорних тијела с обзиром на факторе одрживости,

4) опис политика правног лица повезаних с факторима одрживости,

5) информације о постојању програма подстицаја који се нуде члановима административних, управљачких и надзорних тијела,

6) опис који се односи на информације о поступку дубинске анализе које је правно лице спровело, анализи стварних или потенцијалних штетних учинака који утичу на пословање правног лица и његов ланац вриједности, мјерама које је правно лице

предузело ради спречавања, ублажавања, отклањања или окончавања стварних или потенцијалних штетних учинака, те резултата таквих мјера,

7) опис главних ризика за правно лице који су повезани са факторима одрживости и начин управљања ризицима, као и остале информације које правно лице сматра значајним.

(5) Информације о одрживости које се односе на факторе одрживости укључују:

1) факторе животне средине,

2) социјалне факторе и факторе у подручју људских ресурса,

3) управљачке факторе,

4) остале информације које правно лице сматра важним за презентовање у извјештају о одрживости.

(6) Министар доноси правилник којим се уређује начин извјештавања правних лица о факторима одрживости, односно факторима животне средине, социјалним факторима, факторима у подручју људских ресурса, управљачким факторима, као и о питањима која се односе на поштовање људских права, борбу против корупције и подмићивања, с циљем приказивања нефинансијских информација које су од значаја за унапређење пословања, те успостављање одрживости правног лица и друштвеног система.

Члан 39.

(1) Велике групе правних лица које се састоје од матичног правног лица и зависних правних лица, при чему је матично правно лице или неко од зависних правних лица субјект од јавног интереса, дужне су сачинити и презентовати консолидовани извјештај о одрживости.

(2) Консолидовани извјештај о одрживости је процес креирања и објављивања збирних информација о одрживости од стране матичног правног лица о утицају који матично и зависно правно лице имају на животну средину, друштвено окружење и начин управљања, с циљем унапређења пословања и успостављања одрживости матичног и зависног правног лица и друштвеног система.

(3) У консолидованом извјештају о одрживости матично правно лице приказује збирне информације о одрживости, у складу са чланом 36. овог закона, свих зависних правних лица, при чему су зависна правна лица дужна сачињавати извјештаје о одрживости.

ГЛАВА IV

ЧУВАЊЕ КЊИГОВОДСТВЕНИХ ИСПРАВА, ПОСЛОВНИХ КЊИГА, ФИНАНСИЈСКИХ И НЕФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Члан 40.

(1) Књиговодствене исправе чувају се у изворном материјалном и електронском облику, у облику електронског записа или на микрофилму.

(2) Платне листе и аналитичке евиденције о платама, исправе којима се доказују власништво и власнички односи на непокретностима и хартијама од вриједности чувају се трајно.

(3) Књиговодствене исправе на основу којих су подаци унесени у пословне књиге чувају се најмање пет година или дуже, ако су посебним прописима одређени дужи рокови за чување појединих врста исправа.

(4) Књиговодствене исправе чувају се у пословним просторијама правног лица или предузетника, односно организационог дијела правног лица или лица коме је повјерено вођење пословних књига.

(5) Рок за чување књиговодствених исправа почиње тећи по истеку посљедњег дана обрачунског периода на који се односе пословне књиге у које су унесени подаци из тих исправа.

Члан 41.

(1) Пословне књиге и финансијски извјештаји чувају се у оригиналу или коришћењем других адекватних средстава архивирања.

(2) Пословне књиге и финансијски извјештаји воде се, припремају и чувају у пословним просторијама правног лица, организационог дијела правног лица, предузетника или лица коме је повјерено вођење пословних књига у Републици.

(3) Ако се пословне књиге воде у електронском облику, правно лице, односно организациони дио правног лица или предузетник дужни су да овлашћеним органима обезбиједи приступ централној бази података ради несметане контроле пословних књига.

(4) Дневник, главна књига и помоћне књиге чувају се најмање десет година.

(5) Финансијски извјештаји и извјештаји о извршеној ревизији чувају се трајно у оригиналном облику.

(6) Годишњи извјештај о пословању чува се у оригиналном облику најмање десет година.

(7) Рокови у којима се чувају пословне књиге и годишњи извјештај о пословању почињу да теку након истека посљедњег дана пословне године на коју се односе.

ГЛАВА V

ДОСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

Члан 42.

(1) Финансијски извјештаји из чл. 28. и 29. овог закона обавезно се предају у Регистар финансијских извјештаја.

(2) Годишњи финансијски извјештаји се у Регистар финансијских извјештаја предају најкасније до посљедњег дана фебруара текуће године за претходну годину.

(3) Правна лица која имају пословну годину различиту од календарске године дужна су да, за статистичке и друге потребе, у Регистар финансијских извјештаја предају Биланс стања, Биланс успјеха и посебан извјештај сачињен према захтјеву Републичког завода за статистику, а за пословну годину која је једнака календарској, у року из става 2. овог члана.

(4) Правна лица која имају пословну годину различиту од календарске године, финансијски извјештај достављају у Регистар финансијских извјештаја у року од два мјесеца од посљедњег дана извјештајног периода.

(5) Правна лица из члана 28. став 7. овог закона дужна су да финансијске извјештаје доставе у Регистар финансијских извјештаја у року од два мјесеца од посљедњег дана извјештајног периода.

(6) Буџетски корисници који имају обавезу да сачињавају финансијске извјештаје у складу са МРС ЈС (Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето

имовине, Биланс новчаних токова и Напомене, као и Периодични извјештај о извршењу Буџета, Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима и Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину), дужни су да те извјештаје доставе у Регистар финансијских извјештаја у року из става 2. овог члана.

(7) Правна лица која у складу са овим законом имају обавезу да сачињавају и презентују консолидоване финансијске извјештаје, укључујући и обвезнике из става 6. овог члана који сачињавају консолидоване финансијске извјештаје, дужна су да те извјештаје предају у Регистар финансијских извјештаја најкасније до краја априла текуће године за претходну годину.

Члан 43.

(1) Правна лица, односно предузетници дужни су да у Регистар финансијских извјештаја доставе следећу документацију:

1) одлуку или други одговарајући акт надлежног органа о усвајању финансијског, односно консолидованог финансијског извјештаја,

2) годишњи извјештај о пословању, који за обвезнике из чл. 34, 36. и 38. овог закона обавезно обухвата извјештај о корпоративном управљању, извјештај о плаћањима јавном сектору и извјештај о одрживости,

3) консолидовани годишњи извјештај о пословању, за обвезнике прописане овим законом, који треба да обухвати консолидовани извјештај о плаћањима јавном сектору и консолидовани извјештај о одрживости, ако се ради о обвезницима из чл. 37. и 39. овог закона,

4) ревизорски извјештај, ако је прописана обавеза ревизије финансијских, односно консолидованих финансијских извјештаја обвезника.

(2) Документацију из става 1. овог члана правна лица, односно предузетници су дужни да доставе у Регистар финансијских извјештаја најкасније до:

1) краја јуна текуће године за претходну годину ако се документација односи на финансијске извјештаје,

2) краја јула текуће године за претходну годину ако се документација односи на консолидоване финансијске извјештаје.

Члан 44.

(1) Агенција је обавезна да податке из преузетих финансијских извјештаја из чл. 28. и 29. овог закона обради на начин који је одговарајући за оцјену имовинског, приносног и финансијског положаја правних лица и предузетника који воде двојно књиговодство.

(2) Основни подаци из преузетих финансијских извјештаја доступни су јавности без накнаде, на званичној интернет страници Агенције.

(3) Агенција је дужна да у року од 60 дана од истека рокова за њихову предају обезбиједи обраду података из преузетих извјештаја из члана 42. овог закона и учини их доступним сваком подносиоцу захтјева.

(4) Чување и заштита података из преузетих извјештаја, начин пријема, контроле и обраде извјештаја, коришћење података, као и друга питања од значаја за успостављање и функционисање Регистра финансијских извјештаја дефинишу се законом који уређује основе за функционисање Регистра финансијских извјештаја, његов садржај и начин вођења.

(5) Министар доноси правилник којим се прописују обим и начин објављивања основних података из финансијских извјештаја који се достављају у Регистар финансијских извјештаја и који су доступни јавности без накнаде на званичној интернет страници Агенције.

(6) Агенција је обавезна да Пореској управи у року дефинисаном у закону којим се уређује Регистар финансијских извјештаја достави податке о лицима која нису поступила у складу са чланом 8. став 10, чланом 9. став 6, чланом 28. став 7. и чланом 42. овог закона.

Члан 45.

(1) Агенција је дужна да Министарству и Пореској управи обезбиједи стални увид у предате финансијске извјештаје из члана 42. овог закона, као и у документацију из члана 43. овог закона, а најкасније у року од 60 дана од истека рокова за њихову предају у Регистар финансијских извјештаја.

(2) Агенција је дужна да у роковима из става 1. овог члана, на основу обрађених података из финансијских извјештаја, на својој интернет страници обезбиједи могућност креирања збирних и појединачних анализа и извјештаја о имовинском, приносном и финансијском положају правних лица и предузетника.

(3) Подаци из става 2. овог члана обезбјеђују се, без накнаде, за потребе републичких органа управе и органа јединице локалне самоуправе.

ГЛАВА VI РЕВИЗИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

1. Обвезници ревизије финансијских извјештаја и привредна друштва за ревизију

Члан 46.

(1) Ревизија финансијских извјештаја обавља се у складу са овим законом, подзаконским актима донесеним у складу са овим законом, Међународним стандардима ревизије, Међународним стандардима контроле квалитета и Међународним етичким кодексом за професионалне рачуновође.

(2) Обавезној законској ревизији подлијежу финансијски извјештаји субјеката од јавног интереса, прописани овим законом и финансијски извјештаји правних лица и предузетника разврстаних у категорију великих и средњих правних лица.

(3) Обавезној законској ревизији подлијежу консолидовани финансијски извјештаји које сачињавају и презентују матична правна лица у складу са овим законом.

(4) Ако нису обухваћени ставом 2. овог члана, обавезној законској ревизији подлијежу и финансијски извјештаји других правних лица, ако је то прописано посебним прописима којим се уређује њихово пословање.

(5) Изузев субјеката из ст. 2, 3. и 4. овог члана, остала правна лица могу да одлуче да изврше ревизију својих финансијских извјештаја у складу са овим законом.

Члан 47.

(1) Ревизију финансијских извјештаја врше привредна друштва за ревизију која посједују дозволу за рад издату од Министарства.

(2) Привредна друштва за ревизију региструју се у складу са овим законом и законом којим се уређују оснивање, пословање и престанак пословања привредних друштава.

(3) Привредна друштва за ревизију као основну (претежну) дјелатност обавезно имају регистровану дјелатност за пружање услуга ревизије (шифра дјелатности која обухвата услуге ревизије), те да испуњавају и друге услове прописане овим законом.

(4) Дозвола за рад привредним друштвима за ревизију која су лиценцирана у складу са одредбама одговарајућих закона о рачуноводству и ревизији у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту БиХ, издаје се у складу са условима узајамног признавања квалификација на цијелом подручју БиХ.

Члан 48.

(1) Већинско право гласа и већинско учешће у капиталу у привредном друштву за ревизију могу имати искључиво овлашћени ревизори или друго привредно друштво за ревизију у својству оснивача.

(2) Привредно друштво за ревизију може основати и привредно друштво чије је сједиште изван Републике, а које обавља дјелатност ревизије, у складу са овим законом.

(3) Овлашћени ревизор који је оснивач привредног друштва за ревизију, као и лице овлашћено за заступање, не могу бити лица која су осуђена за кривична дјела против привреде и платног промета, против службене дужности и против правног саобраћаја, као и за свако друго кривично дјело које их чини неподобним за обављање послова ревизије.

(4) Оснивач привредног друштва за ревизију не може бити правно лице ако је у кривичном поступку осуђено правоснажном пресудом за кривична дјела организованог криминала, корупцију, превару или прање новца, у складу са прописима земље у којој је регистрован и над којим је отворен стечај или ликвидација, односно у поступку је обустављања пословне дјелатности у складу са прописима земље у којој је регистрован.

(5) Правно лице које нема дозволу за обављање послова ревизије, у складу са овим законом, не може у оквиру свог пословног имена да садржи ријечи „ревизија“, „друштво за ревизију“, изведенице или преводе ових ријечи на стране језике.

Члан 49.

(1) Ревизију обављају лиценцирани овлашћени ревизори који су у радном односу у привредном друштву за ревизију.

(2) Ревизију и контролу квалитета ревизије могу обављати и лиценцирани овлашћени ревизори који су ангажовани од привредног друштва за ревизију, на основу уговора о ангажовању спољног експерта.

(3) Уговор из става 2. овог члана, поред елемената који су утврђени прописом којим се уређују облигациони односи, обавезно садржи и:

- 1) предмет ангажовања,
- 2) временски распоред обављања посла за који се ангажује,
- 3) утврђену накнаду за посао за који се ангажује,
- 4) планирани број сати који ће бити утрошен за посао за који се ангажује.

(4) Привредно друштво за ревизију може да обавља ревизију код правних лица, односно предузетника који подлијежу обавезној законској ревизији ако у радном односу на неодређено вријеме са пуним радним временом има најмање једног лиценцираног овлашћеног ревизора.

(5) Изузетно од става 4. овог члана, привредно друштво за ревизију обавезно је да у радном односу на неодређено вријеме са пуним радним временом има:

1) најмање два лиценцирана овлашћена ревизора, ако обавља ревизију више од десет субјеката од јавног интереса чији су пословни приходи по сваком правном лицу већи од 20.000.000 КМ,

2) најмање три лиценцирана овлашћена ревизора, ако обавља ревизију више од 20 субјеката од јавног интереса чији су пословни приходи по сваком правном лицу већи од 50.000.000 КМ.

(6) Разврставање правних лица и висина пословног прихода из става 5. овог члана утврђују се према подацима из посљедњег финансијског извјештаја у односу на датум уговарања услуга ревизије.

Члан 50.

(1) Министарство овлашћеним ревизорима издаје, обнавља и одузима лиценце за обављање послова ревизије финансијских извјештаја.

(2) Лиценца се издаје лицу које испуњава следеће услове:

1) има стечено звање овлашћеног ревизора,

2) има најмање три године радног искуства на пословима ревизије финансијских извјештаја или најмање десет година радног искуства у рачуноводству, од чега је најмање три године радног искуства са лиценцом овлашћеног рачуновође,

3) није му изречена мјера забране издавања нове лиценце у складу са овим законом,

4) није правоснажно осуђивано за кривична дјела против привреде и платног промета, против службене дужности и против правног саобраћаја, као и за свако друго кривично дјело које га чини неподобним за обављање послова лиценцираног овлашћеног ревизора.

(3) Под радним искуством, у смислу овог члана, сматра се радни однос на пуно радно вријеме или радни однос на непуно радно вријеме, тако да радни однос у збиру одговара пуном радном времену на пословима из става 2. тачка 2) овог члана.

(4) Испуњеност услова из става 2. тачка 2) овог члана подразумијева и радно искуство које обухвата комбинацију обављања наведених послова, на начин да еквивалентан број година радног искуства одговара броју година радног искуства који је потребан за испуњавање наведеног услова.

(5) Овлашћени ревизор подноси Министарству захтјев за издавање лиценце најкасније у року од три године од дана издавања сертификата за звање овлашћеног ревизора, а ако се захтјев поднесе након истека наведеног рока, дужан је доставити и доказ о испуњености услова континуиране професионалне едукације.

(6) Уз захтјев за издавање лиценце овлашћени ревизор доставља и доказ о уплати административне таксе, у складу са прописима о административним таксама.

(7) Лиценца се издаје на период од три године и престаје да важи истеком три године од дана њеног издавања.

Члан 51.

(1) Лиценца овлашћеном ревизору може се обновити на захтјев лиценцираног овлашћеног ревизора, ако је обавио континуиране професионалне едукације и испунио друге прописане услове.

(2) Захтјев за обнављање лиценце може се поднијети најраније 15 дана прије истека рока важења лиценце.

(3) Приликом подношења захтјева из става 2. овог члана, овлашћени ревизор је дужан да испуњава услове из члана 50. став 2. т. 2), 3) и 4) овог закона, те услов који се односи на континуиране професионалне едукације.

(4) Ако се захтјев за обнављање лиценце поднесе по истеку рока важења лиценце, сматра се да је поднесен захтјев за издавање нове лиценце.

(5) Овлашћени ревизор је дужан да Министарство обавијести у случају наступања околности у смислу да лице не испуњава услов из члана 50. став 2. тачка 4) овог закона, односно ако буде правоснажно осуђено за кривично дјело против привреде и платног промета, против службене дужности и против правног саобраћаја, као и за свако друго кривично дјело које га чини неподобним за обављање послова лиценцираног овлашћеног ревизора, и то у року од десет дана од дана наступања околности.

(6) Министар доноси правилник којим се прописује поступак за издавање, обнављање и одузимање лиценци лиценцираним овлашћеним ревизорима.

Члан 52.

(1) Лиценца овлашћеном ревизору може се одузети или ставити ван снаге у случајевима, на начин и по поступку који је утврђен овим законом.

(2) Министар доноси рјешење о одузимању лиценце у случају изрицања мјере надзора одузимања лиценце лиценцираном овлашћеном ревизору у складу са овим законом.

(3) Министар доноси рјешење о престанку важења лиценце у сљедећим случајевима:

- 1) смрти лиценцираног овлашћеног ревизора,
- 2) на лични захтјев лиценцираног овлашћеног ревизора,
- 3) потпуног или дјелимичног губитка пословне способности лиценцираног овлашћеног ревизора.

(4) Рјешење о престанку важења лиценце лиценцираном овлашћеном ревизору не може се донијети на захтјев лиценцираног овлашћеног ревизора ако је започет или планиран поступак надзора над тим лиценцираним овлашћеним ревизором, односно привредним друштвом за ревизију у којем је он запослен или ангажован до окончања поступка надзора.

(5) Рјешење из става 3. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 53.

(1) Министарство успоставља и води Регистар лиценцираних овлашћених ревизора.

(2) Подаци који се воде у Регистру из става 1. овог члана достављају се Министарству уз захтјев за издавање, односно обнављање лиценце.

(3) Регистар лиценцираних овлашћених ревизора обавезно садржи име и презиме лиценцираног овлашћеног ревизора, назив професионалног удружења које је лиценцираном овлашћеном ревизору издало сертификат за звање овлашћеног ревизора, број и датум издавања лиценце, рок важења лиценце, назив, адресу, имејл-адресу и јединствени идентификациони број привредног друштва за ревизију у којем је лиценцирани овлашћени ревизор запослен, ангажован од привредног друштва за ревизију или са којим је повезан као партнер или повезан на неки други начин, те друге податке од значаја за правилну идентификацију лиценцираног овлашћеног ревизора.

(4) Лиценцирани овлашћени ревизор брише се из Регистра лиценцираних овлашћених ревизора на основу рјешења о одузимању лиценце лиценцираном овлашћеном ревизору, односно рјешења о престанку важења лиценце.

(5) Лиценцирани овлашћени ревизор брише се из Регистра лиценцираних овлашћених ревизора по службеној дужности у року од 30 дана од дана истека периода на који је лиценца издата, ако лиценцирани овлашћени ревизор није поднио захтјев за обнављање лиценце.

(6) Регистар лиценцираних овлашћених ревизора објављује се на интернет страници Министарства на језику који је у службеној употреби у Републици.

(7) Лиценцирани овлашћени ревизор је дужан да у року од десет дана од дана настанка промјене Министарство обавијести о промјенама свих чињеница на основу којих је уписан у Регистар лиценцираних овлашћених ревизора, односно података који се у њему воде.

(8) Информација о подацима која се доставља Министарству обавезно је потписана од лиценцираног овлашћеног ревизора.

Члан 54.

(1) Захтјев за издавање дозволе за рад привредном друштву за ревизију подноси се Министарству након оснивања и уписа привредног друштва за ревизију у одговарајући регистар пословних субјеката.

(2) Уз захтјев из става 1. овог члана достављају се:

1) одлука о оснивању или други оснивачки акт у складу са законом који уређује оснивање привредних друштава,

2) рјешење о регистрацији пословног субјекта,

3) доказ о испуњавању услова из члана 47. овог закона,

4) за лице овлашћено за заступање – доказ о испуњавању услова из члана 48. овог закона,

5) одлука надлежног органа привредног друштва за ревизију о усвојеној методологији коју ће привредно друштво за ревизију користити приликом обављања ревизије финансијских извјештаја,

6) докази о радном односу на неодређено вријеме са пуним радним временом једног или више лиценцираних овлашћених ревизора (фото-копија уговора о раду или еквивалентног документа, фото-копија пореске пријаве о пријави, промјени и одјави уплате доприноса),

7) подаци о оснивачима привредног друштва, и то:

1. за осниваче који су физичка лица – лиценцирани овлашћени ревизори, доказ о испуњавању услова прописаних чланом 48. овог закона,

2. за осниваче привредног друштва за ревизију који су привредна друштва у Републици или чије је сједиште изван Републике, уз захтјев за издавање дозволе за рад подноси се доказ о испуњавању услова из члана 48. став 4. овог закона и документација којом се доказује да је у матичној држави или ентитету, односно Брчко Дистрикту БиХ, регистровано за пружање услуга ревизије, односно акт надлежног органа који обухвата:

– садржај прописа државе који уређују услове за обављање ревизије и надзор и провјеру квалитета обављања ревизије,

– изјаву надлежног органа да привредно друштво за ревизију има право да обавља ревизију или да постоје могућа ограничења у обављању ревизије,

– изјаву надлежног органа да ће Министарство обавјештавати о свим мјерама изреченим у поступку надзора над радом привредног друштва за ревизију,

8) општи акт о чувању документације о ревизији,

- 9) општи акт о чувању пословне тајне,
- 10) доказ о уплаћеној административној такси за издавање дозволе за рад.

Члан 55.

Привредном друштву за ревизију не може се издати дозвола за рад ако:

- 1) му је одузета дозвола у складу са овим законом, током трајања забране,
- 2) је оснивач привредно друштво за ревизију коме је одузета дозвола у складу овим законом, током трајања забране,
- 3) је оснивач лиценцирани овлашћени ревизор који је био, односно који је оснивач привредног друштва за ревизију којем је одузета дозвола за рад у складу са овим законом.

Члан 56.

(1) Рјешење по захтјеву за издавање дозволе за рад привредном друштву за ревизију из члана 54. овог закона доноси министар, у року од 30 дана од дана подношења потпуног захтјева.

(2) Рјешење из става 1. овог члана коначно је у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 57.

(1) Дозвола за рад привредном друштву за ревизију може се одузети или ставити ван снаге у случајевима, на начин и по поступку утврђеним овим законом.

(2) Министар доноси рјешење о одузимању дозволе за рад привредном друштву за ревизију у случају изрицања мјере надзора одузимања дозволе за рад привредном друштву за ревизију у складу са овим законом.

(3) Министар доноси рјешење о стављању ван снаге рјешења о издавању дозволе за рад привредном друштву за ревизију у случају:

- 1) брисања привредног друштва за ревизију из одговарајућег регистра пословних субјеката,
- 2) на захтјев привредног друштва за ревизију.

(4) Рјешење о стављању ван снаге рјешења о издавању дозволе за рад привредном друштву за ревизију не може се донијети на захтјев привредног друштва за ревизију ако је започет или планиран поступак надзора над тим привредним друштвом за ревизију до окончања поступка надзора.

(5) Рјешење из ст. 2. и 3. овог члана коначно је у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 58.

(1) Министарство успоставља и води Регистар привредних друштава за ревизију којима су издате дозволе за рад.

(2) Министарство врши упис привредних друштава за ревизију у Регистар привредних друштава за ревизију по службеној дужности, на основу донесеног рјешења којим се издаје дозвола за рад привредном друштву за ревизију и доноси рјешење о упису.

(3) Регистар привредних друштава за ревизију обавезно садржи пословно име и адресу привредног друштва за ревизију, податак о облику организовања, јединствени

идентификациони број, контакт податке и интернет адресу, адресу сваке пословне јединице и повезаног лица у земљи и изван Републике, имена оснивача и њихово учешће у капиталу привредног друштва за ревизију, имена лица овлашћених за заступање, односно имена чланова органа управљања привредног друштва и имена лиценцираних овлашћених ревизора који су у радном односу или су ангажовани од привредног друштва за ревизију, податке о чланству у мрежи, те све остале регистрације привредног друштва за ревизију изван Републике, укључујући назив органа за регистрацију и друге податке од значаја за правилну идентификацију привредног друштва за ревизију.

(4) Регистар привредних друштава за ревизију објављује се на интернет страници Министарства на језику који је у службеној употреби у Републици.

(5) Овлашћено лице привредног друштва за ревизију је дужно да, у случају настанка промјена у подацима који се воде у Регистру привредних друштава за ревизију, у року од десет дана од дана настанка промјене, обавијести Министарство о насталим промјенама и достави документацију којом се то потврђује.

(6) Обавјештење о насталим промјенама које привредно друштво за ревизију доставља Министарству обавезно потписује лице овлашћено за заступање привредног друштва за ревизију.

(7) Обавјештење из става 6. овог члана и документација којом се потврђују настале промјене обавезно се достављају Министарству на једном од језика који је у службеној употреби у Републици.

(8) Министар доноси правилник којим се уређују садржај и начин вођења Регистра привредних друштава за ревизију и Регистра овлашћених ревизора, начин и поступак уписа у наведене регистре, промјене и брисање података, употреба и начин увида у податке регистара, као и друга питања од значаја за вођење ових регистара.

Члан 59.

(1) Привредно друштво за ревизију које током обављања ревизије престане да испуњава услове из члана 49. овог закона у вези са минималним бројем лиценцираних овлашћених ревизора у радном односу на неодређено вријеме са пуним радним временом, дужно је да о тој промјени обавијести Министарство у року од десет дана од дана настале промјене.

(2) Привредно друштво за ревизију из става 1. овог члана дужно је да у року од 30 дана обезбиједи прописан број лиценцираних овлашћених ревизора у радном односу на неодређено вријеме са пуним радним временом или да прекине даљи рад на пословима ревизије и о томе обавијести Министарство и правно лице, односно предузетника код кога обавља ревизију, у року од десет дана од дана настале промјене.

(3) Ако наступи околност из става 1. овог члана, привредно друштво за ревизију не може да закључује нове уговоре о ревизији све док поново не испуни услове прописане овим законом и о томе обавијести Министарство.

(4) Ако наступе околности из става 1. овог члана, а привредно друштво за ревизију у прописаном року не обезбиједи прописан број лиценцираних овлашћених ревизора у радном односу на пуно радно вријеме, правно лице или предузетник који је обвезник ревизије, обавезан је да закључи уговор о ревизији са другим привредним друштвом за ревизију.

Члан 60.

(1) У вези са организацијом пословања, привредно друштво за ревизију дужно је да испуни сљедеће услове:

1) утврди одговарајуће политике и процедуре да би се обезбиједило да власници или акционари привредног друштва за ревизију, као и директор, односно органи управљања и надзора тог привредног друштва, не утичу на обављање законске ревизије на било који начин којим се угрожава независност и објективност лиценцираног овлашћеног ревизора који обавља законску ревизију,

2) има поуздане административне и рачуноводствене процедуре, механизме интерне контроле квалитета који морају бити осмишљени тако да обезбиједе усклађеност са одлукама и процедурама на свим нивоима тог привредног друштва за ревизију, дјелотворне процедуре за процјену ризика и дјелотворне контролне и заштитне механизме који се односе на системе за обраду информација,

3) успостави одговарајуће политике и процедуре којим се обезбјеђује да њихови запослени и сва друга физичка лица чије се услуге користе и који су директно укључени у активности законске ревизије имају одговарајуће знање и искуство за обављање послова који су им повјерени,

4) успостави одговарајуће политике и процедуре којим се обезбјеђује да се ангажовање стручних лица из специфичних области, у складу са овим законом, не врши на начин којим се нарушавају интерне контроле квалитета код привредног друштва за ревизију и способност надлежних органа да обављају надзор над радом привредног друштва за ревизију у вези са испуњавањем обавеза прописаних овим законом,

5) успостави одговарајуће организационе и административне процедуре за спречавање, идентификацију, уклањање или управљање и откривање евентуалних пријетњи по независност привредног друштва за ревизију и лиценцираног овлашћеног ревизора,

6) успостави одговарајуће политике и процедуре за обављање законских ревизија, обуку запослених, надзор и контролу њихових активности, те организацију радне документације,

7) успостави интерни систем контроле квалитета да би се обезбиједио квалитет законске ревизије,

8) користи одговарајуће системе, ресурсе и процедуре да би се обезбиједио континуитет у обављања њихових активности у законској ревизији,

9) успостави одговарајуће и дјелотворне организационе процедуре за рјешавање и документовање догађаја који имају или могу имати озбиљне посљедице по интегритет привредног друштва за ревизију у обављању законске ревизије,

10) донесе одговарајуће политике у области накнада за рад, укључујући политике за распојелу добити, којима се предвиђају довољни радни подстицаји запосленима да би се обезбиједио одговарајући квалитет у обављању законске ревизије,

11) прати и оцјењује адекватност и ефикасност својих интерних система контроле квалитета, те поступака успостављених у складу са овим законом и предузима одговарајуће мјере за отклањање евентуалних недостатака.

(2) Ангажовање спољних стручних лица за потребе обављања ревизије из одређених специфичних области из става 1. тачка 4) овог члана не умањује одговорност привредног друштва за ревизију.

(3) Приликом испуњавања захтјева из става 1. овог члана узима се у разматрање обим и сложеност активности привредног друштва за ревизију.

(4) Привредно друштво за ревизију дужно је да докаже надлежном органу да су политике и процедуре, утврђене ради испуњавања захтјева из става 1. овог члана, примјерене обиму и сложености активности тог друштва.

Члан 61.

(1) Приликом обављања законске ревизије привредно друштво за ревизију, лиценцирани овлашћени ревизори и свако физичко лице које може да директно или индиректно утиче на резултат законске ревизије, обавезно је независан од субјекта ревизије и не учествује у одлучивању код субјекта ревизије.

(2) Независност из става 1. овог члана потребно је обезбиједити током периода на који се односе финансијски извјештаји који су предмет ревизије и током периода обављања законске ревизије.

(3) Лиценцирани овлашћени ревизор или привредно друштво за ревизију дужни су да у ревизорској радној документацији документују све значајне пријетње независности лиценцираног овлашћеног ревизора или привредног друштва за ревизију, као и заштитне механизме који су коришћени за ублажавање тих пријетњи.

Члан 62.

(1) Привредно друштво за ревизију именује најмање једног главног ревизорског партнера за сваки појединачни ангажман.

(2) Приликом избора главног ревизорског партнера или партнера у сврху обављања ревизије, привредно друштво за ревизију мора примијенити следеће критеријуме за избор:

- 1) обезбјеђење квалитета ревизије,
- 2) независност,
- 3) компетентност.

(3) Привредно друштво за ревизију је дужно да обезбиједи главном ревизорском партнеру довољно ресурса и кадровских капацитета који имају неопходне компетенције и способност за адекватно обављање њихових послова.

(4) Главни ревизорски партнер мора да активно учествује у обављању ревизије.

(5) Приликом обављања ревизије, главни ревизорски партнер дужан је да посвети довољно времена ревизији, као и да обезбиједи довољно ресурса који му омогућавају да своје послове обавља у складу са овим законом.

(6) Привредно друштво за ревизију дужно је да води евиденције о сваком кршењу одредаба овог закона, те евентуално о насталим посљедицама и мјерама које су предузете ради отклањања тих посљедица и побољшања система интерне контроле квалитета.

(7) Када привредно друштво за ревизију тражи савјете од спољних стручних лица, дужно је да документује упућене захтјеве и добијене савјете.

(8) Привредно друштво за ревизију дужно је да отвори ревизорски досије за сваку ревизију, који обухвата ревизорску радну документацију и документацију добијену од обвезника ревизије.

(9) Привредно друштво за ревизију дужно је да води евиденције о евентуалним писаним жалбама о обављању услуга ревизије.

2. Процес ревизије финансијских извјештаја

Члан 63.

(1) Ревизија финансијских извјештаја обавља се за сваку пословну годину појединачно по методологији прописаној правилником који доноси министар.

(2) Правилником из става 1. овог члана утврђује се методологија којом се објашњавају поједине фазе процеса ревизије и дају смјернице за обављање ревизије.

(3) Изузетно од става 1. овог члана, ревизија финансијских извјештаја може се обављати по интерно прописаној методологији привредног друштва за ревизију или групе којој привредно друштво за ревизију припада, с тим да је интерно прописана методологија обавезно детаљнија у односу на методологију коју је прописало Министарство.

Члан 64.

(1) Надлежни орган у правном лицу, односно предузетник чији се финансијски извјештаји ревидирају, дужан је да изабере привредно друштво за ревизију и закључи уговор о ревизији у року који је прописан овим чланом.

(2) Ревизија финансијских извјештаја обавља се на основу уговора који је закључен између правног лица, односно предузетника чији се финансијски извјештаји ревидирају и привредног друштва за ревизију, најкасније до 30. септембра пословне године за коју се сачињавају финансијски извјештаји који су предмет ревизије.

(3) Изузетно од рока дефинисаног ставом 2. овог члана, ако се ради о ревизији консолидованих финансијских извјештаја, матично правно лице које је обвезник ревизије консолидованих финансијских извјештаја дужно је да уговор о ревизији закључи најкасније до 31. октобра пословне године за коју се сачињавају консолидовани финансијски извјештаји.

(4) Изузетно од рока дефинисаног ставом 3. овог члана, ако се ради о ревизији консолидованих финансијских извјештаја, гдје је обавеза по основу консолидације настала након 31. октобра, обвезник ревизије консолидованих финансијских извјештаја дужан је да уговор о ревизији закључи најкасније до 31. децембра пословне године за коју се сачињавају консолидовани финансијски извјештаји.

(5) Изузетно од рока дефинисаног ставом 2. овог члана, ако правно лице које је обвезник ревизије, финансијске извјештаје сачињава за пословну годину која је различита од календарске, у складу са одобрењем Министарства, дужно је да уговор о ревизији финансијских извјештаја са изабраним привредним друштвом за ревизију закључи најкасније три мјесеца прије истека тако одређене пословне године на коју се ревизија односи.

(6) Изузетно од рокова прописаних овим чланом, уговор о ревизији финансијских извјештаја између привредног друштва за ревизију и правног лица или предузетника чији су финансијски извјештаји предмет ревизије може, уз сагласност Министарства, бити закључен и мимо прописаног рока у случају наступања околности из члана 59. овог закона.

Члан 65.

(1) Међусобна права и обавезе привредног друштва за ревизију и правног лица, односно предузетника чији су финансијски извјештаји предмет ревизије уређују се уговором о ревизији финансијских извјештаја.

(2) Привредно друштво за ревизију дужно је да прије закључивања уговора о обављању законске ревизије, односно приликом наставка обављања законске ревизије процијени и документује да ли постоје пријетње по независност у складу са чланом 61. овог закона, према правном лицу, односно предузетнику чију ревизију финансијских извјештаја обавља и заштитни механизми против тих пријетњи.

(3) Уговор о ревизији финансијских извјештаја обавезно је закључен у писаном облику.

(4) Уговор о ревизији финансијских извјештаја, поред елемената који су уређени прописима о облигационим односима, обавезно садржи и:

1) структуру ревизорског тима, са навођењем стручних квалификација чланова ревизорског тима,

2) податке о планираном броју сати за обављање ревизије по члановима ревизорског тима,

3) обавезу сачињавања информације о утрошеним сатима по члановима ревизорског тима,

4) мјесто и обим услуга ревизије које ће бити извршене,

5) износ накнаде привредном друштву за ревизију за уговорене услуге ревизије.

(5) Привредно друштво за ревизију је дужно да накнаду за ревизију из става 4. тачка 5) овог члана утврди у складу са захтијеваним обимом посла, потребним временом и ресурсима за обављање ревизије, као и осталим трошковима обављања ревизије који се могу разумно предвидјети.

(6) Износ накнаде за ревизију из става 5. овог члана не може:

1) зависити и не може да буде повезан са пружањем додатних услуга субјекту ревизије,

2) бити условљен на било који начин.

(7) Привредно друштво за ревизију је дужно да Министарству најкасније до 30. новембра достави информацију о уговорима о ревизији закљученим у току те године као и фото-копије закључених уговора о ревизији финансијских извјештаја, изузев уговора о ревизији који се закључују у складу са чланом 64. ст. 4, 5. и 6. овог закона који се достављају у року од осам дана од дана њиховог закључивања.

(8) Информација о уговорима обавезно, као минимум, садржи податке о називу, јединственом идентификационом броју, разврставању правних лица и предузетника, те група правних лица у складу са чл. 8 и 9. овог закона, податак да ли се ради о субјекту од јавног интереса у складу са чланом 11. овог закона, назнаку да ли се ради о ревизији финансијских извјештаја или консолидованих финансијских извјештаја, број и датум уговора о ревизији, годину на коју се ревизија финансијских извјештаја односи и уговорену накнаду.

(9) Министар упутством, којим се уређује надзор над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора, детаљније уређује начин достављања, садржину и форму информације о уговорима о ревизији закљученим у току године, која се доставља Министарству, те начин достављања закључених уговора о ревизији финансијских извјештаја.

Члан 66.

(1) Привредном друштву за ревизију није дозвољено да уговорене послове уступи другом привредном друштву за ревизију.

(2) Привредно друштво за ревизију као и правно лице, односно предузетник чији финансијски извјештаји су предмет ревизије не може уговор о ревизији раскинути у току обављања ревизије, изузев ако за то постоје оправдани разлози који у складу са прописима који регулишу област ревизије захтијевају повлачење привредног друштва за ревизију и/или лиценцираног овлашћеног ревизора из датог ревизорског ангажмана.

(3) Разлике у ставовима, које се односе на област рачуноводства и ревизије, правног лица или предузетника чији су финансијски извјештаји предмет ревизије и

привредног друштва за ревизију не могу се сматрати оправданим разлогом за раскид уговора.

(4) У случају раскида уговора о ревизији правно лице, односно предузетник чији су финансијски извјештаји предмет ревизије и привредно друштво за ревизију дужни су да обавијесте Министарство о раскиду уговора и обустављању ревизије, уз детаљно образложење разлога који су довели до раскида, најкасније у року од осам дана од дана раскида уговора.

(5) Након достављања обавјештења о раскиду уговора о ревизији Министарство одлучује о спровођењу надзора над радом привредног друштва за ревизију, односно достављања информације надлежном контролном органу.

Члан 67.

(1) За потребе обављања ревизије из специфичних области привредно друштво за ревизију може ангажовати спољног експерта који није лиценцирани овлашћени ревизор.

(2) Када је у обављању ревизије за поједине специфичне области потребно стручно мишљење и оцјена спољног експерта, међусобна права и обавезе уређују се уговором.

(3) Ангажовање спољног експерта не умањује одговорност привредног друштва за ревизију према правном лицу чији су финансијски извјештаји предмет ревизије.

(4) Извјештај о ревизији из специфичних области потписује лице које је сачинило извјештај и одговорно лице у друштву за ревизију.

Члан 68.

(1) Ревизију финансијских извјештаја једног правног лица, односно предузетника исто привредно друштво за ревизију може да обавља најдуже седам година узастопно.

(2) Изузетно, ревизију из става 1. овог члана привредно друштво за ревизију може да обавља још три године узастопно, ако обезбиједи да ревизију врши други лиценцирани овлашћени ревизор, односно главни ревизорски партнер.

(3) Рок из става 1. овог члана почиње тећи од датума закључивања првог уговора о ревизији финансијских извјештаја.

(4) Привредно друштво за ревизију може поново да обавља ревизију правног лица, односно предузетника из ст. 1. и 2. овог члана након протеча рока од најмање двије године од датума сачињавања посљедњег ревизорског извјештаја за то правно лице, односно предузетника, односно након истека рока од најмање четири године ако се ради о ревизији финансијских извјештаја субјеката од јавног интереса.

Члан 69.

(1) Главном ревизорском партнеру или лиценцираном овлашћеном ревизору, који је обављао ревизију код правног лица, прије истека рока од најмање годину дана или рока од најмање двије године, ако се ради о ревизији субјеката од јавног интереса, забрањено је да:

1) прихвати позицију члана управе, надзорног одбора или управног одбора код тог правног лица,

2) прихватити кључни руководећи положај код тог правног лица,

3) постане члан Одбора за ревизију, односно члан тијела које обавља функције које су еквивалентне функцијама Одбора за ревизију у том правном лицу.

(2) Рок из става 1. овог члана рачуна се од дана престанка обављања ревизорских послова у вези са ангажманом код тог правног лица.

(3) Забрана из става 1. овог члана примјењује се и на чланове ревизорског тима и друга лица која нису лиценцирани овлашћени ревизори, а учествовала су у ревизији у смислу става 1. овог члана и односи се на период од годину дана од дана престанка обављања ревизорских послова у вези са ангажманом код тог правног лица.

Члан 70.

(1) Привредно друштво за ревизију обезбјеђује цјелокупну документацију у складу са овим законом на основу које се издаје ревизорски извјештај, која може бити у електронском или папирном облику.

(2) Радна документација, односно копије радних докумената прикупљених у току ревизије повјерљивог су карактера и могу се користити само за потребе ревизије у складу са овим законом, изузев ако посебним прописима није другачије одређено.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, радна документација се може користити за потребе спровођења надзора над радом привредног друштва за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора, у складу са овим законом.

(4) Привредно друштво за ревизију је дужно да осигура и докаже да је ревизор за квалитет над радном документацијом спровео контролу квалитета, на основу које је издат ревизорски извјештај за правна лица и предузетнике, разврстане у категорију великих правних лица и субјекте од јавног интереса.

(5) Привредно друштво за ревизију може да користи рачунарске апликације и софтверска рјешења с циљем ефикаснијег организовања процеса ревизије и спровођења контроле квалитета.

(6) Информације до којих се може доћи кроз рачунарске апликације, софтверска рјешења и базе података настале као резултат ревизоровог рада у току ревизије могу се сматрати релевантном документацијом током процеса надзора само ако је то јасно, уредно и адекватно документовано тако да је јасно наведено и разумљиво трећим странама током процеса надзора.

(7) Привредно друштво за ревизију је дужно, у складу са захтјевом овлашћеног лица Министарства, да му омогући приступ рачунарским апликацијама, софтверским рјешењима и базама података за потребе спровођења надзора, ако привредно друштво за ревизију обезбјеђује информације у складу са ставом 6. овог члана.

(8) Привредно друштво за ревизију обавезно је да осигура систем интерних контрола над информатичким алатима, апликативним и софтверским рјешењима као и свој другој електронској или штампаној радној документацији, на начин да лиценцираном овлашћеном ревизору или члановима тима онемогући рад на радној документацији након издавања ревизорског мишљења.

(9) Радна документација на основу које се израђује ревизорски извјештај, сачињава се на једном од језика који је у службеној употреби у Републици.

(10) Документовање ревизорске активности обавезно је на једном од језика који је у службеној употреби у Републици, без обзира на ком је језику ревизорски софтвер.

(11) Документацију на основу које је обављена ревизија, привредно друштво за ревизију чува најмање 11 година, рачунајући од посљедњег дана пословне године на коју се ревизија односи.

(12) Документацију на основу које је обављена ревизија, привредно друштво за ревизију може чувати у електронском облику на серверима привредног друштва за ревизију или другој електронској меморији привредног друштва за ревизију.

(13) Ако ревизију финансијских извјештаја обавља други лиценцирани овлашћени ревизор, односно друго привредно друштво за ревизију у односу на посљедње ревидиране финансијске извјештаје, претходни лиценцирани овлашћени ревизор, односно претходно привредно друштво за ревизију дужно је да новом лиценцираном овлашћеном ревизору, односно привредном друштву за ревизију омогући приступ релевантној документацији и другим кључним информацијама које се односе на правно лице, односно предузетника чији су финансијски извјештаји предмет ревизије, укључујући и релевантну документацију која се односи на посљедњу обављену ревизију.

(14) Ако привредно друштво за ревизију престане са радом, радну документацију су дужни да чувају акционари, чланови, односно оснивачи привредног друштва за ревизију.

(15) Радна документација привредног друштва за ревизију обавезно је јасно документована, сортирана и упућује на документацију добијену од обвезника ревизије и то тако да је јасно могуће утврдити основ њеног настанка.

(16) Радну документацију привредног друштва за ревизију обавезно потписују тимови који спроводе ревизију, односно лиценцирани овлашћени ревизор као доказ спроведених ревизорских процедура.

(17) Ако је радна документација саставни дио апликативног или софтверског рјешења, привредно друштво за ревизију обавезно је обезбиједи увјеравање за потребе надзора да је радна документација потписана од тимова који спроводе законску ревизију, односно лиценцираног овлашћеног ревизора као доказ спроведених ревизорских процедура.

(18) Упутством којим се уређује надзор над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора, који доноси министар, уређује се начин достављања и обим документације која се обезбјеђује за потребе надзора.

Члан 71.

(1) У извјештају о извршеној ревизији финансијских извјештаја даје се мишљење о томе да ли су финансијски извјештаји припремљени и презентовани на истинит и фер начин, у складу са примијењеним оквиром финансијског извјештавања и другим одговарајућим прописима.

(2) Мишљење лиценцираног овлашћеног ревизора обавезно се даје у складу са Међународним стандардима ревизије и може бити немодификовано, мишљење са резервом, негативно или у форми у којој се ревизор уздржава од давања мишљења.

(3) Извјештај о ревизији обавезно потписује најмање један лиценцирани овлашћени ревизор који је у радном односу на неодређено вријеме са пуним радним временом, који је сачинио ревизорски извјештај и лице овлашћено за заступање привредног друштва за ревизију.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, ако ревизију финансијских извјештаја обавља лиценцирани овлашћени ревизор који је ангажован од привредног друштва за ревизију и који је сачинио ревизорски извјештај, извјештај о ревизији потписује ангажовани лиценцирани овлашћени ревизор и лице овлашћено за заступање привредног друштва за ревизију.

Члан 72.

Лиценцирани овлашћени ревизор, који је сачинио ревизорски извјештај правног лица, може да на позив тог правног лица присуствује сједници органа управљања

правног лица на којој се разматра извјештај о извршеној ревизији финансијских извјештаја тог правног лица.

Члан 73.

(1) Привредно друштво за ревизију обавезно је да се осигура од ризика одговорности за штету коју може да проузрокује приликом обављања професионалне дјелатности за коју је регистровано.

(2) За штету коју привредно друштво за ревизију може да проузрокује обављањем професионалне дјелатности код банака, лизинг друштава, инвестиционих и добровољних пензијских фондова, осигуравајућих друштава и великих правних лица, минимална сума покрића по штетном догађају износи 500.000 КМ.

(3) За штету коју привредно друштво за ревизију може да проузрокује обављањем професионалне дјелатности код осталих правних лица, минимална сума покрића ризика по штетном догађају износи 100.000 КМ.

(4) Привредно друштво за ревизију, у смислу одговорности за штету коју могу да проузрокују обављањем професионалне дјелатности, дужно је да закључи полису осигурања на годишњем нивоу за сваку календарску годину.

(5) Привредно друштво за ревизију дужно је да уговори осигурање од професионалне одговорности на начин да полиса осигурања не може лимитирати број могућих штетних догађаја у односу на број и структуру ангажмана која ће привредно друштво за ревизију уговорити и обављати у периоду осигурања.

(6) Привредно друштво за ревизију дужно је да Министарству достави фото-копију полисе осигурања закључену у складу са овим чланом до краја јануара текуће године за ту календарску годину.

Члан 74.

(1) Привредно друштво за ревизију које обавља ревизију субјеката од јавног интереса из члана 10. овог закона, дужно је да у року од четири мјесеца од истека пословне године објави годишњи извјештај о транспарентности на својој интернет страници или интернет страници Министарства, са обавезом да су овако објављени извјештаји доступни минимално пет година од дана његове објаве.

(2) Привредно друштво за ревизију може измијенити годишњи извјештај о транспарентности и објавити га, уз јасну назнаку да се ради о измијењеном извјештају о транспарентности, и о томе обавијести Министарство.

(3) У случају из става 2. овог члана, првобитно објављени извјештај о транспарентности остаје доступан на интернет страници привредног друштва за ревизију, односно Министарства, у трајању од минимално пет година.

(4) Годишњи извјештај о транспарентности обавезно садржи најмање следеће елементе:

- 1) опис организације и структуре власништва привредног друштва за ревизију,
- 2) опис мреже и њеног правног и структурног уређења, ако привредно друштво за ревизију припада мрежи,
- 3) опис управљачке структуре привредног друштва за ревизију,
- 4) опис система интерне контроле привредног друштва за ревизију, те изјаву управе привредног друштва за ревизију о дјелотворности функционисања система интерне контроле,
- 5) информацију када је Министарство извршило посљедњи надзор над радом привредног друштва за ревизију,

6) информацију о мјерама које је изрекло Министарство привредном друштву за ревизију или лиценцираном овлашћеном ревизору,

7) преглед субјеката од јавног интереса за које је привредно друштво за ревизију спровело ревизију финансијских извјештаја у току претходне пословне године,

8) изјаву која се односи на независност рада привредног друштва за ревизију, којом се потврђује да је обављена интерна контрола поштовања захтјева о независности,

9) изјаву о политици привредног друштва за ревизију која је у вези са сталним усавршавањем овлашћених ревизора и чланова тимова,

10) информације које се тичу основа за утврђивање зарада главних ревизорских партнера,

11) опис политике привредног друштва за ревизију о ротацији главних ревизорских партнера у складу са овим законом,

12) финансијске информације и податке о укупном приходу од пружања слједећих услуга:

1. ревизије финансијских извјештаја субјеката од јавног интереса и правних лица која припадају групи чије је матично друштво субјект од јавног интереса,

2. ревизије финансијских извјештаја код обвезника ревизије који нису субјекти од јавног интереса,

3. додатних неревизорских услуга,

13) ако се ради о привредном друштву за ревизију из Федерације Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикта, које посједује дозволу за пружање услуга ревизије на територији Републике, у складу са овим законом, дужно је да финансијске информације презентује на начин прописан у тачки 12) овог члана за све приходе које је остварило на подручју Републике или које је остварило путем пословних јединица, ако привредно друштво за ревизију послује путем пословних јединица на подручју Републике,

14) имена и презимена лиценцираних овлашћених ревизора запослених и ангажованих у привредном друштву за ревизију за годину на коју се односи извјештај о транспарентности.

(5) Годишњи извјештај о транспарентности обавезно потписује лице овлашћено за заступање привредног друштва за ревизију.

Члан 75.

(1) Привредно друштво за ревизију је дужно да најкасније до 30. септембра текуће године за претходну годину Министарству доставити попуњен Годишњи упитник за привредно друштво за ревизију.

(2) Министарство упутством из члана 70. став 18. овог закона детаљније уређује садржину и форму, те начин достављања Годишњег упитника за привредно друштво за ревизију.

Члан 76.

(1) Лиценцираном овлашћеном ревизору забрањено је да обавља ревизију код правног лица, ако:

1) је власник удјела или акција или има значајан финансијски утицај код правног лица код кога се врши ревизија финансијских извјештаја или има значајан интерес у повезаном правном лицу правног лица код кога се врши ревизија финансијских извјештаја,

2) је директор, односно члан органа управљања или надзора, прокурисит и пуномоћник правног лица код кога се врши ревизија финансијских извјештаја или правног лица које посједује значајан интерес у повезаном правном лицу правног лица код кога се врши ревизија финансијских извјештаја,

3) је директор, односно члан органа управљања или надзора или прокурисит, његов крвни сродник у правој линији, крвни сродник у побочној линији закључно са трећим степеном сродства и супружник,

4) је пружало услуге из члана 77. овог закона,

5) постоје друге околности које могу да утичу на независност лиценцираног овлашћеног ревизора.

(2) Забрана из става 1. овог члана примјењује се и на лиценциране овлашћене ревизоре који обављају ревизију консолидованих годишњих финансијских извјештаја.

(3) Забрана из става 1. овог члана примјењује се на годину за коју се обавља ревизија, као и на годину у којој се обавља ревизија.

(4) Забране из ст. 1. и 2. овог члана примјењују се и на чланове ревизорског тима и друга лица која нису лиценцирани овлашћени ревизори, а која учествују у ревизији.

Члан 77.

(1) Привредном друштву за ревизију забрањено је да обавља ревизију финансијских извјештаја правног лица:

1) у коме су власници удјела или акција,

2) које има учешће у власништву привредног друштва за ревизију,

3) ако су на било који начин пословно повезани са правним лицем тако да објективно постоји сумња у њихову независност и непристрасност.

(2) Привредном друштву за ревизију забрањено је да обавља ревизију финансијских извјештаја правних лица и предузетника којима пружа:

1) услуге вођења пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја,

2) услуге у вези са процјеном вриједности имовине, обавеза и капитала,

3) пореске услуге,

4) актуарске услуге,

5) услуге које се односе на функционисање система интерне контроле и интерне ревизије,

6) услуге које се односе на дизајнирање система интерне контроле и интерне ревизије као и њихово спровођење,

7) услуге које се односе на дизајнирање и примјену информационих система у области рачуноводства,

8) услуге обрачуна плата,

9) услуге повезане са финансирањем, структуром и додјелом капитала, те инвестиционом стратегијом субјекта који је предмет ревизије, изузев пружања услуга у вези са финансијским извјештајима, попут издавања писама подршке у вези са перспективама које је издао субјект који је предмет ревизије,

10) менаџерске услуге,

11) правне и стручне услуге које се односе на процес ревизије,

12) савјетодавне, брокерско-дилерске или инвестиционе услуге,

13) промоција акција, трговање акцијама или преузимање издавања акција субјекта који је предмет ревизије,

14) услуге људских ресурса које могу довести до сукоба интереса, а везане су за услуге у вези са избором и провјером кандидата који могу утицати на систем

рачуноводства и финансијског извјештавања, услуге у вези са моделом организације правног лица, те услуге у вези са контролом трошкова,

15) друге услуге чије би пружање довело до сукоба интереса.

(3) Пореске услуге из става 2. тачка 3) овог члана обухватају услуге у вези са:

1) припремом пореских образаца,

2) порезом на лична примања,

3) царином,

4) израдом документације о трансферним цијенама,

5) проналажењем јавних субвенција и пореских олакшица, изузев ако је у погледу таквих услуга законом прописана помоћ лиценцираног овлашћеног ревизора или привредног друштва за ревизију,

6) помоћи које се односе на пореске инспекције пореских органа, изузев ако је у погледу таквих инспекција законом прописана помоћ лиценцираног овлашћеног ревизора или привредног друштва за ревизију,

7) обрачуном директног и индиректног пореза, те одложеног пореза,

8) пореским савјетовањем.

(4) Забране прописане ст. 1. и 2. овог члана примјењују се и на привредна друштва за ревизију која обављају ревизију консолидованих годишњих финансијских извјештаја.

(5) Забрана пружања неревизорских услуга прописаних ставом 2. овог члана примјењује се на годину за коју се обавља ревизија, као и на годину у којој се обавља ревизија, изузев услуга из става 2. т. 6) и 7) овог члана, гдје се забрана пружања предметних услуга односи на пословну годину која претходи пословној години на коју се односи ревизија.

(6) У случају статусне промјене правног лица чији су финансијски извјештаји предмет ревизије, привредно друштво за ревизију је дужно да провјери да ли постоје околности које утичу на његову независност, односно независност лиценцираног овлашћеног ревизора и да најкасније у року од три мјесеца од настале статусне промјене раскине пословне односе који могу утицати на њихову независност.

(7) Забране прописане чл. 76. и 77. овог закона за привредно друштво за ревизију, лиценцираног овлашћеног ревизора и остале чланове ревизорског тима сходно се примјењују и на ревизију финансијских извјештаја предузетника.

ГЛАВА VII

НАДЗОР

1. Надзор над пословима рачуноводства

Члан 78.

(1) Пореска управа, на начин како је то уређено прописима који се односе на порески поступак, врши надзор код правних лица и предузетника, у дијелу рачуноводствених послова, те сачињавања, презентације и предаје финансијских извјештаја ради провјере обављају ли се наведени послови у складу са овим законом.

(2) Министарство врши надзор код правних лица и предузетника у дијелу извршавања обавезе ревизије финансијских и консолидованих финансијских извјештаја и предаје извјештаја о њиховој ревизији у Регистар финансијских извјештаја.

(3) Надзор из става 2. овог члана Министарство врши приликом спровођења надзора над радом привредних друштава за ревизију.

(4) Министарство може у поступку надзора из ст. 2. и 3. овог члана издати прекршајни налог у складу са прописом којим се уређују прекршаји у Републици.

(5) Надзор из става 1. овог члана врше и друге институције ако су им посебним прописима дата овлашћења.

Члан 79.

(1) Пореска управа је надлежна да обавља надзор над слједећим активностима правних лица и предузетника:

1) коришћење података о разврставању правних лица и предузетника, те група правних лица на прописан начин,

2) организација система рачуноводства и интерних рачуноводствених контролних поступака,

3) потпуност, истинитост и тачност књиговодствених исправа,

4) вођење и чување пословних књига,

5) примјена контног оквира,

6) попис имовине и обавеза,

7) сачињавање и презентовање финансијских извјештаја и консолидованих финансијских извјештаја и њихова предаја у Регистар, извјештаја о пословању и консолидованог извјештаја о пословању, те сачињавање извјештаја прописаних чл. 34. до 36. и чл. 38. и 39. овог закона,

8) другим активностима у складу са овим законом.

(2) При вођењу управног поступка по пословима из става 1. овог члана, примјењују се прописи којима се уређује порески поступак.

(3) Пореска управа је дужна да Министарству полугодишње доставља Извјештај о извршеном надзору над пословима рачуноводства у складу са овим чланом са детаљним информацијама које омогућавају идентификовање обима контроле те изречених прекршајних санкција по контролисаним правним лицима и предузетницима.

(4) Рок за достављање извјештаја из става 3. овог члана је полугодишње и то најкасније до 31. јула текуће године за прво полугодиште те године, односно до 31. јануара текуће године за друго полугодиште претходне године.

2. Надзор над радом правних лица и предузетника регистрованих за пружање рачуноводствених услуга

Члан 80.

(1) Надзор над правним лицима, предузетницима и пословним јединицама правних лица са сједиштем изван Републике, регистрованим за пружање рачуноводствених услуга, ради провјере испуњености услова за њихов рад прописаних овим законом врши Министарство.

(2) Надзор из става 1. овог члана обезбјеђује се:

1) праћењем, прикупљањем и провјером документације која се доставља Министарству, односно која је доступна Министарству из других извора,

2) изрицањем мјера у поступку надзора, у складу са овим законом.

(3) Надзор над радом правних лица, предузетника и пословних јединица правних лица са сједиштем изван Републике врше овлашћена лица запослена у Министарству.

(4) Ако се у поступку надзора над радом правног лица, предузетника и пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике утврди да су прекршене одредбе

овог закона и релевантних подзаконских аката, односно да не испуњава законом прописане услове за рад изричу се одговарајуће мјере надзора.

(5) Правним лицима, предузетницима и пословним јединицама правних лица са сједиштем изван Републике могу се изрећи сљедеће мјере надзора:

- 1) наложити отклањање утврђених незаконитости,
- 2) брисати из одговарајућег регистра пружаоца рачуноводствених услуга.

(6) Мјере из става 5. овог члана изричу се рјешењем.

(7) Министар доноси рјешење којим се изриче мјера надзора.

(8) Рјешење из става 7. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

(9) Министарство може у поступку надзора над радом из става 1. овог члана издати прекршајни налог у складу са прописом којим се уређују прекршаји у Републици.

(10) Министар доноси упутство којим се уређује поступак вршења надзора над радом правних лица, предузетника и пословних јединица правних лица са сједиштем изван Републике који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга.

3. Надзор над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора

Члан 81.

(1) Министарство врши надзор над радом привредног друштва за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора.

(2) Надзор над радом привредног друштва за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора обухвата испитивање и провјеру примјене овог закона и подзаконских аката донесених на основу њега, примјене прописа из области рачуноводства и ревизије који се у складу са овим законом примјењују у Републици и примјене интерних правила за осигурање система контроле квалитета.

(3) Надзор над радом привредног друштва за ревизију обезбјеђује се:

1) праћењем, прикупљањем и провјером документације која се доставља Министарству,

2) обављањем контролних поступака над радом привредног друштва за ревизију,

3) изрицањем мјера у поступку надзора, у складу са овим законом.

(4) Контролни поступци над радом привредног друштва за ревизију представљају скуп радњи којима Министарство код субјекта надзора провјерава законитост и правилност испуњавања прописаних обавеза при вршењу услуга ревизије, а посебно:

1) преглед интерног система контроле квалитета,

2) провјеру независности привредног друштва за ревизију и лиценцираног овлашћеног ревизора у односу на правно лице, односно предузетника чији су финансијски извјештаји предмет ревизије,

3) провјеру усклађености процеса ревизије са Међународним стандардима ревизије, Међународним стандардима контроле квалитета и другим актима које прописује Министарство,

4) провјеру усклађености процеса ревизије са методологијом коју је усвојило и примјењује привредно друштво за ревизију,

5) провјеру осигурања (усвајања) и спровођења контроле квалитета привредног друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора,

6) надзор над радом лиценцираних овлашћених ревизора који су у радном односу или ангажовани у привредном друштву за ревизију,

7) друга питања од значаја за поступак надзора.

(5) Надзор над радом привредног друштва за ревизију обавља се на начин да се прегледа и организациона структура и други елементи битни за организовање процеса ревизије.

(6) У зависности од методе и врсте надзора коју спроводи Министарство, надзор над радом лиценцираних овлашћених ревизора и привредних друштва за ревизију обавља се на начин да се прегледа цјелокупна радна документација о обављеној ревизији или дио радне документације о обављеној ревизији, код најмање једног ревизорског ангажмана.

Члан 82.

(1) Надзор над радом привредног друштва за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора обављају овлашћена лица Министарства, по посебном овлашћењу министра за вођење поступка и доношење аката, а која су независна у односу на субјект надзора.

(2) Најмање једно овлашћено лице које спроводи надзор обавезно је да испуњава следеће услове:

1) да има звање овлашћени ревизор и најмање три године радног искуства у обављању ревизије,

2) да није у сукобу интереса са привредним друштвом за ревизију које је предмет надзора,

3) у случају да је био запослен у привредном друштву за ревизију које је субјект надзора да је протекло најмање годину дана од дана престанка његовог радног односа или другог облика повезаности са тим привредним друштвом за ревизију.

(3) Надзор над радом привредног друштва за ревизију Министарство врши најмање једном у шест година, односно најмање једном у три године, ако је ријеч о привредном друштву за ревизију које спроводи ревизију субјекта од јавног интереса.

(4) Надзор из става 3. овог члана може се обављати и чешће на основу утврђених приоритета и ризика.

(5) Овлашћена лица Министарства у поступку вршења надзора имају право и дужност да у пословним просторијама привредног друштва за ревизију или у просторијама Министарства изврше увид у интерне и појединачне акте привредног друштва, као и евиденције и другу документацију с циљем утврђивања чињеница које су од посебног значаја за квалитетно вршење надзора.

(6) У изузетним случајевима, Министарство може, у зависности од сложености одређеног надзора, ангажовати и друга стручна лица за обављање послова надзора из специфичних области.

(7) О извршеном надзору лица из става 1. овог члана сачињавају записник.

(8) Записник из става 7. овог члана разматра и о њему се изјашњава Савјет за рачуноводство и ревизију Републике Српске (у даљем тексту: Савјет), након чега се доставља привредном друштву за ревизију код којег је извршен надзор, најкасније у року од седам дана од дана завршетка сједнице Савјета.

(9) Министар доноси упутство којим се уређује поступак вршења надзора над радом привредних друштва за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора.

Члан 83.

(1) Субјект надзора дужан је овлашћеним лицима Министарства, за потребе спровођења надзора, омогућити контролу радне документације, пословних књига,

пословне документације или пословне евиденције, те надзор над информационим системом и базама података.

(2) Субјект надзора дужан је овлашћеним лицима Министарства за потребе спровођења надзора учинити доступном, доставити или предати сву тражену радну документацију, пословну документацију, извјештаје, рачунарске исписе, исјечке пословних књига, записе о електронској комуникацији и све друге евиденције о размјени података, административне или пословне евиденције у папирном облику или у облику електронског записа.

(3) Привредно друштво за ревизију је дужно доставити податке за потребе надзора из ст. 1. и 2. овог члана у облику који захтијева овлашћено лице Министарства.

(4) Привредно друштво за ревизију које у свом пословању користи информациони систем дужно је на захтјев овлашћених лица Министарства осигурати услове за преглед информационог система, односно омогућити приступ радној документацији.

(5) Приступ радној документацији у складу са ставом 4. овог члана може да буде у просторијама привредног друштва за ревизију, удаљен приступ путем радних станица овлашћених лица Министарства или удаљен приступ путем радних станица привредног друштва за ревизију, према захтјеву овлашћеног лица Министарства.

(6) На захтјев овлашћених лица Министарства, привредно друштво за ревизију које је предмет надзора, дужно је да обезбједи стручну и техничку помоћ, потребна појашњења и друге услове потребне за обављање надзора.

Члан 84.

(1) Ако се у поступку надзора над радом привредног друштва за ревизију утврди да су прекршене одредбе овог закона, привредном друштву за ревизију изричу се одговарајуће мјере надзора.

(2) Привредном друштву за ревизију могу се изрећи сљедеће мјере надзора:

- 1) наложити отклањање утврђених неправилности,
- 2) наложити отклањање утврђених незаконитости,
- 3) условно одузети дозволу за обављање послова ревизије,
- 4) привремено одузети дозволу за обављање послова ревизије у трајању од највише три године,
- 5) одузети дозволу за обављање послова ревизије.

(3) Приједлог мјера надзора над радом привредног друштва за ревизију разматра Савјет и о њему се изјашњава.

(4) Мјере из става 2. овог члана изричу се препоруком или рјешењем.

(5) Мјере надзора се изричу најкасније у року од 60 дана од истека рока за достављање примједба на записник, односно од дана уручења допунског записника о надзору.

Члан 85.

(1) Ако се у поступку надзора над радом привредног друштва за ревизију и лиценцираног овлашћеног ревизора утврди да су прекршене одредбе овог закона приликом одређивања врсте мјере која се изриче у поступку надзора, разматрају се сљедеће чињенице и околности:

- 1) озбиљност и дужина трајања повреде одредаба овог закона и других правила ревизорске струке,

2) степен одговорности привредног друштва за ревизију и лиценцираног овлашћеног ревизора за издати ревизорски извјештај,

3) финансијска снага привредног друштва за ревизију, односно лиценцираног овлашћеног ревизора,

4) износ прибављене имовинске користи по основу накнаде од ревизије за коју се разматра доношење мјере,

5) ниво сарадње привредног друштва за ревизију, односно лиценцираног овлашћеног ревизора у поступку надзора од Министарства,

6) претходне мјере изречене у складу са овим законом.

(2) Приликом изрицања мјера надзора могу се узети у обзир и друге чињенице и околности које могу бити од утицаја на дјелотворност изречених мјера.

Члан 86.

(1) Мјеру надзора о отклањању утврђених неправилности, овлашћено лице Министарства изриче привредном друштву за ревизију у виду препоруке.

(2) Препорука се даје ако овлашћено лице у току надзора над радом привредног друштва за ревизију утврди:

1) постојање одређених слабости, мањкавости, недостатака или неправилности за које се не изричу друге мјере надзора дефинисане овим законом,

2) да привредно друштво за ревизију треба да предузме одређене радње с циљем унапређења свог пословања, процеса ревизије и интерног система контроле квалитета.

(3) Привредно друштво за ревизију којем је изречена препорука из става 1. овог члана дужно је Министарству доставити план, рокове и динамику поступања с циљем отклањања неправилности за које су дате препоруке.

(4) Министарство спроводи поновни поступак надзора над радом привредног друштва за ревизију којем су дате препоруке како би утврдило да ли је привредно друштво за ревизију поступило у складу са ставом 3. овог члана.

(5) Ако привредно друштво за ревизију не поступи по датим препорукама, Министарство доноси рјешење којим се изричу друге мјере надзора.

Члан 87.

(1) Мјеру надзора о отклањању утврђених незаконитости, овлашћено лице Министарства налаже рјешењем.

(2) Рјешењем се налаже привредном друштву за ревизију отклањање утврђених незаконитости, ако овлашћено лице Министарства у поступку надзора утврди да:

1) власничка структура привредног друштва за ревизију није у складу са овим законом,

2) привредно друштво за ревизију није објавило извјештај о транспарентности,

3) привредно друштво за ревизију нема успостављен систем интерне контроле,

4) привредно друштво за ревизију не испуњава услов прописан чл. 47. и 49. овог закона,

5) привредно друштво не доставља прописана документа и извјештаје из чл. 65, 73. и 75. овог закона.

(3) Привредно друштво за ревизију дужно је да, у року који не може бити дужи од 60 дана од дана пријема рјешења, поступи по рјешењу и достави Министарству извјештај о предузетим мјерама, са доказима о отклањању незаконитости.

(4) Ако привредно друштво за ревизију не поступи у складу са рјешењем којим је наложено отклањање утврђених незаконитости из става 1. овог члана, министар доноси рјешење о другим мјерама надзора, које не могу бити једнаке раније донесеним мјерама.

(5) Рјешење из става 1. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 88.

(1) Мјеру надзора условног одузимања дозволе за обављање послова ревизије министар изриче рјешењем.

(2) Рјешењем се изриче мјера условног одузимања дозволе за рад привредном друштву за ревизију ако овлашћено лице Министарства у поступку надзора утврди да привредно друштво за ревизију не обавља ревизију у складу са Међународним стандардима ревизије, Међународним стандардима контроле квалитета и другим прописима у складу са овим законом.

(3) У рјешењу из става 1. овог члана истовремено се одређује да се изречена мјера неће извршити ако привредно друштво за ревизију у периоду који је одређен рјешењем, а који не може бити дужи од двије године, не учини нову повреду овог закона у поступку обављања ревизије.

(4) Рјешење из става 1. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

(5) Привредном друштву за ревизију, којем је изречена мјера надзора из става 1. овог члана, привремено се одузима дозвола за рад ако у периоду који је одређен рјешењем учини нову повреду овог закона приликом обављања ревизије.

Члан 89.

(1) Мјеру надзора привременог одузимања дозволе за рад привредном друштву за ревизију министар изриче рјешењем.

(2) Рјешењем се изриче мјера привременог одузимања дозволе за рад привредном друштву за ревизију, ако овлашћено лице Министарства утврди да:

1) привредно друштво за ревизију није отклонило утврђене неправилности у року који је одређен рјешењем из члана 86. овог закона,

2) не поступи по мјерама надзора које су изречене рјешењем о отклањању утврђених незаконитости,

3) привредно друштво за ревизију прекрши мјеру условног одузимања дозволе за рад,

4) привредно друштво за ревизију не спроведе адекватан систем интерних контрола у складу са МСР, ако то битно утиче на рад привредног друштва за ревизију,

5) спроведена ревизија за резултат има значајне грешке које могу угрозити јавни интерес,

6) привредно друштво за ревизију на било који начин онемогућава спровођење надзора од овлашћених лица Министарства.

(3) Мјера привременог одузимања дозволе из става 1. овог члана може бити изречена најдуже до три године, а најмање годину дана од дана доношења рјешења о изрицању мјере.

(4) Привредно друштво за ревизију може поново да обавља послове законске ревизије након истека периода на који му је изречена мјера надзора, уз претходно обавјештење, које доставља Министарству да почиње са обављањем законске ревизије.

(5) Рјешење из става 1. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 90.

(1) Мјеру надзора одузимања дозволе за рад привредном друштву за ревизију министар изриче рјешењем.

(2) Рјешењем се изриче мјера одузимања дозволе за рад привредном друштву за ревизију, ако овлашћено лице Министарства утврди да:

1) је дозвола за обављање послова ревизије издата на основу неистинитих података,

2) је привредно друштво за ревизију прекршило мјеру надзора привременог одузимања дозволе за рад,

3) престане да испуњава услове прописане овим законом.

(3) Рјешењем о одузимању дозволе за рад привредном друштву за ревизију може се утврдити и период у коме се привредном друштву за ревизију коме се одузима дозвола за рад не може издати нова, а који не може бити дужи од три године.

(4) Рјешење из става 1. овог члана коначно је у управном поступку, а против њега се може покренути управни спор.

Члан 91.

(1) Ако се у поступку надзора над радом лиценцираног овлашћеног ревизора утврде незаконитости или неправилности у његовом раду, изричу се одговарајуће мјере надзора.

(2) Лиценцираном овлашћеном ревизору се могу изрећи слjedeће мјере надзора:

1) отклањање утврђених неправилности,

2) условно одузимање лиценце за обављање послова ревизије,

3) одузимање лиценце за обављање послова ревизије.

(3) Приједлог мјера надзора над радом лиценцираног овлашћеног ревизора разматра и о њему се изјашњава Савјет.

(4) Мјере из става 2. овог члана изричу се опоменом или рјешењем.

(5) Мјере надзора се изричу најкасније у року од 60 дана од истека рока за достављање примједба на записник, односно од дана уручења допунског записника о надзору.

Члан 92.

Опомена се издаје ако се у току спровођења надзора над радом лиценцираног овлашћеног ревизора утврди да не поступа у складу са овим законом, стандардима и правилима струке, али тако да то битно не утиче на квалитет ревизорског извјештаја и не постоји ризик по јавни интерес.

Члан 93.

(1) Мјеру надзора условног одузимања лиценце овлашћеном ревизору министар изриче рјешењем, ако се у поступку надзора утврди да лиценцирани овлашћени ревизор не обавља ревизију у складу са овим законом и подзаконским актима.

(2) У рјешењу из става 1. овог члана истовремено се одређује да се изречена мјера неће извршити ако лиценцирани овлашћени ревизор у периоду који је одређен

рјешењем, а који не може бити дужи од двије године, не учини нову повреду овог закона у поступку обављања ревизије.

(3) Лиценцираном овлашћеном ревизору којем је изречена мјера из става 1. овог члана одузима се лиценца за обављање послова ревизије ако у периоду који је одређен рјешењем учини нову повреду овог закона приликом обављања ревизије.

(4) Рјешење из става 1. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 94.

(1) Лиценцираном овлашћеном ревизору мјеру надзора одузимања лиценце изриче министар рјешењем у случају да у поступку надзора овлашћена лица Министарства утврде да:

1) је лиценца добијена навођењем неистинитих података,

2) је лице правоснажно осуђено за кривична дјела против привреде и платног промета, против службене дужности и против правног саобраћаја, као и за свако друго кривично дјело које га чини неподобним за обављање послова лиценцираног овлашћеног ревизора,

3) поступа супротно правилима ревизије и ако због тога ревизорски извјештај који је потписао садржи недостатке, односно доводи у заблуду кориснике ревизорског извјештаја,

4) не поштује обавезу заштите повјерљивих података,

5) ако је лиценцирани овлашћени ревизор одговорно лице у привредном друштву за ревизију којем је одузета дозвола за рад у поступку спровођења надзора,

6) ако лиценцирани овлашћени ревизор прекрши мјеру условног одузимања лиценце,

7) ако му је изречена мјера забране обављања дјелатности,

8) на захтјев професионалног удружења које је утврдило постојање неправилности.

(2) Рјешењем о одузимању лиценце може се утврдити и период у коме се лиценцираном овлашћеном ревизору коме се одузима лиценца не може издати нова, а који не може бити дужи од три године ни краћи од годину дана од дана доношења рјешења.

(3) Рјешење из става 1. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 95.

(1) Министарство може у поступку надзора друштва за ревизију издати и прекршајни налог у складу са прописом којим се уређују прекршаји у Републици.

(2) Министарство може у поступку надзора лиценцираног овлашћеног ревизора издати и прекршајни налог у складу са прописом којим се уређују прекршаји у Републици.

Члан 96.

(1) Министарство успоставља и води регистар изречених мјера у поступку надзора над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора (у даљем тексту: Регистар изречених мјера).

(2) Регистар изречених мјера садржи најмање сљедеће податке:

- 1) пословно име привредног друштва за ревизију, односно име и презиме лиценцираног овлашћеног ревизора коме је изречена мјера,
 - 2) мјеру која је изречена,
 - 3) број и датум рјешења о изрицању мјере.
- (3) Регистар изречених мјера води се у електронском облику и објављује на интернет страници Министарства.
- (4) У Регистар изречених мјера се уносе информације о судским споровима који су у току, а покренути су по основу изречене мјере од Министарства.

Члан 97.

Брисање мјера које су евидентирани у Регистру изречених мјера на основу члана 96. овог закона, врши се истеком пет година од дана правоснажности акта којим је изречена мјера надзора.

Члан 98.

(1) Министарство и Савјет су дужни да чувају као повјерљиве све податке, чињенице и околности које су им биле доступне приликом обављања послова надзора, у складу са овим законом.

(2) Одредба става 1. овог члана примјењује се и на запослене и бивше запослене у Министарству, чланове и бивше чланове Савјета, односно на друга лица којима су приликом рада у Министарству били доступни поверљиви подаци.

(3) Повјерљиви подаци у смислу става 1. овог члана чувају се у складу са овим законом, изузев ако посебним прописима није другачије уређено.

ГЛАВА VIII

САВЈЕТ ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 99.

(1) Министар именује Савјет.

(2) Надлежност и обавезе Савјета су да:

1) разматра приједлог плана редовног надзора над радом привредних друштава за ревизију,

2) разматра извјештај Министарства о спроведеном надзору над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора,

3) разматра записник о спроведеном надзору над радом привредног друштва за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора и о њима се изјашњава,

4) разматра предложене мјере надзора привредном друштву за ревизију и лиценцираним овлашћеним ревизорима и о њима се изјашњава,

5) разматра нацрте и приједлоге закона и других прописа из области рачуноводства и ревизије,

6) разматра план усклађивања законодавства Републике са правним поретком Европске уније из области рачуноводства и ревизије и прати процес усклађивања,

7) учествује у припреми стратегије, те у изради смјерница и акционог плана за побољшање квалитета финансијског извјештавања и унапређивање рачуноводствене и ревизорске праксе у Републици,

8) разматра акта професионалног удружења,

9) разматра годишњи извјештај о раду и стању у области рачуноводства и ревизије који припрема професионално удружење,

10) разматра и даје приједлоге на годишњи план континуиране едукације коју спроводи професионално удружење,

11) обавља и друге послове из своје надлежности, у складу са овим законом.

Члан 100.

(1) За свој рад Савјет одговара министру.

(2) Савјет је дужан да министру најмање једном годишње достави извјештај о раду.

Члан 101.

(1) Савјет има пет чланова.

(2) Чланове Савјета именује министар на период од пет година, с тим да иста лица могу бити поново именована.

(3) Два члана Савјета обавезно су лица са стеченим звањем овлашћени ревизор, од којих је најмање једно лице лиценцирани овлашћени ревизор са најмање пет година радног искуства на пословима ревизије.

(4) Приликом именовања чланова Савјета водиће се рачуна о равноправној полној заступљености.

(5) Стручне и административне послове за потребе Савјета обавља Министарство.

(6) Савјет доноси Пословник о раду, којим се уређује начин рада, организација, одлучивање и друга питања од значаја за рад Савјета.

ГЛАВА IX

ЗВАЊА, ТЕСТИРАЊЕ, СЕРТИФИКАЦИЈА И ЛИЦЕНЦИРАЊЕ

Члан 102.

(1) Професионално удружење, у складу са Међународним стандардима едукације, спроводи јединствени програм за стицање квалификација и звања у рачуноводственој и ревизорској професији.

(2) Професионално удружење дужно је да донесе и спроводи прописе којим се уређују услови и начин за стицање звања у рачуноводственој и ревизорској професији, квалификовање и професионални развој рачуновођа и овлашћених ревизора, континуирана едукација, контрола квалитета рада његових чланова, те издавање сертификата за сва звања у професији и лиценци за звања у области рачуноводства.

(3) Професионално удружење утврђује приједлог прописа из става 2. овог члана и доставља га Министарству на мишљење.

(4) Након прибављеног мишљења Министарства, Влада даје сагласност на прописе из става 2. овог члана.

(5) Професионално удружење, након прибављене сагласности Владе, доноси прописе из става 2. овог члана.

(6) Измјене и допуне прописа из става 2. овог члана доносе се по поступку којим је утврђен и њихов основни текст.

(7) Професионално удружење има обавезу да на континуираној основи обезбиједи превод прописа из члана 3. овог закона.

Члан 103.

(1) Професионално удружење је дужно да најмање једном годишње поднесе Влади извјештај о раду и стању у области рачуноводства и ревизије, посредством Министарства.

(2) Извјештај из става 1. овог члана се доставља Министарству најкасније до краја марта текуће године за претходну годину, а Министарство је дужно да га достави на разматрање Влади најкасније до краја априла текуће године за претходну годину.

(3) Извјештај из става 1. овог члана обавезно садржи: извршавање послова и датих овлашћења повјерених овом удружењу, број и структуру издатих сертификата, информацију о спроведеним едукацијама, информацију о контроли квалитета рада чланова професионалног удружења, финансијске извјештаје професионалног удружења и друштава која га чине и друге информације о стању у области рачуноводствене и ревизорске професије.

(4) Професионално удружење је дужно да план континуиране едукације достави Савјету најкасније до 1. децембра текуће године за наредну годину.

(5) План континуиране едукације из става 4. овог члана обавезно садржи: квартални преглед свих планираних појединачних облика континуиране едукације са дефинисаним темама и свим другим релевантним информацијама.

Члан 104.

(1) У рачуноводственој и ревизорској професији у Републици утврђују се три звања:

- 1) сертификовани рачуноводствени техничар,
- 2) сертификовани рачуновођа,
- 3) овлашћени ревизор.

(2) Тестирање кандидата за звања из става 1. овог члана, издавање сертификата и лиценци врше се на сљедећи начин:

1) тестирање кандидата за сва звања врши се посредством професионалног удружења,

2) издавање сертификата за сва звања врши професионално удружење утврђено овим законом,

3) лиценцирање за сертификованог рачуноводственог техничара и сертификованог рачуновођу врши професионално удружење утврђено овим законом,

4) лиценцирање овлашћених ревизора врши Министарство, у складу са овим законом.

(3) Изузев за квалификована лица, није обавезно лиценцирање лица са звањем сертификовани рачуноводствени техничар и сертификовани рачуновођа која обављају рачуноводствене послове за интерне потребе привредних друштава, предузетника и других правних лица у којима су запослени.

(4) Професионално удружење дужно је да успостави и води регистре стечених звања из става 1. овог члана, који обавезно садрже име и презиме лица, датум издавања и важења лиценце, а подаци из регистра су јавни и доступни на интернет страници професионалног удружења.

(5) Лице које је посједује лиценцу стечену у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту БиХ, у складу са прописима, одговарајуће лиценце у Републици могу добити од

Министарства, односно професионалног удружења у Републици у складу са овим законом.

Члан 105.

Забрањена је употреба звања и назива из члана 104. овог закона лицу које није сертификовано и лиценцирано, као и нуђење или обављање независних рачуноводствених или ревизијских услуга лицу које није лиценцирано и регистровано у складу са овим законом за пружање рачуноводствених и ревизорских услуга.

Члан 106.

(1) Лица која посједују сертификат издат од професионалних субјеката изван БиХ, након што доставе доказе да испуњавају IFAC-ове услове едукације у земљи у којој су стекла квалификацију, као и услове у погледу стручне спреме, радног искуства и познавања прописа и пореског система у Републици и БиХ, могу поднијети захтјев за нострификацију стечених звања и квалификација.

(2) Нострификацију стечених звања и квалификацију за лица из става 1. овог члана врши професионално удружење дефинисано овим законом.

Члан 107.

Лицима којима је сертификат издат у Федерацији БиХ или Брчко Дистрикту БиХ стечено звање у професији се признаје у Републици по систему реципроцитета.

ГЛАВА X

УПРАВНИ НАДЗОР И ПРАЋЕЊЕ, ОТКРИВАЊЕ И ПРИЈАВЉИВАЊЕ КРИВИЧНИХ ДЈЕЛА У ВЕЗИ СА ПРАЋЕМ НОВЦА И ФИНАНСИРАЊЕМ ТЕРОРИСТИЧКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 108.

Управни надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

Члан 109.

(1) Привредна друштва за ревизију, привредна друштва, предузетници и пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике, регистровани за пружање рачуноводствених услуга, као и лица која врше послове надзора у вези са одредбама овог закона, обавезна су да стално прате и откривају појаве и радње које имају обиљежја кривичних дјела у вези са праћем новца и финансирањем терористичких дјелатности.

(2) У случају утврђивања чињеница и радњи које указују на кривична дјела из става 1. овог члана, обавезно се, писмено, без одгађања, обавјештава орган надлежан за област спречавања прања новца и финансирања терористичких дјелатности.

(3) Субјекти укључени у послове прописане овим законом дужни су да пружају сталну подршку и сарадњу свим органима кривичног гоњења у вези са њиховим захтјевима приликом откривања, пријављивања и процесуирања дјела која имају обиљежја прања новца и финансирања терористичких дјелатности.

ГЛАВА XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 110.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 25.000 КМ казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) не користи податке о разврставању на прописан начин (чл. 8. и 9),
- 2) не уреди организацију рачуноводства на прописан начин (члан 12),
- 3) интерним актом не пропише услове за лице у радном односу које обавља рачуноводствене послове (члан 17),
- 4) финансијски извјештај није потписан од квалификованог лица у складу са овим законом (члан 17. ст. 4, 5. и 6),
- 5) повјери вођење пословних књига повезаном правном лицу супротно члану 18. овог закона,
- 6) не припрема финансијске извјештаје у складу са чл. 3, 4. и 11. овог закона,
- 7) не сачињава, не контролише и не чува књиговодствене исправе, односно не води и не чува пословне књиге и друге извјештаје сагласно одредбама овог закона (чл. 13, 14, 15, 16, 40. и 41),
- 8) не изврши попис имовине и обавеза у складу са овим законом (члан 26),
- 9) не изврши усаглашавање потраживања и обавеза, не одговори на захтјев повјериоца или дужника за усаглашавање потраживања и обавеза, не одговори на захтјев привредног друштва за ревизију или у напоменама не објави податке о неусаглашеним потраживањима и обавезама (члан 27),
- 10) не сачињава извјештај о пословању и консолидовани извјештај о пословању (чл. 33. и 35),
- 11) не сачињава извјештај о корпоративном управљању (члан 34),
- 12) не сачињава извјештај о плаћању јавном сектору и консолидовани извјештај о плаћању јавном сектору (чл. 36. и 37),
- 13) не сачињава извјештај о одрживости и консолидовани извјештај о одрживости (чл. 38. и 39).

(2) Новчаном казном од 10.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) не сачињава и не презентује финансијске извјештаје у складу са овим законом (чл. 28. и 32),
- 2) не сачињава и не презентује консолидоване финансијске извјештаје у складу са овим законом (чл. 29, 30. и 32).

(3) Новчаном казном од 10.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) не преда финансијски извјештај у Регистар финансијских извјештаја, односно консолидоване финансијске извјештаје, извјештај о ревизији и извјештај о пословању у Регистар финансијских извјештаја (члан 42),
- 2) не преда консолидовани финансијски извјештај у Регистар финансијских извјештаја (члан 42),
- 3) не преда извјештај о пословању и консолидовани извјештај о пословању у Регистар финансијских извјештаја (члан 43).

(4) За радње из ст. 1, 2. и 3. овог члана, новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу.

(5) Новчаном казном од 3.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај предузетник, ако:

1) пословне књиге не води по систему двојног књиговодства на обрачунској основи у складу са чланом 6. ст. 2. и 3. овог закона,

2) ако одустане од вођења пословних књига по систему двојног књиговодства на обрачунској основи супротно члану 6. став 6. овог закона,

3) не обавијести Пореску управу, односно Агенцију о вођењу пословних књига по систему двојног књиговодства на обрачунској основи у складу са чланом 6. ст. 4. и 5. овог закона.

(6) За радње из става 1. т. 1) до 9), става 2. тачка 1) и става 3. тачка 1) овог члана, новчаном казном од 3.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај предузетник који води пословне књиге по систему двојног књиговодства на обрачунској основи.

Члан 111.

(1) Новчаном казном од 10.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај привредно друштво за ревизију, ако:

1) ревизију финансијских извјештаја не обавља у складу са овим законом, и подзаконским актима донесеним у складу са овим законом, Међународним стандардима ревизије, Међународним стандардима контроле квалитета и Међународним етичким кодексом за професионалне рачуновође (члан 46),

2) у оквиру свог пословног имена садржи ријечи: ревизија, друштво за ревизију, изведенице ових ријечи или преводе ових ријечи на стране језике, а нема дозволу за обављање послова ревизије (члан 48),

3) на подручју Републике пружа услуге ревизије без претходно испуњених услова или супротно условима прописаним овим законом (чл. 47, 48. и 49),

4) у прописаном року не обавијести Министарство о промјенама података који се воде у Регистру привредних друштава за ревизију (члан 58),

5) привредно друштво за ревизију које престане да испуњава услове у погледу минималног броја лиценцираних овлашћених ревизора у радном односу на неодређено вријеме не поступи у складу са чланом 59. ст. 1. и 2. овог закона,

6) не испуњава услове у погледу минималног броја лиценцираних овлашћених ревизора у радном односу на неодређено вријеме, а закључи нове уговоре о ревизији (члан 59. став 3),

7) ако није организовало пословање на начин прописан чланом 60. овог закона,

8) није именovalo главног ревизорског партнера на ангажману и поштовало друге захтјеве прописане чланом 62. овог закона,

9) не примјењује усвојену методологију (члан 63),

10) не закључи уговор о ревизији у складу са законом (члан 65),

11) не достави Министарству информације о уговорима о ревизији и закључене уговоре о ревизији (члан 65),

12) раскине уговор о ревизији финансијских у току обављања ревизије, а за то не постоје оправдани разлози (члан 66. ст. 2. и 3),

13) не обавијести Министарство о раскиду уговора о ревизији у прописаном року (члан 66. став 4),

14) не ангажује стручна лица за обављање ревизије из специфичних области на начин прописан чланом 67. овог закона,

15) пружа услуге ревизије истом правном лицу, односно предузетнику у периоду који је дужи од периода прописаног чланом 68. овог закона,

16) пружа услуге ревизије правном лицу, односно предузетнику прије истека периода прописаног чланом 68. став 4. овог закона,

17) не сачињава и не чува радну документацију у складу са чланом 70. овог закона,

18) извјештај о ревизији није сачињен и потписан на начин прописан чланом 71. овог закона,

19) се не осигура на начин прописан овим законом и не достави фото-копију полисе осигурања Министарству у прописаном року (члан 73),

20) не сачини и у прописаном року не објави годишњи извјештај о транспарентности (члан 74),

21) не попуни и у прописаном року не достави Министарству Годишњи упитник за привредна друштва за ревизију (члан 75),

22) обавља ревизију код правног лица, односно предузетника, а у сукобу интереса је са тим правним лицем, односно предузетником у складу са чланом 77. овог закона,

23) овлашћеном лицу Министарства не омогући провођење надзора (чл. 81. до 83).

(2) За радње из става 1. овог члана, новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај и одговорно лице у привредном друштву за ревизију.

Члан 112.

(1) Новчаном казном од 10.000 КМ до 50.000 КМ казниће се обвезник ревизије, ако:

1) не закључи уговор о ревизији финансијских извјештаја у складу са овим законом (чл. 59. и 64),

2) не достави извјештај о ревизији у Регистар финансијских извјештаја (члан 43),

3) раскине уговор о ревизији финансијских извјештаја, а за то не постоје оправдани разлози (члан 66).

(2) За радње из става 1. овог члана, новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу.

(3) За радње из става 1. овог члана, новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај предузетник који води пословне књиге по систему двојног књиговодства на обрачунској основи.

Члан 113.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 25.000 КМ казниће се за прекршај лиценцирани овлашћени ревизор, ако:

1) не обавијести Министарство о свим промјенама података који се воде у Регистру лиценцираних овлашћених ревизора (чл. 51. и 53),

2) не изрази мишљење у складу са чланом 71. ст. 1. и 2. овог закона,

3) не потпише извјештај о ревизији у складу са чланом 71. ст. 3. и 4. овог закона,

4) обавља ревизију, а при томе је у сукобу интереса са правним лицем, односно предузетником чије финансијске извјештаје ревидира (члан 76).

(2) Новчаном казном од 5.000 КМ до 25.000 КМ казниће се за прекршај главни ревизорски партнер, лиценцирани овлашћени ревизор, чланови ревизорског тима и друга лица која су учествовала у ревизији ако не поступе у складу са чланом 69. овог закона.

Члан 114.

Новчаном казном од 5.000 КМ до 25.000 КМ казниће се за прекршај правно лице, предузетник и пословна јединица правног лица са сједиштем изван Републике који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга, ако:

1) пружа рачуноводствене услуге и потписује финансијске извјештаје и консолидоване финансијске извјештаје трећим лицима, а нису уписани у одговарајући регистар којег води Министарство (чл. 18, 21. и 22),

2) на подручју Републике пружају услуге рачуноводства без претходно испуњених услова или супротно условима прописаним овим законом (чл. 17, 19, 21. и 22),

3) рачуноводствене услуге пружа без претходно закљученог уговора о пружању рачуноводствених услуга (члан 18),

4) не обавијести Министарство о свим промјенама података који се воде у Регистру привредних друштава (члан 21).

Члан 115.

Новчаном казном од 5.000 КМ до 25.000 КМ казниће се за прекршај професионално удружење, ако:

1) прописе из члана 102. став 2. овог закона не донесе на начин прописан одредбама ст. 3, 4. и 5. наведеног члана,

2) измјене и допуне у прописима из члана 102. став 2. овог закона не донесе на начин прописан ставом 6. наведеног члана,

3) Влади у прописаном року и прописаном садржају не достави извјештај из члана 103. овог закона,

4) Савјету у прописаном року и прописаном садржају не достави план континуиране едукације у складу са чланом 103. овог закона.

Члан 116.

(1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице које податке добијене из Регистра финансијских извјештаја користи на начин који је супротан одредбама овог закона.

(2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице које користи звања у професији прописана овим законом или нуди и обавља независне рачуноводствене и ревизијске услуге трећим лицима, а није регистровано за пружање тих услуга, нити сертификовано и лиценцирано у складу са овим законом.

ГЛАВА XII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 117.

(1) Привредна друштва за ревизију која су до дана ступања на снагу овог закона добила дозволу за рад од Министарства, дужна су да најкасније у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона свој статус и пословање ускладе са одредбама овог закона на начин да се Министарству достави додатна документација у складу са чланом 54. овог закона.

(2) Ако привредно друштво за ревизију у року из става 1. овог члана не достави додатну документацију, Министарство по истеку рока из става 1. овог члана, по службеној дужности, доноси рјешење о одузимању дозволе за рад привредном друштву за ревизију и брисању из Регистра привредних друштава за ревизију.

(3) На поступке по захтјеву за издавање дозволе за рад привредном друштву за ревизију, започете до дана ступања на снагу овог закона, примјењују се одредбе овог закона.

Члан 118.

(1) Привредна друштва и пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике, који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга, дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Привредна друштва и пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике, који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга, дужни су да у року из става 1. овог члана Министарству доставе додатну документацију у складу са чланом 21. овог закона.

(3) Ако привредно друштво, односно пословна јединица правног лица са сједиштем изван Републике, који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга, у року из става 1. овог члана не доставе додатну документацију, Министарство ће по службеној дужности, након истека рока из става 1. овог члана, донијети рјешење о њиховом брисању из Регистра привредних друштава.

(4) На поступак по захтјеву за упис у Регистар привредних друштава, започет до дана ступања на снагу овог закона, примјењиваће се одредбе овог закона.

Члан 119.

(1) Лицима која су стекла професионално звање овлашћени ревизор, сертификовани рачуновођа и сертификовани рачуноводствени техничар до дана ступања на снагу овог закона признаје се стечено звање.

(2) Лиценце које су издате лиценцираним овлашћеним ревизорима до дана ступања на снагу овог закона важе до истека рока на који су издате.

Члан 120.

(1) Члан 17. ст. 4, 5. и 6. овог закона примјењује се почев од финансијских извјештаја који се сачињавају за обрачунски период који почиње 1. јануара 2026. године или касније.

(2) Чл. 38. и 39. овог закона примјењују се почев од пословне године која почиње 1. јануара 2027. године или касније.

Члан 121.

(1) У року од три мјесеца од ступања на снагу овог закона министар ће донијети:

1) Правилник о начину уписа и вођењу Регистра привредних друштава и Регистра предузетника за пружање рачуноводствених услуга (члан 24),

2) Правилник о начину уписа и вођењу Регистра привредних друштава за ревизију и Регистра лиценцираних овлашћених ревизора (члан 58. став 8),

3) Правилник о издавању, обнављању и одузимању лиценци овлашћеним ревизорима (члан 51. став 6),

4) Правилник о методологији обављања ревизије (члан 63).

(2) У року од девет мјесеци од ступања на снагу овог закона министар ће донијети:

1) Правилник о успостављању система двојног књиговодства код предузетника (члан 6. став 7),

2) правилнике којима се прописује Контни оквир и садржина рачуна у контном оквиру за сва правна лица и предузетнике (члан 25. ст. 2. и 4),

3) Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза (члан 26. став 6),

4) правилнике о садржини и форми финансијских извјештаја (члан 31),

5) Правилник о извјештавању о одрживости (члан 36. став 6),

6) Правилник о садржини и форми јавно доступних извјештаја (члан 44. став 5),

7) Упутство о примјени Међународног стандарда финансијског извјештавања за мале и средње ентитете (члан 10. став 4),

8) Упутство о вршењу надзора субјеката који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга (члан 80. став 10),

9) Упутство за вршење надзора над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора (члан 82. став 9).

Члан 122.

У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона професионално удружење је дужно да донесе прописе из члана 102. овог закона.

Члан 123.

До доношења подзаконских аката из члана 122. овог закона примјењиваће се подзаконски акти који су важили до ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са њим.

Члан 124.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 78/20).

Члан 125.

Овај закон објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“, а ступа на снагу 1. јануара 2026. године.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Ненад Стевандић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

НАЦРТА ЗАКОНА О РАЧУНОВОДСТВУ И РЕВИЗИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68 т. 6, 9. и 18. Устава Републике Српске, према којима Република Српска, између осталог, уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, контролу законитости располагања средствима и друге односе од интереса за Републику.

Такође, чланом 70. тачка 2. Устава Републике Српске прописано је да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство, број: 22.03-020-2658/25 од 8. октобра 2025. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 6, 9. и 18. Устава Републике Српске, према којима Република уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, контролу законитости располагања средствима правних лица, као и друге односе од интереса за Републику. Такође, чланом 70. тачка 2. Устава Републике Српске прописано је да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Ова материја до сада је била уређена Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 78/20).

Према наводима обрађивача, разлози за доношење овог закона садржани су у потреби унапређење и доградње постојећих законских рјешења, те даље усклађивање ове материје са законодавством Европске уније.

Најзначајније разлике у односу на Закон који је на снази односе се на детаљније прописивање рачуноводствених правила која правна лица и предузетници који воде двојно књиговодство на обрачунској основи треба да примјењују у зависности од критеријума за њихово разврставање. Овим законом утврђени су нови критеријуми на основу којих се разврставају правна лица и предузетници на микро, мала, средња и велика правна лица, а који се односе на просјечан број запослених, вриједност билансне активе и укупан пословни приход. Поред наведеног, прописани су и посебни критеријуми за разврставање група правних лица, уважавајући економску снагу пословних субјеката, на мале, средње и велике групе правних лица.

Као новина уводи се обавеза састављања извјештаја о одрживости, извјештаја о плаћањима јавном сектору и извјештаја о корпоративном управљању за поједине категорије субјеката од јавног интереса, а који представљају дио извјештаја о пословању.

Детаљније је уређена унутрашња организација привредних друштава за ревизију, а која се односи на забрану запошљавања главних ревизорских партнера или лиценцираних овлашћених ревизора, чланова ревизорског тима и других лица која нису лиценцирани овлашћени ревизори, а учествовала су у обављању ревизије. Организација рада привредних друштава за ревизију треба да буде таква да допринесе спречавању евентуалних пријетњи по независности привредног друштва за ревизију и ревизора. Поред наведеног, лиценцирани овлашћени ревизори и привредна друштва за ревизију

треба да успоставе одговарајуће интерне политике и процедуре у односу на запослене и друга лица која су укључена у процес ревизије.

Прецизније је прописан надзор над пословима рачуноводства, над радом правних лица и предузетника регистрованих за пружање рачуноводствених услуга и надзор над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора. Послове надзора привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора и даље обавља Министарство, али је дио активности у вези са јавним надзором пренесен на Савјет за рачуноводство и ревизију Републике Српске.

Нова мјера надзора која се предлаже, поред већ законом утврђених мјера које могу бити изречене привредном друштву за ревизију, јесте мјера којом се налаже отклањање неправилности утврђених у току надзора, а лиценцираном овлашћеном ревизору мјера се може, поред рјешењем, изрећи и у облику опомене.

У складу са Смјерницама за консултације у изради прописа и других општих аката („Службени гласник Републике Српске“, број 86/22), обрађивач је овај закон објавио на интернет страници Министарства финансија и на веб-апликацији (е-консултације), те извршио консултације са релевантним субјектима из ове области.

Обрађивачу су дате одређене сугестије које су се односиле на усклађивање Закона са правним системом Републике, као и на побољшање, односно прецизирање формулација текста Закона, те његово усклађивање са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), које је обрађивач прихватио и уградио у текст Закона.

Будући да је Републички секретаријат за законодавство утврдио да је овај нацрт усклађен са Уставом, правним системом Републике и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљења смо да се Нацрт закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу, број: 17.03-020-2905/25 од 10. октобра 2025. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Нацрта закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (у даљем тексту: Нацрт), установљени су обавезујући секундарни извори права који су релевантни за предмет уређивања достављеног нацрта. Обрађивач је Нацртом дјелимично преузео одредбе извора права ЕУ, због чега је у Изјави о усклађености потврђена оцјена „Дјелимично усклађено“.

Нацрт уређује област рачуноводства и ревизије која обухвата питања од значаја за организацију и функционисање система рачуноводства, припрему и презентацију финансијских извјештаја, организацију и рад Савјета за рачуноводство и ревизију Републике Српске, ревизију финансијских извјештаја, стицање звања, сертификацију и лиценцирање, надзор и контролу квалитета, као и друга питања од значаја за рачуноводство и ревизију.

Предметну материју, у дијелу примарних извора права ЕУ, уређују чл. 49. до 55. Уговора о функционисању Европске уније, који се односе на право пословног настањивања и члан 114. који прописује процедуру усвајања мјера за усклађивање законодавства држава чланица које имају за циљ правилно функционисање унутрашњег тржишта Уније¹.

¹ Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three - Policies and Internal actions of the Union; Title IV Free movement of persons, services and capital, Chapter 2 Right of Establishment, Art. 49 -55; Title VII Common rules on competition, taxation and approximation of laws, Chapter 3 Approximation of laws, Article 114.

У дијелу секундарних извора права ЕУ, обрађивач је вршио усклађивање са следећим изворима права:

- Директивом 2013/34/ЕУ Европског парламента и Савјета од 26. јуна 2013. године о годишњим финансијским извјештајима, консолидованим финансијским извјештајима и повезаним извјештајима за одређене врсте предузећа, о измјени Директиве 2006/43/ЕЗ Европског парламента и Савјета и о стављању ван снаге директива Савјета 78/660/ЕЕЗ и 83/349/ЕЕЗ²,
- Директивом 2006/43/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 17. маја 2006. године о законској ревизији годишњих и консолидованих извјештаја, допуни директива 78/660/ЕЕЗ и 83/349/ЕЕЗ и стављању ван снаге Директиве 84/253/ЕЕЗ³ и
- Регулатором (ЕУ) Европског парламента и Савјета бр. 537/2014 од 16. априла 2014. године о посебним захтјевима у вези законске ревизије субјеката од јавног интереса и стављању ван снаге Одлуке Комисије 2005/909/ЕЗ⁴.

Наведени извори права прописују обавезу израде и подношења годишњих финансијских извјештаја и консолидованих извјештаја за одређене групе предузећа. Такође, уводе поједностављена правила за мала и средња предузећа, осигуравају стандардизацију садржаја и форме извјештаја с циљем обезбјеђења компаративности и транспарентности финансијских података, као и пружања поузданих информација о финансијском положају предузећа. Поред тога, прописују правила о законској ревизији годишњих и консолидованих финансијских извјештаја, као и услове за обављање законске ревизије субјеката од јавног интереса.

Детаљан преглед усклађености са одредбама поменутих извора права садржан је у упоредним приказима о усклађености Нацрта закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске са правном тековином ЕУ и праксом и стандардима Савјета Европе.

У домену осталих међународних извора права, обрађивач је Нацртом прописао обавезу примјене аката које доносе међународне организације. Прописи из области рачуноводства и ревизије који се у смислу овог закона примјењују у Републици подразумијевају:

- Међународне рачуноводствене стандарде – МРС⁵,
- Међународне стандарде финансијског извјештавања – МСФИ⁶,
- Међународне стандарде финансијског извјештавања за мале и средње ентитете – МСФИ за МСЕ⁷,
- Међународне стандарде ревизије – МСР⁸,

² Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC.

³ Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council of 17 May 2006 on statutory audits of annual accounts and consolidated accounts, amending Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC and repealing Council Directive 84/253/EEC.

⁴ Regulation (EU) No 537/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on specific requirements regarding statutory audit of public-interest entities and repealing Commission Decision 2005/909/EC.

⁵ International Accounting Standards – IAS.

⁶ International Financial Reporting Standards – IFRS.

⁷ International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized entities – IFRS for SMEs.

⁸ International Standards on Auditing – ISA.

- Међународне стандарде контроле квалитета – МСКК⁹ и са њима повезане ставове и стандарде које је објавио Одбор за међународне стандарде ревизије и услуга увјеравања¹⁰ Међународне федерације рачуновођа¹¹,
- Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор – МРС ЈС¹²,
- Концептуални оквир за финансијско извјештавање,
- Међународне стандарде едукације,
- Међународни етички кодекс за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа.

Доношење предметног закона допринијеће испуњавању обавеза из чл. 50. до 56. ССП-а¹³, које се односе на кретање радника, пословно настањивање, пружање услуга и кретање капитала, као и обавеза из члана 70, које се односи на обавезу усклађивања законодавства са правном тековином ЕУ.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске донесен је 2015. године и ступио је на снагу 24. новембра 2015. године, са измјенама у 2020. години. Предметним законом уређена је област рачуноводства и ревизије која обухвата питања од значаја за организацију и функционисање система књиговодства и рачуноводства, припрему и презентацију финансијских извјештаја, организацију и рад Савјета за рачуноводство и ревизију Републике Српске, ревизију финансијских извјештаја, стицање звања, сертификацију и лиценцирање, као и друга питања од значаја за рачуноводство и ревизију.

Разлози који су определијели предлагача да приступи изради новог закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске садржани су у слjedeћем:

- унапређење квалитета финансијског извјештавања, процеса ревизије финансијских извјештаја и надзора над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора,
- доградња одређених законских рјешења за које су током примјене Закона у пракси уочене одређене недоречености које су довеле до потешкоћа у примјени појединих одредаба закона, те предлагање нових рјешења која треба да омогуће даљи развој области рачуноводства и ревизије,
- даље усклађивање са законодавством ЕУ.

Имајући у виду значај квалитетних финансијских извјештаја, да се велики број корисника ослања на информације из финансијских и ревизорских извјештаја било је неопходно донијети нови Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске, којим су боље и прецизније уређују питања од значаја са област рачуноводства и ревизије, а посебно су детаљно уређени услови за издавање дозвола за рад пружаоцима рачуноводствених услуга, те услуга ревизије, захтјеви у вези са независношћу друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора, захтјеви у вези са организацијом пословања привредних друштава за ревизију, као и одредбе којима се уређује процес

⁹ *International Standard on Quality Control – ISQC.*

¹⁰ *International Auditing and Assurance Standards Board – IAASB.*

¹¹ *International Federation of Accountants – IFAC.*

¹² *International Public Sector Accounting Standards – IPSAS.*

¹³ Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране, и БиХ, с друге стране („Службени гласник БиХ“ – Међународни уговори, број 10/08).

надзора и мјере које се могу изрицати друштвима за ревизију и лиценцираним овлашћеним ревизорима.

Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске је дјелимично усклађен са релевантним директивама Европске уније. Наведено је указало на потребу даље хармонизације домаћег законодавства у овој области са правним тековинама ЕУ. Директива 2013/34/ЕУ представља основ за уређење финансијског извјештавања појединачних и консолидованих финансијских извјештаја привредних друштава у оквиру ЕУ. Директиве између осталог прописују правила и принципе у вези са изработом, презентацијом и објелодањивањем годишњих и консолидованих финансијских извјештаја привредних друштава, критеријуме за разврставање по величини како појединачних субјеката, тако и група које се консолидују, дефинисање изузетака од обавезе сачињавања годишњег извјештаја о пословању за микро и мала правна лица (осим ако се ради о субјектима од јавног интереса), обавезама у вези са нефинансијским извјештајима, као и обавезу законске ревизије.

Област ревизије у ЕУ регулисана је Осмом директивом ЕУ (2006/43/ЕЗ) и Уредбом ЕУ 537/2014. Измјене прописа ЕУ који регулишу ревизију (измјена постојеће директиве и Уредбе) донесени су, прије свега, ради даљег усклађивања правила за обављање законске ревизије на нивоу ЕУ, како би се омогућила већа транспарентност привредних друштава за ревизију и ревизора и јачање њихове независности и објективности у обављању ревизије, као и јачање јавног надзора над лиценцираним овлашћеним ревизорима и привредним друштвима за ревизију који треба да буде независан, те да има одговарајућа овлашћења да изриче санкције. Због изузетног јавног значаја који имају субјекти од јавног интереса, посебне одредбе за законску ревизију субјеката од јавног интереса, прописане су у Директиви 2006/43/ЕЗ, а додатно разрађене у Уредби (ЕУ) број 537/2014.

Најзначајније новине које се предлажу Нацртом закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске су следеће:

1) Јасно дефинисање рачуноводствених правила која правна лица и предузетници који воде двојно књиговодство на обрачунској основи треба да користе у зависности од њихове величине

Примјеном нових критеријума за разврставање правних лица, рачуноводствена правила која примјењују правна лица приликом сачињавања финансијских извјештаја биће утврђена на следећи начин:

а) субјекти од јавног интереса, велика правна лица и правна лица која имају обавезу сачињавања консолидованих финансијских извјештаја – обавезно примјењују Међународне рачуноводствене стандарде, односно Међународне стандарде финансијског извјештавања (МРС/МСФИ);

б) микро, мала и средња правна лица и предузетници – примјењују скраћену, односно поједностављену верзију МСФИ – Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитет (МСФИ за МСЕ). Примјена МСФИ за МСЕ и даље је на добровољној основи, с тим да није примјењив од субјеката из тачке 1) подтачка а). Новина у овом закону јесте регулисање питања континуитета примјене добровољно примјењене рачуноводствене регулативе (најмање пет година од почетка примјене МРС/МСФИ).

С обзиром на добровољну примјену МСФИ за МСЕ, односно могућност да и микро, мала и средња правна лица и даље имају могућности избора примјене МРС/МСФИ код сачињавања годишњих финансијских извјештаја, олакшава се сачињавање консолидованих финансијских извјештаја уколико је ријеч о зависним правним лицима. У том случају, матично и зависно правно лице примјењују исту основу за сачињавање појединачних финансијских извјештаја.

2) Прописивање нових критеријума и нових вриједности за разврставање правних лица и предузетника

У сљедећој табели дати су критеријуми за разврставање правних лица у складу са Нацртом закона:

Критеријум	Микро	Мала	Средња	Велика
Укупна актива	< 350.000 КМ	од 350.000 КМ до 4.000.000 КМ	од 4.000.000 КМ до 20.000.000 КМ	> 20.000.000 КМ
Пословни приход	< 700.000 КМ	од 700.000 КМ до 8.000.000 КМ	од 8.000.000 КМ до 40.000.000 КМ	> 40.000.000 КМ
Просјечан број запослених	< 10	од 10 до 50	од 50 до 250	> 250

У наредној табели приказани су подаци о укупном броју правних лица и предузетника разврстаних на микро, мала, средња и велика правна лица примјеном критеријума прописаних предложеним законом и примјеном критеријума из важећег закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Правна лица према величини	Важећи закон (на основу података из финансијских извјештаја за 2024. год.)	% учешћа	Предложени закон (на основу података из финансијских извјештаја за 2024. год.)	% учешћа
Микро	14.905	64	17.660	76
Мала	6.088	26	4.639	20
Средња	1.414	6	639	3
Велика	743	3	212	1
Укупно	23.150	100	23.150	100

3) Прописивање посебних критеријума за разврставање група правних лица која се састоје од матичног правног лица и зависних правних лица. Основ за дефинисање предметних критеријума јесте Директива 2013/34/ЕУ с тим да је, уважавајући економску снагу пословних субјеката у Републици, као и код разврставања појединачних правних лица, висина дефинисаних критеријума прилагођена.

Критеријум	Мала	Средња	Велика
Укупна актива	< 4.000.000 КМ	4.000.000 КМ до 20.000.000 КМ	> 20.000.000 КМ
Пословни приход	< 8.000.000 КМ	8.000.000 КМ до 40.000.000 КМ	> 40.000.000 КМ
Просјечан број запослених	< 50	50 до 250	> 250

4) Прописивање обавезе састављања извјештаја о одрживости и извјештаја о плаћањима јавном сектору и извјештаја о корпоративном управљању, сагласно захтјевима директива ЕУ, за поједине категорије субјеката од јавног интереса.

Предметни извјештаји, за обвезнике који су дужни да их сачињавају представљању дио извјештаја о пословању.

5) Детаљније уређена питања од значаја за пословање и рад привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора

Нацрт закона посебну пажњу просвећује питању унутрашње организације привредних друштава за ревизију. У том смислу предложене одредбе закона треба да допринесу бољој унутрашњој организацији и организацији рада привредних друштва за ревизију, што треба за резултат да има позитиван утицај на квалитет њиховог рада. Из аспекта усаглашености са важећом регулативом ЕУ, предложеним законским одредбама је детаљно разрађен дио који регулише забрану запошљавања главних ревизорских партнера или лиценцираних овлашћених ревизора, чланова ревизорског тима и других лица која нису лиценцирани овлашћени ревизори, а учествовала су у обављању ревизије.

Даље, организација рада привредних друштава за ревизију би требало да буде таква да допринесе спречавању евентуалних пријетњи по независност привредног друштва за ревизију и ревизора. Тако ни власници (или акционари) у привредном друштву за ревизију, нити њихови руководиоци, не би требало да утичу на обављање ревизије на било који начин којим се доводи у питање независност и објективност лиценцираног овлашћеног ревизора који обавља ревизију у име привредног друштва за ревизију. Поред наведеног, лиценцирани овлашћени ревизори и привредна друштва за ревизију треба да успоставе одговарајуће интерне политике и процедуре у односу на запослене и друга лица која су укључена у процес ревизије у оквиру својих организација како би се обезбиједило поштовање њихових законских обавеза. Циљ тих политика и процедура треба да буде спречавање и отклањање евентуалних пријетњи по независност. Наведене политике и процедуре треба да буду сразмјерне, имајући у виду обим и сложеност активности привредног друштва за ревизију.

Како би се ојачала независност лиценцираних овлашћених ревизора и привредних друштава за ревизију од субјекта ревизије приликом обављања ревизије, лиценцирани овлашћени ревизор или друштво за ревизију и свако физичко лице које је у положају да директно или индиректно утиче на резултат ревизије треба да буду независни од субјекта ревизије и не би требало да буду укључени у процес доношења одлука код субјекта ревизије. Захтјев у погледу независности треба да буде испуњен најмање у периоду који обухватају финансијски извјештаји који су предмет ревизије и у периоду током којег се обавља законска ревизија, до издавања ревизорског извјештаја. Да би се та независност одржала, такође је важно да се води евиденција о свим пријетњама по њихову независност и о механизмима заштите који се користе за ублажавање тих претњи. Осим тога, ако су пријетње њиховој независности, чак и после примјене заштитних механизма којима се те пријетње ублажавају, и даље превише значајне, треба да се повуку или да се уздрже од ревизорског ангажмана.

Питање независности посебно је разрађено и у дијелу који се тиче независности и објективности привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора. Лиценцирани овлашћени ревизори и привредна друштва за ревизију треба да буду независни када обављају ревизије субјекта ревизије и потребно је спријечити сукоб интереса. То значи да не постоји било какав пословни однос или други директни или индиректни однос са привредним друштвом за ревизију или лиценцираним овлашћеним ревизором, који обављају ревизију. То се односи и на чланове ревизорског тима и друга лица која учествују у ревизији. У том смислу и с циљем јачања независности прописане су забране за привредна друштва за ревизију и лиценциране овлашћене ревизоре с циљем спречавања евентуалних сукоба интереса који могу настати по основу пословних активности, учешћа у капиталу и управљању, као и другим

начинима повезаности који могу да наруше независност на релацији ревизор – клијент (субјект ревизије), чиме се појачава принцип независности.

Као и код привредних друштава која пружају рачуноводствене услуге узете су у обзир и активности које је МАНИВАЛ (тијело Савјета Европе које се бави проценом усаглашености националних система за спречавање прања новца и финансирања тероризма држава чланица Савјета Европе са међународним стандардима [ФАТФ]) спроводило у претходном периоду, те се предлаже забрана физичким лицима која су осуђена за кривична дјела против привреде и платног промета, против службене дужности и против правног саобраћаја, као и за свако друго кривично дјело које га чини неподобним за обављање послова рачуноводства да буду оснивачи и власници, као и лица овлашћена за заступање у привредном друштву за ревизију. Такође, предлаже се забрана правним лицима која су у кривичном поступку осуђена правоснажном пресудом за кривична дјела организованог криминала, корупцију, превару или прање новца, као и која су под стечајем или предмет стечајног поступка или су предмет поступка ликвидације, да буду оснивачи и власници у привредном друштву за ревизију.

6) Јасније дефинисање надзора над пословима рачуноводства, надзора над радом правних лица и предузетника регистрованих за пружање рачуноводствених услуга и надзора над привредним друштвима за ревизију и лиценцираним овлашћеним ревизорима

Пореска управа је и даље надлежна за надзор код правних лица и предузетника, у дијелу рачуноводствених послова, те сачињавања, презентације и предаје финансијских извјештаја. Новина у односу на важеће законско рјешење јесте приједлог да се надлежност да врши надзор код правних лица и предузетника у дијелу извршавања обавезе ревизије финансијских и консолидованих финансијских извјештаја и предаје извјештаја о њиховој ревизији у Регистар додијели Министарству. Предметни надзор Министарство би вршило приликом спровођења надзора над радом привредних друштава за ревизију с обзиром на то да су дужна да извјештавају Министарство о закљученим уговорима о ревизији као и да достављају податке о извршеним ревизијама финансијских/консолидованих извјештаја.

7) Јачање система надзора над привредним друштвима за ревизију и лиценцираним овлашћеним ревизорима

Нацртом закона је дефинисано да је надзор над радом лиценцираних овлашћених ревизора и привредних друштава за ревизију и даље у надлежности Министарства финансија, чиме се, по мишљењу предлагача, обезбјеђује већи степен независности контроле.

Послове надзора привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора обавља Министарство, с тим што је дио активности у вези са јавним надзором делегиран Савјету за рачуноводство и ревизију Републике Српске. С тим у вези, Министарство финансија је овлашћено да спроводи поступак надзора над субјектима надзора, те да предузима одговарајуће мјере надзора да би се уклониле и казнилe незаконитости утврђене у поступку надзора, издаје и одузима одобрења за рад овлашћеним ревизорима и друштвима за ревизију и води одговарајуће регистре. Предложена је допуна текста Закона да би се детаљније уредио овај сегмент са нагласком на мјере које ће Министарство изрицати у поступку надзора. Да би се надзор могао квалитетно спроводити и одговорити захтјевима постављеним овим законом, предложено је да најмање једно овлашћено лице које спроводи надзор мора бити овлашћени ревизор са најмање три године практичног искуства у обављању законске ревизије, не смије бити запослено или у другом односу сукоба интереса са друштвом за ревизију које је предмет надзора, те да је протекла најмање једна година од датума престанка њиховог запослења или другог облика повезаности у друштву за ревизију.

Унапријеђен је систем санкција који треба дестимулативно да дјелује и спријечи будућа понашања која би угрожавала објективно и квалитетно пружање ревизорских услуга. Нове мјере надзора које се предлажу, поред већ постојећих законом дефинисаних мјера надзора (отклањање незаконитости, условно одузимање дозволе и одузимање дозволе), и које могу бити изречене привредном друштву за ревизију су препорука, којом се налаже отклањање утврђених неправилности и мјера привременог одузимања дозволе за рад, док је нова мјера која се може изрећи лиценцираном овлашћеном ревизору – опомена, поред већ постојећим законом дефинисаних мјера условног одузимања дозволе и одузимања дозволе – лиценце.

При изради овог закона водило се рачуна о чињеници да се он доноси, прије свега, због неопходности усклађивања са релевантним Директивама ЕУ, да се њиме побољшава квалитет корпоративног финансијског извјештавања и не увећавају трошкови финансијског извјештавања обвезника примјене овог закона, осим уколико је то нужно, као и да Закон треба да допринесе унапређењу квалитета рада друштава за ревизију и повјерења у ревизорске извјештаје, што ће имати позитиван утицај на све привредне субјекте, државне органе и институције, као и на стране и домаће инвеститоре.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Глава I – Основне одредбе (чл. 1–11), садржи одредбе којима се утврђује предмет уређивања овог закона, као и одредбе којима се дефинишу основни појмови, обвезници примјене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, као и разврставање група правних лица, дефинисање субјеката од јавног интереса и др.

У члану 1. дефинише се предмет уређивања овог закона, који се односи на област рачуноводства и ревизије, а која обухвата питања од значаја за организацију и функционисање система књиговодства и рачуноводства, припрему и презентацију финансијских извјештаја, организацију и рад Савјета за рачуноводство и ревизију Републике Српске, ревизију финансијских извјештаја, стицање звања, сертификацију и лиценцирање, као и друга питања од значаја за рачуноводство и ревизију.

У члану 2. дате су поједине дефиниције како би се олакшала примјена закона, али и ради усклађивања са дефиницијама из Директиве 2013/34/ЕУ (додате су нове дефиниције – матично правно лице, зависно правно лице, повезана правна лица, група, пословни приход и др.). Такође, садржане су и дефиниције главних појмова које су усаглашене са дефиницијама садржаним у Осмој директиви ЕУ – Директива 2006/43/ЕС (у даљем тексту: Директива о ревизији), као и са њеним измјенама. Закон дефинише појмове као што су: законска ревизија, привредно друштво за ревизију, овлашћени ревизор, лиценцирани овлашћени ревизор, ревизор групе, мрежа, повезано друштво привредног друштва за ревизију и др.

Чл. 3. и 4. дефинисани су прописи из области рачуноводства и ревизије који се у смислу овог закона примјењују у Републици. Предложеним чланом 4. прецизира се примјена стандарда у смислу да се примјењују преведени стандарди, чему претходи одлука о датуму почетка њихове примјене.

Чланом 5. дефинисано је на кога се односе одредбе овог закона. Обвезници примјене закона су сва правна лица, на начин како су дефинисана овим законом, укључујући и организационе дијелове правних лица са сједиштем изван Републике, ако се посредством тих организационих јединица остварује приход у Републици. Када је ријеч о организационим дијеловима правних лица са сједиштем изван Републике треба имати у виду да екстерни финансијски извјештаји (биланс стања, биланс успјеха и др.), по својој суштини и намјени представљају извјештаје на нивоу правног лица као цјелине.

Када је ријеч о дијеловима правних лица (пословницама, подружницама, пословним јединицама и сл.), форма, садржај и правила припреме интерних финансијских извјештаја, односно извјештаја на нивоу организационих дијелова, првенствено зависи од одлуке управе правног лица у погледу начина и нивоа праћења пословања тих организационих дијелова. У том смислу, обавеза пословних јединица јесте успостављање одговарајућих пословних евиденција (пословне књиге), засноване на вјеродостојним књиговодственим исправама, на основу којих овлашћени порески органи могу да изврше контролу пословања с циљем провјере законитости, из аспекта релевантних прописа. Садржај, форма, начин вођења и одлагања, рокови чувања итд. наведених пословних књига и евиденција треба да буду усклађени са захтјевима Закона и евентуално неким другим прописима, укључујући и пореске прописе.

Такође, одредбе овог закона се на одговарајући начин односе и на кориснике прихода буџета Републике, буџета општина, градова и фондова, с обзиром на то да је пословање буџетских корисника уређено другим прописима, па се све одредбе овог закона не могу односити на исте (као што су одредбе које прописују ревизију и сл.).

Чланом 6. прописана је обавеза успостављања двојног књиговодства код предузетника који остваре приход у већем износу од прописаног прага, што раније није било законска материја. Сви предузетници који остваре укупан наплаћени приход у посљедњем пореском периоду већи од 500.000 КМ обавезни су да своје пословне књиге воде у складу са овим законом, по систему двојног књиговодства на обрачунској основи.

Чланом 7. прописана је обавеза правних лица да воде пословне књиге, припремају и презентују финансијске извјештаје, као и нефинансијске извјештаје, те врше ревизију финансијских извјештаја у складу са овим законом и другим одговарајућим прописима.

Чланом 8. утврђени су критеријуми за разврставање правних лица и предузетника према њиховој величини на сљедеће категорије: микро, мала, средња и велика правна лица. У овом члану су урађене одређене измјене у односу на постојећи закон ради усклађивања са релевантном Директивом 2013/34/EУ, а односе се на сљедеће:

- не користи се просјечна вриједност пословне имовине, већ вриједност укупне билансне активе утврђене на дан сачињавања годишњег финансијског извјештаја,
- не користи се вриједност укупног прихода, већ укупног годишњег пословног прихода,
- код разврставања у категорију микроправних лица довољно је да правно лице или предузетник не прелазе најмање два прописана критеријума за разлику од важећег услова према којем је потребно да буду испуњена сва три прописана критеријума.

Утврђена величина се користи за наредну пословну годину, осим уколико се ради о новооснованим правним лицима, односно предузетницима. С обзиром на малу економску снагу пословних субјеката у Републици, која није упоредива са пословним субјектима коју послују у Европској унији, висина дефинисаних критеријума морала је да буде прилагођена. С обзиром на наведено, потпуно усклађивање са предметном одредбом Директиве није могуће јер би већина субјеката била сврстана у микро и мала правна лица, чим би био знатно смањен значај финансијског извјештавања. Као и раније банке, микрокредитна друштва, штедно-кредитне задруге, осигуравајућа друштва, лизинг друштва, друштва за управљање инвестиционим фондовима, инвестициони фондови, добровољни пензијски фондови, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, берзе, брокерско-дилерска друштва, факторинг друштва и друге финансијске организације се у смислу овог закона сматрају великим правним лицима независно од прописаних критеријума на основу којих се врши разврставање.

Чланом 9. дефинисани су критеријуми за разврставање група правних лица сагласно захтјевима Директиве 2013/34/EУ. Основ за дефинисање предметних критеријума за разврставање, као и код појединачних субјеката, јесте Директива

2013/34/EУ, с тим да се и код разврставања група правних лица морала узети у обзир чињеница да економска снага пословних субјеката у Републици није упоредива са субјектима који послују у Европској унији, те је висина дефинисаних критеријума морала да буде прилагођена. У постојећем Закону нису дефинисани критеријуми за разврставање група правних лица.

У члану 10. Закон уређује и дефинише субјекте од јавног интереса који, у смислу овог закона, обухватају правна лица чијим се хартијама од вриједности тргује или се врши припрема за њихово емитовање на организованом тржишту хартија од вриједности, банке, микрокредитна друштва, штедно-кредитне задруге, друштва за осигурање, лизинг друштва, берзе, брокерско-дилерска друштва и друге финансијске организације, јавна предузећа, дефинисана у складу са прописима којима се уређује пословање и управљање јавним предузећима и сва правна лица од посебног значаја за Републику, независно од њихове правне форме и облика организовања. Директива 2013/34/EУ дефинише субјекте од јавног интереса на начин да они обухватају предузећа на која се примјењује законодавство државе чланице и чији су преносиви вриједносни папири уврштени за трговање на уређеном тржишту било које државе чланице, која су кредитне институције, осигуравајућа друштва, као и друштва која су државе чланице именовале субјектима од јавног интереса, на примјер субјекте који су због природе свог пословања, своје величине или броја запослених од великог јавног значаја. Приликом одређивања субјеката од јавног интереса искоришћена је могућност да држава чланица, поред обавезних субјеката од јавног интереса, сама одреди и друге субјекте од јавног интереса који су од значаја за Републику, независно од њихове правне форме и облика организовања, о чему одлуку може донијети Влада Републике Српске на приједлог надлежног министарства.

Чланом 11. уређују се питања у вези са примјеном Међународних стандарда финансијског извјештавања (МРС/МСФИ), као и примјену Међународног стандарда финансијског извјештавања за мале и средње ентитете (МСФИ за МСЕ).

МСФИ за МСЕ успоставља посебан оквир финансијског извјештавања, прилагођен могућностима и потребама финансијског извјештавања ентитета који немају јавну одговорност, а објављују финансијске извјештаје опште намјене за екстерне кориснике. Чињенице да је МСФИ за МСЕ вишеструко мањег обима од пуних МРС/МСФИ, да је његова примјена реално могућа уз испуњење значајно једноставнијих, рационалнијих и сврсисходнијих имплементационих захтјева, да је прилагођен потребама малих и средњих правних лица, те да је ријеч о скупу претежно традиционалних рачуноводствених начела и принципа, требало би да утиче на привредне и друге субјекте у Републици Српској, да се добровољно одлуче за примјену МСФИ за МСЕ. Дати стандард није примјењив од великих правних лица, правних лица која имају обавезу сачињавања консолидованих финансијских извјештаја и правних лица која су субјекти од јавног интереса независно од њихове величине, односно та правна лица су дужна да примјењују МРС/МСФИ. Дакле, примјена МСФИ за МСЕ је и даље на добровољној основи, изузев напријед наведених.

Сви пословни субјекти имају могућност да своје финансијске извјештаје сачињавају у складу са захтјевима пуних МРС/МСФИ, што је нарочито значајно код оних правних лица која су зависна правна лица и која за потребе сачињавања консолидованих годишњих финансијских извјештаја примјењују МРС/МСФИ.

Како би се обезбједио континуитет у примјени релевантне регулативе, прописна је обавеза за сва правна лица која се определиле за примјену МРС/МСФИ да су дужни да их примјењују у континуитету, најмање пет година од почетка примјене.

Глава II – Организација система рачуноводства и књиговодства (чл. 12–27) садржи одредбе којима се утврђују правила у вези са организацијом система

књиговодства и рачуноводства, питања од значаја за рад правних лица и предузетника за обављање рачуноводствених послова, а уређују се и питања која се тичу рачуноводствених исправа, као и рокови достављања и књижења рачуноводствених исправа, попис имовине и обавеза, те усаглашавање потраживања и обавеза.

У складу са чланом 12. правна лица, односно предузетници доносе опште акте којима се уређују питања од значаја за успостављање и функционисање система књиговодства и рачуноводства.

Чл. 13. и 14. уређују се књиговодствене исправе. Књиговодствена исправа је писани документ у материјалном или електронском облику о насталом пословном догађају којим су обухваћени сви подаци неопходни за књижење у пословним књигама, потписан од лица која су овлашћена за сачињавање и контролу књиговодствених исправа, те су уређени рокови за достављање и књижење рачуноводствених исправа.

У члану 15. уређују се врсте пословних књига (дневник, главна књига и помоћне књиге).

У члану 16. уређен је начин вођења пословних књига. Прописан је период за који се пословне књиге воде (пословна година једнака календарској, осим у случајевима прописаним овим законом када пословна година може да буде различита од календарске). Такође, дефинисано је да пословна година може бити краћа од дванаест узастопних календарских мјесеци у случајевима оснивања и престанка пословања правног лица или предузетника, статусне промјене, промјене пословне године у складу са овим законом, те отварања и закључења стечајног или ликвидационог поступка.

У члану 17. прописано је да правно лице, односно предузетник општим актом уређује школску спрему, радно искуство и остале услове за лице у радном односу које обавља рачуноводствене послове. Сва лица која сачињавају финансијске извјештаје морају да буду квалификована лица која у смислу овог закона подразумевају лица која посједују лиценцу сертификованог рачуноводног техничара (СРТ) или сертификованог рачуновође (СР). С обзиром на то да у рачуноводној професији постоје два звања СРТ и СР која се разликују у погледу услова који се захтијевају за свако од наведених звања, имајући у виду измијењене критеријуме за класификацију правних лица и предузетника, који су повећани, што значи да ће један број субјеката прећи у нижу категорију разврставања, предлаже се да лица за звањем СРТ могу да сачињавају финансијске извјештаје за микро и мала правна лица. С обзиром на то да се ради о значајној промјени како би се олакшао прелазак и примјена, омогућено је да лице које посједује лиценцу СРТ може сачињавати и потписивати финансијске извјештаје и за сва остала правна лица и предузетнике, односно за оне који су разврстани у категорију средњих и великих правних лица у периоду од пет обрачунских периода од дана ступања на снагу овог закона, рачунајући од финансијских извјештаја који се сачињавају за обрачунски период који почиње 1. јануара 2026. године или касније.

У члану 18. уређује се питање повјеравања вођења пословних књига и сачињавања финансијских извјештаја. Прописано је да вођење пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја правно лице, односно предузетник може повјерити уговором искључиво привредном друштву или предузетнику, са сједиштем у Републици, регистрованим за пружање рачуноводствених услуга или пословној јединици правног лица са сједиштем изван Републике регистрованој за пружање рачуноводствених услуга који су уписани у одговарајући регистар који води Министарство. Изузетак од ове обавезе постоји када повезана правна лица уговором повјере вођење пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја свом повезаном правном лицу са сједиштем у Републици, чиме се олакшава вођење пословних књига код повезаних правних лица, и с тим у вези смањују трошкови. Повезана правна лица, у смислу овог члана, су било која два или више правних лица у

оквиру групе (матична и зависна), при чему је основ повезаности (контроле) учешће у капиталу. Дакле, повезана правна лица могу да вођење пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја повјере свом повезаном правном лицу, које не мора да има регистровану претежну дјелатност за пружање рачуноводствених услуга и не треба да буде уписано у одговарајући регистар који води Министарство. Детаљније су уређени услови које правна лица и предузетници за пружање рачуноводствених услуга, као и пословне јединице правног лица са сједиштем изван Републике регистроване за пружање рачуноводствених услуга морају испунити, поступак уписа и брисања и начин вођења одговарајућих регистара лица која пружају рачуноводствене услуге.

Члан 19. детаљније уређује опште услове које морају да испуњавају правна лица и предузетници, као и пословне јединице правног лица са сједиштем изван Републике који желе да се баве пружањем рачуноводствених услуга трећим лицима, у оквиру своје регистроване дјелатности. Правна лица и предузетници, те пословне јединице правног лица са сједиштем изван Републике који се определиле за пружање рачуноводствених услуга, дјелатности у оквиру шифре 69.20 – Рачуноводствене, књиговодствене и ревизорске дјелатности; дјелатности савјетовања које се односе на порез, морају регистровати као претежну дјелатност. Измјена је извршена тако да правно лице које нема претежну дјелатност 69.20 не може да оснује посебну пословну јединицу с обзиром на то да се наведено није показало као одговарајуће рјешење и није довело до професионализације ових услуга. У складу са предложеном одредбом, као и одредбама закона којим се уређује предузетничка дјелатност, предузетници који се буду бавили пружањем рачуноводствених услуга трећим лицима, у оквиру своје претежне дјелатности, ту дјелатност ће и даље моћи обављати као основно, допунско или додатно занимање, при чему обавеза заснивања радног односа на пуно радно вријеме са квалификованим лицем постоји за предузетнике који имају регистровану дјелатност као додатно занимање, односно за основно занимање уколико сам предузетник није квалификовано лице. Потребно је имати у виду и све остале претходне услове које предузетници морају да испуњавају, а тичу се њиховог радно-правног статуса, као што је нпр. обавеза предузетника који жели да предузетничку дјелатност обавља као допунско занимање да буде запослен на пуно или непуну радно вријеме и сл. Поред тога, с обзиром на то да предузетник који се региструје у виду додатног занимања може и личним радом обављати дјелатности за које је регистрован, те да је одлука да ли ће предузетник који је регистрован у виду додатног занимања бити искључиво власник или и власник и радник, у домену пословне политике самог предузетника, задржано је постојеће рјешења да сви предузетници који дјелатност обављају као додатно занимање морају у радном односу на пуно радно вријеме имати квалификовано лице. С обзиром на све наведено, обављање предузетничке дјелатности у виду додатног занимања представља начин обављања предузетничке дјелатности, у којем предузетник нема обиљежје samozапосленог лица, него је у својству власника ове индивидуално организоване форме, који може и не мора личним радом обављати дјелатности, те се овим законом и даље предлаже обавеза заснивања радног односа на пуно радно вријеме са квалификованим лицем.

У члану 20. прописана је обавеза Министарства да успостави и води Регистар привредних друштава за пружање рачуноводствених услуга и Регистар предузетника за пружање рачуноводствених услуга, а сва питања од значаја за упис у наведене регистре уређују се правилником који доноси министар финансија.

У члану 21. прописани су услови и поступак за упис привредних друштава као и пословних јединица правних лица са сједиштем изван Републике у Регистар привредних друштава за пружање рачуноводствених услуга, промјене у подацима који се воде у Регистру и издавање рјешења. Узете су у обзир и активности које је МАНИВАЛ (тијело

Савјета Европе које се бави процјеном усаглашености националних система за спречавање прања новца и финансирања тероризма држава чланица Савјета Европе са међународним стандардима [ФАТФ]) спроводио у претходном периоду, те се предлаже забрана физичким лицима која су осуђена за кривична дјела против привреде и платног промета, против службене дужности и против правног саобраћаја, као и за свако друго кривично дјело које га чини неподобним за обављање послова рачуноводства да буду оснивачи и власници, као лица овлашћена за заступање у правним лицима која се баве пружањем рачуноводствених услуга. Такође, предлаже се забрана правним лицима која су у кривичном поступку осуђена правоснажном пресудом за кривична дјела организованог криминала, корупцију, превару или прање новца, као и која су под стечајем или су предметом стечајног поступка или предметом поступка ликвидације да буду оснивачи и власници правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга.

У члану 22. прописани су услови и поступак за уписа у Регистар предузетника за пружање рачуноводствених услуга. Министарство, по службеној дужности, електронским путем од надлежних органа преузима податке који су неопходни за успостављање и вођење Регистра предузетника за пружање рачуноводствених услуга и доноси рјешење о упису у Регистар предузетника.

У члану 23. прописују се случајеви у којима ће се правно лице, пословна јединица правних лица са сједиштем изван Републике, односно предузетник за пружање рачуноводствених послова брисати из одговарајућих регистара.

У члану 24. прописан је правни основ да министар финансија подзаконским актом уреди садржај и начин вођења Регистра предузетника и Регистра привредних друштава и сва питања од значаја за вођење ових регистара.

Чланом 25. прописано је да контни оквир и садржину рачуна у контном оквиру за сва правна лица и предузетнике прописује министар финансија, док се детаљан контни план прописује општим актом правног лица, односно предузетника, а који мора бити усаглашен са прописаним контним оквиром. Изузетно од наведеног, контни план за кориснике прихода буџета Републике, општина и градова и фондова прописује министар финансија. Контни оквир који прописује министар финансија за сва правна лица се прописује на нивоу синтетичких рачуна и структуриран је по пирамидалном принципу, при чему се на врху пирамиде налази класа рачуна (означена једном цифром) којом је обухваћена нека од основних рачуноводствених категорија, која се затим, од врха према дну, рашчлањује на групе (двје цифре) и синтетичке рачуне (три цифре). Аналитички рачуни (четири или више цифара) прописују се општим актом правног лица, односно предузетника и мора бити усаглашен са прописаним контним оквиром.

Чланом 26. прописује се начин и обавеза правних лица и предузетника да врше попис имовине и обавеза на почетку пословања, као и најмање једном годишње, са стањем на дан када се завршава пословна година или неки други обрачунски период у складу са овим законом. Правилник којим се уређује начин и рокови вршења пописа и усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза прописује министар финансија.

Предлаже се изузетак од редовног годишњег пописа за вршење пописа средстава, као што су књиге, филмови, архивска грађа и слично, с тим да тај период не може бити дужи од рока за спровођење обавезне редовне ревизије наведене грађе, која је прописана одговарајућим материјалним прописима. Такође, у односу на постојеће рјешење, предлаже се изузетак у смислу да попис имовине није неопходан код промјене цијена производа и робе уколико се у књиговодственим евиденцијама могу обезбиједити подаци о количини и вриједности производа и робе на залихи.

Чланом 27. регулисано је питање усаглашавање обавеза и потраживања које је неопходно за израду истинитих и фер годишњих финансијских извјештаја, те обавеза правног лица да одговори на конфирмацију овлашћеног ревизора и објелодањивање неусаглашених потраживања и обавеза.

Глава III – Финансијски извјештаји и нефинансијско извјештавање (чл. 28–39) садржи одредбе којима се уређује материја у вези са начином сачињавања и врстама финансијских извјештаја (финансијски и консолидовани финансијски извјештаји), као и питања у вези са обавезом састављања годишњег извјештаја о пословању правног лица, консолидованог извјештаја о пословању правних лица, извјештаја о корпоративном управљању, извјештаја о плаћањима јавном сектору, извјештаја о одрживости и др.

Параграфом 9.3. Директиве 2013/34/EУ предвиђено је да се образац, номенклатура и терминологија ставки у Билансу стања и Билансу успеха, којим претходе арапски бројеви, прилагођавају ако то захтијева посебна природа одређеног привредног друштва. Државе чланице могу затражити таква усклађивања за привредна друштва која чине дио неког посебног привредног сектора. Имајући у виду наведено, предвиђено је да министар финансија прописује посебне обрасце финансијских извјештаја за сва правна лица и предузетнике. Посебни контни оквири и обрасци финансијских извјештаја, прилагођени су конкретним дјелатностима различитих категорија правних лица (привредна друштва, банке, друштва за осигурање, инвестициони фондови и сл.).

Чланом 28. детаљније је уређено питање промјене извјештајног периода, када је ријеч о зависним правним лицима, чије матично правно лице са сједиштем у иностранству има пословну годину различиту од календарске године. Наиме, ова правна лица и даље имају могућност да финансијске извјештаје сачињавају за период који је различит од календарске године, уз претходно одобрење министра финансија, у складу са законом прописаним условима који су сада прецизније дефинисани. Такође, како би се обезбиједио континуитет прописана је обавеза зависног правног лица да тако одобрену пословну годину (различиту од календарске године) примјењује у континуитету, најмање пет година од почетка примјене пословне године различите од календарске. Такође, код промјене извјештајног периода (пословне године различите од календарске) регулисано је и поступање са периодом који није обухваћен посљедњим сачињеним и презентованим годишњим финансијским извјештајем.

У односу на важеће законско рјешење не прописује се обавеза сачињавања ванредног финансијског извјештаја у случају промјене правне форме пословног субјекта. Економска теорија у оквиру теорије специјалних биланса обухвата и сачињавање биланса на дан промјене правне форме правног лица. Према прописима који регулишу пословање привредних друштава, прије свега, Закону о привредним друштвима, Закону о тржишту хартија од вриједности, Закону о регистрацији пословних субјеката није прописано да се на дан промјене правне форме сачињавају финансијски извјештаји. Из економског аспекта посматрано, не долази до прекида пословног континуитета, нити преноса имовине и обавеза, нема формалне ликвидације правног лица, већ се имовина и обавезе у неизмијењеном износу преносе са предузећа старе правне форме на исто предузеће нове правне форме. Уз пријаву за упис промјене облика пословног субјекта прилаже се одлука скупштине, односно другог органа пословног субјекта о промјени облика, а у случају промјене отвореног акционарског друштва у друштво са ограниченом одговорношћу, ортачко или командитно друштво, уз пријаву се прилаже и рјешење Комисије за хартије од вриједности, односно не захтијева се достављање финансијских извјештаја сачињених на дан промјене правне форме. У том смислу и овим законом се не тражи сачињавање посебних финансијских извјештаја у случају промјене правне форме привредног друштва.

Овим чланом се уређује и обухват сета финансијског извјештаја. Правна лица разврстана у категорију микроправних лица и предузетници, који пословне књиге воде по систему двојног књиговодства на обрачунској основи, уколико су разврстани у категорију микро или малих правних лица финансијски извјештај презентују кроз Биланс стања, Биланс успјеха и Напомене уз финансијске извјештаје. Предузетници разврстани у категорију средњих и великих правних лица финансијски извјештај презентују кроз Биланс стања, Биланс успјеха, Биланс токова готовине и Напомене уз финансијске извјештаје. Осим наведеног предлаже се колективна одговорност лица овлашћеног за заступање које је уписано у одговарајући регистар, органа управљања и надзорног органа правног лица у складу са законом, односно предузетника, који дјелујући у оквиру надлежности које су им законом и интерном регулативом правног лица, односно предузетника додијелени, за истиниту и фер презентацију годишњег финансијског извјештаја и годишњег извјештаја о пословању, односно консолидованог финансијског извјештаја и консолидованог годишњег извјештаја о пословању.

У члану 29. прописује се обавеза сачињавања консолидованих финансијских извјештаја.

У члану 30. уређује се изузеће од обавезе састављања консолидованих финансијских извјештаја како би се ова материја ускладила са Директивом 2013/34/ЕУ.

Чланом 31. прописана је обавеза министра финансија да донесе правилнике којим се уређује садржина и форма финансијских извјештаја који се сачињавају и презентују у складу са овим законом.

Чланом 32. прописана је обавеза вођења пословних књига и сачињавања и презентовања финансијских извјештаја, нефинансијских извјештаја и других финансијских информација од лица на која се односе одредбе овог закона у новчаној јединици и на језику који је у службеној употреби у Републици Српској.

Ради усаглашавања са Директивом 2013/34/ЕУ прописано је сачињавање извјештаја о корпоративном управљању, извјештаја о плаћању јавном сектору, те извјештаја о одрживости. Наведене извјештаје ће обвезници њиховог сачињавања достављати у оквиру годишњег, односно консолидованог извјештаја о пословању (чл. 33. до 39).

У глави IV. Чување књиговодствених исправа, пословних књига, финансијских и нефинансијских извјештаја (чл. 40. и 41) уређује се начин и рокови чувања рачуноводствених исправа, пословних књига и финансијских и нефинансијских извјештаја.

У глави V. Достављање финансијских извјештаја и документације уз финансијске извјештаје, уређује се материја која се односи на достављање и објављивање годишњих и консолидованих финансијских извјештаја, те друге законом прописане документације Агенцији.

Чланом 42. прописана је обавеза и рокови подношења финансијских извјештаја у Регистар који се води код Агенције. Детаљније је уређено питање рокова за достављање финансијских извјештаја за правна лица која примјењују пословну годину која је различита од календарске. Осим наведеног, новина су и одредбе које прецизније уређују питање достављања финансијских извјештаја буџетских корисника у Регистар. Наиме, систем финансијског извјештавања буџетских корисника се заснива на два низа финансијских извјештаја. Један од њих су финансијски извјештаји које припремају сви буџетски корисници појединачно, а ради се о различитим прегледима прихода, расхода, имовине, обавеза и др. Други низ чине финансијски извјештаји опште намјене (консолидовани) за Републику, јединице локалне самоуправе и фондове обавезног социјалног осигурања који се припремају у складу са МРС ЈС. Овај други низ финансијских извјештаја, који се припрема годишње, осим класичног сета финансијских

извјештаја (биланс стања, биланс успјеха, извјештаја о промјенама нето имовине, извјештај о токовима готовине и напомене уз финансијске извјештаје) припремљених као категоријама признатим на принципима обрачунског основа рачуноводства обухвата и буџетске финансијске извјештаје (ПИБ – Периодични извјештај о извршењу буџета), као и финансијске извјештаје по рачуноводственим фондовима (ПИФ – Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима). Годишњи финансијски извјештаји корисника прихода буџета Републике, општине, градова и фондова сачињавају се и предају надлежном министарству, општини, граду или фонду на обрасцима, у роковима и на начин прописан Правилником о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општине, градова и фондова. Консолидовани годишњи финансијски извјештај корисника прихода буџета Републике, консолидовани годишњи финансијски извјештај корисника буџета општине и градова и годишњи финансијски извјештај фондова који нису укључени у буџет и ГКТ Републике, Министарство финансија и надлежне службе јединица локалне самоуправе и фондова треба да достављају у Регистар, који води Агенција.

У складу са наведеним, у Регистар финансијских извјештаја достављају се следећи финансијски извјештаји:

- Консолидовани годишњи финансијски извјештај корисника буџета Републике,*
- Годишњи (консолидовани) финансијски извјештаји општине/града и*
- Годишњи финансијски извјештаји фондова обавезног социјалног осигурања (Фонд здравственог осигурања Републике Српске, Јавни фонд за дјечију заштиту, Завод за запошљавање и Фонд солидарности за дијагностику и лијечење обољења, стања и повреда дјеце у иностранству).*

Чланом 43. прописује се обавеза достављања документације уз финансијске извјештаје у Регистар. Документација која се поред финансијских, односно консолидованих финансијских извјештаја доставља у Регистар обухвата одлуку или други одговарајући акт надлежног органа о усвајању финансијског, односно консолидованог финансијског извјештаја, годишњи извјештај о пословању, који за обвезнике из чл. 34, 36. и 38. овог закона треба да обухвати Извјештај о корпоративном управљању, Извјештај о плаћањима јавном сектору и Извјештај о одрживости, Консолидовани годишњи извјештај о пословању, који за обвезнике из чл. 37. и 39. овог закона треба да обухвати Консолидовани извјештај о плаћањима јавном сектору и Консолидовани извјештај о одрживости, те ревизорски извјештај, уколико је прописана обавеза ревизије финансијских, односно консолидованих финансијских извјештаја. Документација се доставља најкасније до краја јуна, односно до краја јула, у зависности о томе да ли је ријеч о документацији која је везана уз појединачне или консолидоване финансијске извјештаје.

У чл. 44. и 45. утврђена је обавеза Агенције да податке из финансијских извјештаја обради на начин подесан за оцјену имовинског, приносног и финансијског положаја правних лица и предузетника који воде двојно књиговодство. Основни подаци из финансијских извјештаја ће бити доступни јавности без накнаде, на званичној интернет страници Агенције. Прописује се обавеза Агенције да, на основу података из обрађених финансијских извјештаја, омогући креирање збирних и појединачних анализа и извјештаја о имовинском, приносном и финансијском положају правних лица и предузетника. Појединачне анализе и извјештаји би се креирали на интернет страници Агенције за потребе републичких органа и органа јединица локалне самоуправе.

Глава VI – Ревизија финансијских извјештаја (чл. 46. до 77) уређују се сва питања од значаја за ревизију финансијских извјештаја, обвезници ревизије, као и сам процес ревизије.

Чланом 46. уређује се начин обављања ревизије финансијских извјештаја и обвезници ревизије. Ревизија финансијских извјештаја се обавља у складу са овим законом, подзаконским актима који се доносе у складу са овим законом, МСР, Међународним стандардом контроле квалитета, као и Међународним етичким кодексом за професионалне рачуновође. Прописани су обвезници ревизије који обухватају финансијске извјештаје субјеката од јавног интереса, финансијске извјештаје правних лица и предузетника разврстаних у категорију великих и средњих правних лица. Ревизија је обавезна и за матична правна лица која сачињавају консолидоване финансијске извјештаје. Важећим Законом је прописана обавеза ревизије финансијских извјештаја за субјекте од јавног интереса и финансијске извјештаје правних лица разврстаних у категорију великих правних лица. С обзиром на то да су кориговани критеријуми за разврставање правних лица, тако да ће један дио правних лица која су раније била разврстана у велика сада прећи у категорију средњих правних лица уводи се обавеза ревизије и за правна лица разврстана у категорију средњих правних лица. Ова друштва имају значајну имовину и обавезе, приходе и расходе, те обавезна ревизија њихових финансијских извјештаја треба да допринесе повећању квалитета информација у овим извјештајима. Наведено би имало ефекат на већу усклађеност финансијских извјештаја са важећим оквиром за припрему и њихову презентацију, фер, објективан и истинит приказ имовине, обавеза и оствареног пословног резултата, те поштовање регулативе која се односи на ова правна лица. Пословни субјекти са већим износом имовине и прихода имају и већу друштвену одговорност према повјериоцима, држави, власницима, запосленима и др.

Увођењем обавезе ревизије за средња правна лица процјена је да ће доћи до повећања обвезника ревизије финансијских извјештаја за око 100 субјеката (од укупно око 850 обвезника ревизије финансијских извјештаја по основу величине правног лица, односно предузетника).

Чланом 47. уређено је ко може да обавља ревизију финансијских извјештаја. Ревизију финансијских извјештаја врше привредна друштва за ревизију која посједују дозволу за рад издату од Министарства. У односу на постојећи Закон, прописује се услов да привредна друштва за ревизију као основну (претежну) дјелатност морају да имају регистровану дјелатност за пружање услуга ревизије (шифра дјелатности која обухвата услуге ревизије).

Као и код привредних друштава која пружају рачуноводствене услуге узете су у обзир и активности које је МАНИВАЛ (тијело Савјета Европе које се бави процјеном усаглашености националних система за спречавање прања новца и финансирања тероризма држава чланица Савјета Европе са међународним стандардима [ФАТФ]) спроводио у претходном периоду, те се у члану 48. предлаже забрана физичким лицима која су осуђена за кривична дјела против привреде и платног промета, против службене дужности и против правног саобраћаја, као и за свако друго кривично дјело које га чини неподобним за обављање послова ревизије да буду оснивачи и власници, као и лица овлашћена за заступање у привредном друштву за ревизију. Такође, предлаже се забрана правним лицима која су у кривичном поступку осуђена правоснажном пресудом за кривична дјела организованог криминала, корупцију, превару или прање новца, као и која су под стечајем или предмет стечајног поступка или су предмет поступка ликвидације, да буду оснивачи и власници у привредном друштву за ревизију.

У члану 49. прописује се да ревизију могу да обављају друштва за ревизију која имају у радном односу, са пуним радним временом, запосленог најмање једног лиценцираног овлашћеног ревизора. Осим обавезног запошљавања минимално једног лиценцираног овлашћеног ревизора, привредно друштво за ревизију мора у радном односу на пуно радно вријеме да има два или три лиценцирана овлашћена ревизора,

уколико обавља ревизију код више од десет, односно 20 субјеката од јавног интереса чији пословни приходи прелазе прописане прагове. Лиценцирани овлашћени ревизори морају да буду у радном односу у привредном друштву за ревизију или да су ангажовани од привредног друштва за ревизију на основу уговора о ангажману, који мора да садржи прописане елементе.

Одредбама чл. 50. до 53. дефинишу се услови за издавање, обнављање и одузимање лиценце овлашћеног ревизора, те вођење Регистра лиценцираних овлашћених ревизора. Захтјев за издавање лиценце уз остала документа дефинисана законом подносе се Министарству. Услови за издавање лиценце овлашћеном ревизору су измијењени, прије свега у вези са потребним радним искуством. Наиме, да би лице добило лиценцу овлашћеног ревизора мора да има најмање три године радног искуства на пословима ревизије финансијских извјештаја или најмање десет година радног искуства у рачуноводству, од чега је најмање три године радног искуства са лиценцом овлашћеног рачуновође.

Захтјев за обнављање лиценце може се поднијети најраније 15 дана прије истека рока важења лиценце. Уз захтјев за обнављање лиценце овлашћени ревизор је дужан да достави документацију којом се доказује да испуњава услове за њено обнављање. Уколико се захтјев за обнављање лиценце поднесе по истеку рока важења лиценце, сматраће се да је поднесен захтјев за издавање нове лиценце. Осим обавеза лиценцираног овлашћеног ревизора да Министарство обавијести о промјенама чињеница на основу којих је уписан у Регистар лиценцираних овлашћених ревизора, односно података који се у њему воде, посебно је регулисана обавеза овлашћеног ревизора да Министарство обавијести уколико буде правоснажно осуђен за кривично дјело против привреде и платног промета, против службене дужности и против правног саобраћаја, као и за свако друго кривично дјело које га чини неподобним за обављање послова лиценцираног овлашћеног ревизора, које се доставља у року од десет дана од дана наступања околности, с обзиром на то да наведено представља један од услова за издавање лиценце.

Лиценца се може одузети у случајевима, на начин и по поступку који је утврђен овим законом. Одредбама члана 52. дефинише се поступак доношења рјешења о престанку важења лиценце, који спроводи Министарство. Рјешење о одузимању лиценце се доноси у случају изрицања мјере надзора одузимања лиценце лиценцираном овлашћеном ревизору, у складу са овим законом.

Одредбама члана 53. уређују се питања у вези са садржином и вођењем Регистра лиценцираних овлашћених ревизора. Садржина Регистра је усаглашена са захтјевима Директиве. Уређују се и околности које могу довести до брисања лиценцираног овлашћеног ревизора из Регистра, а које се врши на основу рјешења Министарства о одузимању лиценце, односно рјешења о престанку важења лиценце. Министарство, по службеној дужности, брише лиценцираног овлашћеног ревизора из Регистра у року од 30 дана од дана истека периода на који је лиценца издата, уколико лиценцирани овлашћени ревизор није поднио захтјев за обнављање лиценце. Битно је нагласити да Министарство не може донијети рјешење о престанку важења лиценце овлашћеном ревизору на његов захтјев уколико је започет или планиран поступак надзора над тим лиценцираним овлашћеним ревизором, односно привредним друштвом за ревизију у којем је запослен или ангажован до окончања поступка надзора.

Одредбама чл. од 54. до 58. уређује се поступак одлучивања о захтјеву, као и поступак издавања дозволе привредном друштву за ревизију, одузимање, односно стављање ван снаге дозволе за рад, те вођење Регистра привредних друштава за ревизију. О издавању дозволе за обављање ревизије привредним друштвима за ревизију одлучује Министарство, у оквиру поступка који је уређен одредбама овог закона.

Уређују се и околностима које могу довести до одузимања дозволе за рад привредном друштву за ревизију или стављању ван снаге дозволе. Битно је нагласити да Министарство не може донијети рјешење о стављању ван снаге рјешења о издавању дозволе за рад привредном друштву за ревизију на његов захтјев уколико је започет или планиран поступак надзора над тим привредним друштвом за ревизију до окончања поступка надзора.

Чланом 59. уређује се начин поступања и обавезе привредног друштва за ревизију у случају када се у току обављања ревизије број запослених лиценцираних овлашћених ревизора смањи испод законом прописаног броја.

Одредбе чл. 60. и 62. односе се на привредна друштва за ревизију, у погледу захтјева у вези са унутрашњом организацијом привредног друштва за ревизију, као и организацијом рада на ревизији. У члану 60. прецизирано је да је привредно друштво за ревизију дужно да испуни законом дефинисане захтјеве у погледу организације пословања. Неки од захтјева су: да утврди одговарајуће политике и процедуре, да има поуздане административне и рачуноводствене процедуре, да успостави интерни систем контроле квалитета да би се обезбиједио квалитет законске ревизије и друге активности прописане овим законом. Привредно друштво за ревизију мора бити у стању да докаже надлежном органу да су политике и процедуре утврђене ради испуњавања захтјева, примјерене обиму и сложености активности тога друштва.

У члану 62. се прецизира организација рада на законској ревизији, у коме се дефинише да привредно друштво за ревизију именује најмање једног главног ревизорског партнера. Привредно друштво за ревизију је дужно да обезбиједи главном ревизорском партнеру довољно ресурса и особље које има неопходне компетенције и способност за адекватно обављање њихових дужности. Када друштво за ревизију бира главног ревизорског партнера или partnere у сврху обављања ревизије, главни критеријуми за избор морају бити потреба обезбјеђења квалитета ревизије, независност и компетентност. У складу са овим чланом главни ревизорски партнер(и) активно учествује у обављању ревизије.

У складу са чланом 61. приликом обављања законске ревизије, привредно друштво за ревизију, лиценцирани овлашћени ревизори и свако физичко лице које је у положају да директно или индиректно утиче на резултат законске ревизије, морају да се придржавају принципа независности у односу на субјекта ревизије.

Чл. 63. до 77. уређена су питања од значаја за процес ревизије.

У складу са чланом 63, ревизија се обавља по методологији прописаној правилником који доноси министар или по интерно прописаној методологији привредног друштва за ревизију или групе којој привредно друштво за ревизију припада, с тим да интерно прописана методологија мора да садржи једнак или већи ниво детаљности у односу на методологију коју је прописало Министарство.

Међусобна права и обавезе друштва за ревизију и правног лица код којег се врши ревизија уређују се уговором о ревизији, у складу са законским одредбама.

Чл. 64. до 66. садрже одредбе којима се уређују права и обавезе обвезника ревизије, начин избора привредног друштва за ревизију, рок за закључење уговора о ревизији, као и ограничења у вези са раскидом уговора. Поред тога у члану 67. је описано у којим случајевима друштво за ревизију, за потребе обављања ревизије, може ангажовати стручна лица која нису лиценцирани овлашћени ревизори.

Одредбама члана 68. прецизирана је промјена привредног друштва за ревизију. Наиме, привредно друштво за ревизију може да обавља ревизију највише десет година узастопно код истог правног лица, односно предузетника од почетка обављања ревизије. Након истека максимално дозвољеног периода, привредно друштво за ревизију не може да обавља ревизију код истог субјекта наредне четири године уколико се ради о ревизији

финансијских извјештаја субјеката од јавног интереса, односно наредне двије године ако је ријеч о осталим правним лицима и предузетницима. Привредна друштва за ревизију дужна су да најкасније сваке седме године од почетка обављања ревизије финансијских извјештаја код истог обвезника ревизије изврше замјену лиценцираног овлашћеног ревизора, односно главног ревизорског партнера.

У члану 69. прописује се забрана запошљавања чланова ревизорског тима и других лица која нису лиценцирани овлашћени ревизори, а учествовала су у ревизијском ангажману код субјекта ревизије. Главни ревизорски партнер или лиценцирани овлашћени ревизор који је обављао ревизију код правног лица, прије истека рока од најмање једне године или, у случају ревизије субјеката од јавног интереса, рока од најмање двије године од када је престао да обавља послове лиценцираног овлашћеног ревизора или главног ревизорског партнера у вези са ангажманом на ревизији: не може да постане члан управе, надзорног одбора или управног одбора код тог правног лица, не може да заузме кључни руководећи положај код тог правног лица, не може да постане члан Одбора за ревизију, односно ако такав одбор не постоји, члан тијела које обавља функције које су еквивалентне функцијама Одбора за ревизију, прије истека рока утврђеног овим законом.

Члан 70. садржи одредбе о радној документацији коју припрема привредно друштво за ревизију и на основу које издаје ревизорски извјештај. Радну документацију привредно друштво за ревизију чува најмање једанаест година, рачунајући од почетка пословне године на коју се ревизија односи. Радна документација, односно копије докумената прикупљених у току ревизије, повјерљивог су карактера и могу се користити само за потребе ревизије, у складу са овим законом, осим ако посебним прописима није другачије уређено. Ако друштво за ревизију престане са радом, радну документацију су дужни да чувају акционари, односно чланови друштва за ревизију.

Одредбама члана 71. уређује се садржина и начин састављања ревизорског извјештаја. Друштво за ревизију је дужно да сачини извјештај о извршеној ревизији којим се изражава мишљење да ли су финансијски извјештаји или консолидовани финансијски извјештаји сачињени у складу са примијењеним оквиром финансијског извјештавања и другим одговарајућим прописима. Извјештај о ревизији обавезно потписује најмање један лиценцирани овлашћени ревизор који је у радном односу на неодређено вријеме са пуним радним временом, који је сачинио ревизорски извјештај и лице овлашћено за заступање привредног друштва за ревизију.

У члану 72. прописује се могућност да лиценцирани овлашћени ревизор присуствује сједници органа управљања на којој се разматра извјештај о ревизији, уколико добије позив тог правног лица.

Чланом 73. прописује се обавеза привредног друштва за ревизију да се осигура од ризика одговорности за штету коју може да проузрокује приликом обављања професионалне дјелатности за коју је регистровано.

Чланом 74. утврђена је обавеза привредним друштвима за ревизију која обављају ревизију субјеката од јавног интереса, да у року од четири мјесеца од истека календарске године објаве на својој интернет страници годишњи извјештај о транспарентности или интернет страници Министарства, који мора бити доступан најмање пет година од дана објављивања. Ова обавеза је захтијевана чланом 13. Уредбе ЕУ 537/2014.

Привредно друштво за ревизију може измијенити годишњи извјештај о транспарентности и објавити га уз извјештај који се мијења, уз навођење да се ради о измјени тог извјештаја, те је дужно да о томе обавијести Министарство. Годишњи извјештај о транспарентности треба да садржи елементе који су прописани овим чланом.

Чланом 75. прописана је обавеза привредног друштва за ревизију да најкасније до 30. септембра текуће године за претходну годину, Министарству достави попуњен Годишњи упитник за привредно друштво за ревизију.

Лиценцирани овлашћени ревизори и привредна друштва за ревизију треба да буду независни када обављају ревизију финансијских извјештаја како би се, између осталог, могао спријечити и сукоб интереса. То подразумијева да не постоји било какав пословни однос или други директни или индиректни однос клијента ревизије (правног лица) са привредним друштвом за ревизију или лиценцираним овлашћеним ревизором, који обављају ревизију. Сходно наведеном одредбама чл. 76. и 77. штити се принцип независности тако што се дефинишу ситуације, односно случајеви у којима лиценцирани овлашћени ревизори, односно привредно друштво за ревизију, не могу да пружају услуге ревизије правним лицима. Забране прописане за привредно друштво за ревизију, лиценцираног овлашћеног ревизора и остале чланове ревизорског тима, у мјери у којој је примјениво, односе се и на ревизију финансијских извјештаја предузетника.

У глави VII – Надзор (чл. од 78. до 98) уређена су питања од значаја за надзор над пословима рачуноводства, надзор над радом правних лица и предузетника регистрованих за пружање рачуноводствених послова, те надзор над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора.

Чл. 78. и 79. прописане су надлежности Пореске управе у вршењу надзора над обављањем послова рачуноводства и финансијског извјештавања. Функција надзора у наведеној области и даље је повјерена Пореској управи, у оквиру редовног инспекцијског надзора у домену поштовања прописа који се односе на порезе. Пореска управа врши надзор код правних лица и предузетника над сљедећим активностима: коришћење података о разврставању правних лица и предузетника, те група правних лица, организација рачуноводства и интерних рачуноводствених контролних поступака, потпуност, истинитост и тачност књиговодствених исправа, вођење и чување пословних књига, примјена контног оквира, попис имовине и обавеза, сачињавање и презентовање финансијских извјештаја (годишњих и консолидованих), као и њихова предаја у Регистар и другим активностима у складу са овим законом. Наведено има за ефекат јачање рачуноводствене функције у привредним друштвима и осталим правним лицима, као и бољу усклађеност финансијских извјештаја са оквиром за њихову припрему и презентацију. Новина у односу на важеће законско рјешење јесте приједлог да је надлежност вршења надзора код правних лица и предузетника у дијелу извршавања обавезе ревизије финансијских и консолидованих финансијских извјештаја и предаје извјештаја о њиховој ревизији у Регистар додијели Министарству. Предметни надзор Министарство би вршило приликом спровођења надзора над радом привредних друштава за ревизију с обзиром на то да су друштва за ревизију дужна да извјештавају Министарство о закљученим уговорима о ревизији као и да достављају податке о извршеним ревизијама финансијских извјештаја.

Чланом 80. прописане су надлежности Министарства финансија у вршењу надзора над радом правних лица, предузетника и пословних јединица правних лица са сједиштем изван Републике, регистрованих за пружање рачуноводствених послова у смислу испуњености услова прописаних овим законом, као и мјере надзора које се могу донијети. Сва питања од значаја за поступак вршења надзора над радом правних лица, предузетника и пословних јединица правних лица са сједиштем изван Републике који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга уређују се упутством које доноси министар.

Чл. 81. до 98. уређују се питања од значаја за поступак надзора над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора.

У складу са чланом 81. Министарство врши надзор над радом привредног друштва за ревизију и надзор над радом лиценцираних овлашћених ревизора. Надзор над радом привредних друштава за ревизију обезбјеђује се: праћењем, прикупљањем и провјером извјештаја и обавјештења која Министарству достављају привредна друштва за ревизију, обављањем прегледа пословања друштава за ревизију, изрицањем мјера у поступку надзора у складу са овим законом. Надзор над радом привредног друштва за ревизију Министарство врши најмање једном у шест година, односно најмање једном у три године, уколико је ријеч о друштвима за ревизију која спроводе ревизију субјеката од јавног интереса.

Надзор се мора вршити на објективан начин и у поступку који искључује било какав сукоб интереса између лица која обављају надзор и привредног друштва за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора. У том смислу чланом 82. прописано је да најмање једно лице које спроводи надзор мора да испуњава прописане услове (да има звање овлашћени ревизор и најмање три године радног искуства у обављању ревизије, да није у сукобу интереса са привредним друштвом за ревизију које је предмет надзора, у случају да је био запослен у привредном друштву за ревизију које је субјект надзора да је протекло најмање годину дана од дана престанка његовог радног односа или другог облика повезаности са тим привредним друштвом за ревизију). О извршеном надзору сачињава се записник, који разматра Савјет за рачуноводство и ревизију Републике Српске и о њему се изјашњава, након чега се записник доставља привредном друштву за ревизију. Овом одредбом Закона је јасније прецизиран дио активности у вези са јавним надзором делегиран Савјету за рачуноводство и ревизију Републике Српске (тијело за јавни надзор ревизије), што представља новину у односу на постојеће законско рјешење.

У изузетним случајевима, Министарство може да ангажује друга стручна лица у случају специфичних задатака или сложености одређеног надзора.

Сагласно члану 83. привредно друштво за ревизију, код којег се обавља надзор, дужно је да овлашћеним лицима Министарства омогући контролу радне документације, пословних књига, пословне документације или пословне евиденције, те надзор над информационим системом и базама података.

Чл. од 84. до 90. дефинисане су и описане мјере које Министарство може да изрекне у поступку спровођења надзора. У односу на важећи закон, дефинисане су нове мјере које Министарство може изрећи привредним друштвима за ревизију и овлашћеним ревизорима у поступку надзора. Нове мјере које се предлажу овим законом, а у вези са спровођењем надзора над радом привредних друштава за ревизију, су препорука и привремено одузимање дозволе за рад.

Нова мјера која се предлаже овим законом, а у вези са спровођењем надзора над радом лиценцираних овлашћених ревизора је опомена. У наведеним члановима су детаљније разрађене и описане ситуације у којима ће Министарство изрицати одговарајуће мјере надзора.

Предложене мјере надзора привредном друштву за ревизију или лиценцираном овлашћеном ревизору разматра Савјет за рачуноводство и ревизију Републике Српске и о њима се изјашњава, након чега се изричу. Овом одредбом Закона је јасније прецизиран дио активности у вези са јавним надзором делегиран Савјету за рачуноводство и ревизију Републике Српске (тијело за јавни надзор ревизије), што представља новину у односу на постојеће законско рјешење. Треба нагласити да је предложеним мјерама надзора уведена поступност у њиховом изрицању, у зависности од неправилности и незаконитости које су утврђене у поступку надзора.

У члану 85. наведене су чињенице и околности које Министарство разматра приликом одређивања врсте мјере која ће бити изречена у поступку надзора привредном

друштву за ревизију, односно лиценцираном овлашћеном ревизору.

Чланом 91. прописују се мјере које Министарство може изрећи лиценцираном овлашћеном ревизору ако се у поступку надзора утврде незаконитости и неправилности у његовом раду, а обухватају слjedeће мјере надзора: отклањање утврђених неправилности, условно одузимање лиценце за обављање послова ревизије и одузимање лиценце за обавља послова ревизије.

Чл. 92. до 94. описане су напријед наведене мјере које се могу изрећи лиценцираном овлашћеном ревизору.

Чланом 95. прописује се да Министарство може у поступку надзора над радом привредног друштва за ревизију и лиценцираног овлашћеног ревизора издати и прекршајни налог у складу са прописом којим се уређују прекршаји у Републици.

Чланом 96. прописује се обавеза Министарства да успостави посебан регистар изречених мјера у поступку надзора над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора што представља новину у односу на постојеће законско рјешење.

Чланом 98. регулише се заштита података, а примјењује се и на запослене и бивше запослене у Министарству, чланове и бивше чланове Савјета, као и на друга лица којима су приликом рада у Министарству били доступни повјерљиви подаци.

Чл. 99. и 101. уређују се питања од значаја за рад Савјета за рачуноводство и ревизију Републике Српске. Савјет има надлежности у сегменту система јавног надзора. Надлежност да врши надзор над рачуноводственом и ревизорском професијом дата је Министарству финансија, с тим да ће дио активности у вези са јавним надзором обављати и Савјет за рачуноводство и ревизију Републике Српске као стручно савјетодавно тијело министра финансија. Савјет ће, поред осталих датих надлежности, разматрати план надзора и извјештаје о спроведеном надзору над радом друштава за ревизију и овлашћених ревизора, који спроводи Министарство, разматрати записнике о спроведеном надзору над радом друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора и о истим се изјашњавати, те разматрати предложене мјере надзора и о истим се изјашњавати.

Поред наведеног, Савјет ће разматрати акта професионалног удружења, годишњи извјештај о раду и стању у области рачуноводства и ревизије који припрема професионално удружење, те разматрати и давати приједлоге на годишњи план континуиране едукације коју спроводи професионално удружење.

Савјет има пет чланова. Да би могао одговорити прописаним надлежностима у дијелу јавног надзора, два члана Савјета морају да буду лица са стеченим звањем овлашћени ревизор, од којих најмање једно лице лиценцирани овлашћени ревизор са најмање пет година радног искуства на пословима ревизије што је прописано чланом 101.

Чланом 102. прописана је обавеза професионалног удружења у смислу спровођења јединственог програма за стицање квалификација и звања у рачуноводственој и ревизорској професији, доношења и спровођења прописа којима се уређују услови и накнаде за стицање звања у рачуноводственој и ревизорској професији, квалификовање и професионални развој рачуновођа и овлашћених ревизора, континуирана едукација, контрола квалитета рада његових чланова, те издавање сертификата за сва звања у професији, као и лиценци за звања у области рачуноводства. Ради обезбјеђивања континуираног превода стандарда из области рачуноводства и ревизије, додатно је прописана обавеза професионалног удружења да на континуираној основи обезбиједи превод професионалне регулативе. Професионално удружење утврђује приједлог наведених прописа и доставља га Министарству на мишљење.

Чланом 103. дефинисана је обавеза професионалног удружења да најмање једном годишње подноси Влади извјештај о раду и стању у области рачуноводства и ревизије. С обзиром на то да су професионалном удружењу пренесена јавна овлашћења за обављање претходно наведених послова, неопходно је да професионално удружење достави Влади годишњи извјештај о раду и стању у области рачуноводства и ревизије. Извјештај се доставља посредством Министарства финансија у дефинисаним роковима.

У члану 104. прописују се звања и начин тестирања, сертификације и лиценцирања у рачуноводственој и ревизорској професији.

Чланом 105. забрањена је употреба звања прописаних овим законом од лица која нису сертифицирана и лиценцирана у складу са овим законом.

Чланом 106. прописана је могућност подношења захтјева за нострификацију стечених звања и квалификација за лица која посједују сертификат издат од професионалних субјеката изван БиХ.

Чланом 107. прописано је признавање сертификата издатих у другом ентитету или Брчко Дистрикту БиХ.

Чланом 108. прописано је да управни надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

Чланом 109. прописана је обавеза за привредна друштва за ревизију, предузетнике и пословне јединице правних лица са сједиштем изван Републике, који су регистровани за пружање рачуноводствених услуга, као и лица која врше послове надзора у вези са одредбама овог закона да стално прате и откривају појаве и радње које имају обиљежје кривичних дјела у вези са прањем новца и финансирањем терористичких дјелатности, те обавеза обавјештавања органа надлежног за спречавање тих радњи.

Чл. од 110. до 116. дефинисане су казнене одредбе ради прописивања санкција у случају поступања супротно одредбама овог закона.

Ради подизања квалитета финансијског извјештавања и извјештавања о извршеним ревизијама финансијских извјештаја унапријеђен је и обухват мјера (казни) које могу бити изречене за непоштовање закона и правила струке.

Чл. од 117. до 123. прописане су прелазне и завршне одредбе, почетак примјене појединих одредаба овог закона. Поред наведеног, потребно је ускладити све подзаконске акте из члана 121. у року од три, односно девет мјесеци од ступања на снагу овог закона. Професионално удружење је дужно да у складу са чланом 122. у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донесе прописе из члана 102. овог закона.

Чл. 124. и 125. прописује се ступање на снагу овог закона.

VI ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊУ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Увидом у Нацрт закона о рачуноводству и ревизији и Образац 1. процјене утицаја закона, Министарство привреде и предузетништва у Мишљењу број: 18.06-322-265/25 од 10. октобра 2025. године констатује да је обрађивач спровео сљедеће методолошке кораке процјене утицаја прописа:

Нацрт закона је усклађен с Програмом и акционим планом унапређивања и развоја рачуноводствене и ревизорске професије у Републици Српској од 2021. до 2026. године и предвиђен Програмом рада Народне скупштине Републике Српске за 2025. годину.

У вези с проблемом који се жели ријешити, обрађивач је навео да је уочена недовољна уређеност која је довела до потешкоћа у примјени појединих одредаба закона, те потреба јаснијег дефинисања појединих дијелова области, који се односе на пословање и рад правних лица и предузетника који се баве професионалним пружањем рачуноводствених услуга, привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора, те надзор над овим субјектима. Осим тога, уочена је потреба законског регулисања материје која је била регулисана подзаконским актима, а која се односи на вођење пословних књига по систему двојног књиговодства на обрачунском основу за самосталне предузетнике и рачуноводствена правила. Поред тога, извршено је усклађивање с прописима ЕУ у погледу критеријума за разврставање правних лица и предузетника у категорије микро, малих, средњих и великих лица и обавезе састављања извјештаја о одрживости, извјештаја о плаћањима јавном сектору и извјештаја о корпоративном управљању за поједине категорије субјеката од јавног интереса.

Циљ доношења Нацрта је подизање квалитета финансијског извјештавања и усклађивање с најбољом међународном праксом у овој области, те подизање квалитета ревизорских извјештаја кроз унапређење процеса ревизије и система надзора.

Код утврђивања опција за постизање циљева и њихове анализе, утврђено је да се циљ може постићи једино регулаторном мјером.

У вези с утицајем на јавне буџете, обрађивач је навео да се не очекује утицај Нацрта на јавне буџете, осим у случају изрицања прекршајних санкција, услед чега би дошло до повећања јавних прихода. Могуће је да ће настати трошкови одржавања и унапређења информационог система путем којег се воде Регистар правних лица за пружање рачуноводствених услуга, Регистар привредних друштава за ревизију и Регистар лиценцираних овлашћених ревизора, а који доприноси ефикаснијем спровођењу надзора, као и додатног кадровског капацитета за спровођење надзора, који се у овом тренутку не могу предвидјети.

У вези с утицајем на пословање, обрађивач је навео да се Нацртом прописују нови критеријуми и нове вриједности за разврставање правних лица и предузетника, као и посебни критеријуми за разврставање група правних лица, те обавеза примјене одговарајућег оквира финансијског извјештавања, сачињавања и презентовања одговарајућег сета финансијских извјештаја и ревизије финансијских извјештаја. Такође, прописује се обавеза сачињавања извјештаја о одрживости, извјештаја о плаћању јавном сектору и извјештаја о корпоративном управљању, те ће обвезници наведеног имати нове незнатне трошкове. Нацртом се уводи додатни услов да оснивач правног или физичког лица које се бави професионалним пружањем рачуноводствених услуга и лице овлашћено за заступање не могу бити лица која су осуђивана, као и услов да субјекти морају имати регистровану дјелатност за пружање рачуноводствених услуга као основну (претежну) дјелатност, те су наведени субјекти дужни Министарству финансија доставити додатна документа којима се доказује испуњеност услова. Циљ наведене измјене је да допринесе професионализацији и подизању квалитета рачуноводствених услуга и транспарентности у раду ових субјеката. Нацртом се детаљније уређују питања пословања привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора, организације рада и процеса ревизије, што би могло изискивати додатне кадровске капацитете, те је могућ утицај на тржиште рада и запошљавање овлашћених ревизора. Унапређење организације рада привредних друштава за ревизију и овлашћених ревизора, требало би да допринесе спречавању пријетњи по независности привредног друштва за ревизију и ревизора, односно сукоба интереса. Како би се спријечио сукоб интереса, који може настати по основу пословних активности, учешћа у капиталу и управљању и другим начином повезаности који може да наруши независност, Нацртом су прописане одређене забране за привредна друштва за ревизију

и лиценциране овлашћене ревизоре, а уређено је и питање максималног трајања ревизорског ангажмана и могућности поновног ангажмана код истог клијента ревизије. Очекује се да ће се наведеним измјенама обезбиједити објективан и независан рад, те унаприједити квалитет рада и ревизорских извјештаја. Обрађивач је навео да се Нацртом уводи обавеза ревизије финансијских извјештаја и за средња правна лица и предузетнике разврстане у категорију средњих и великих лица, али се не очекује значајан пораст трошкова за обвезнике, с обзиром на то да је измијењен критеријум за разврставање лица (према образложењу обрађивача, разлика у броју обвезника ревизије између Нацрта и важећег закона је 108 нових обвезника ревизије, од чега су 12 предузетници). У складу са захтјевима прописа ЕУ, унапријеђен је систем надзора над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора, те се очекује да ће допринијети побољшању квалитета ревизорских извештаја, те према томе и финансијских извјештаја, што ће позитивно утицати на све привредне субјекте, као и на државне органе и институције.

Нацртом закона прописане су четири формалности за грађане и пословни сектор у Републици Српској: Рјешење о упису у регистар привредних друштава за пружање рачуноводствених услуга, Рјешење о упису у регистар предузетника за пружање рачуноводствених услуга, Рјешење о издавању дозволе за рад привредном друштву за ревизију и Рјешење о издавању лиценце овлашћеном ревизору. У односу на важеће законско рјешење, наведене формалности су измијењене у погледу додатних услова које је потребно испунити и достављања додатних докумената, односно доказа о испуњености услова. Предлажемо обрађивачу да размотри принципе Пројекта оптимизације административних процедура и формалности и Закључак Владе Републике Српске број 04/1-012-2-4127/21 од 23. децембра 2021. године.

У вези са социјалним утицајем, обрађивач је навео да Нацрт може утицати на запошљавање овлашћених ревизора, а прописана је и обавеза овлашћених ревизора да обављају континуирано професионално усавршавање. Осим тога, унапријеђени систем надзора над радом привредних друштава за ревизију и лиценцираних овлашћених ревизора, увођење нових мјера надзора и санкција, треба дестимулативно да дјелују и спријече понашање које би угрожавало објективно и квалитетно пружање ревизорских услуга. Квалитет пружања услуга ревизије и квалитет ревизорских извјештаја су један од предуслова за изградњу повјерења у финансијске извјештаје.

У вези с утицајем на животну средину, обрађивач је навео да Нацрт не садржи одредбе које утичу на животну средину.

У погледу осталих методолошких корака процјене утицаја прописа, обрађивач је навео да је текст преднацрта закона достављен професионалном удружењу рачуновођа и ревизора и удружењу послодаваца, те да је објављен на интернет страници Министарства финансија ради достављања примједби и сугестија.

Када је у питању праћење спровођења прописа, обрађивач је навео да су за надзор над примјеном закона надлежни Министарство финансија и Пореска управа Републике Српске, а ефекти примјене закона ће се вредновати на основу броја финансијских извјештаја и извјештаја о ревизији, броја надзора, те броја и врсте изречених мјера надзора.

Министарство привреде и предузетништва утврдило је да је обрађивач, приликом спровођења процјене утицаја прописа, поступио у складу с Одлуком о процјени утицаја прописа.

VII УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

У складу са чланом 36. став 1. тачка 9) Пословника о раду Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 123/18) и Смјерницама за консултације у изради прописа и других општих аката („Службени гласник Републике Српске“, број 86/22) обрађивач је утврдио да је овај закон од интереса за јавност.

Сходно томе, текст Преднацрта закона објављен је на интернет страници Владе Републике Српске, Министарства финансија, ради достављања примједба и сугестија. Осим наведеног, Нацрт закона је објављен путем веб-апликације (еКонсултације) којом управља Републички секретаријат за законодавство и на тај начин учињен доступан јавности.

Поред тога, текст Преднацрта закона је у процесу консултација достављен и заинтересованим субјектима као што су професионално удружење рачуновођа и ревизора у Републици, Удружење послодаваца, Привредна комора Републике Српске, Комора самосталних предузетника Републике Српске и остале заинтересоване стране. У току процеса консултација Министарство је одржало састанке са представницима професионалног удружења, Привредне коморе Републике, Удружења послодаваца и Занатско предузетничке коморе.

Након достављених мишљења и приједлога заинтересованих страна, прихваћени су и уграђени у текст Нацрта закона сви оправдани приједлози.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНOST ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.